

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ
Καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ ΒΙΟΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΜΕΤΑ ΒΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ, ΠΙΝΑΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ· ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ' ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δρ. 22.70

Βιβλιόσημον καὶ Φόρος Ἀναγ. Δανείου Δρχ. 7.80

Ἀριθμὸς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως $\frac{42433}{4-8-33}$

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας $\frac{82471}{6-11-36}$

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΑΙ: Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23 & ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 3^Α
1936

Αρ. εἰσ. 45299

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ ΒΙΟΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΜΕΤΑ ΒΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ, ΠΙΝΑΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ' ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ἀριθμὸς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 42433
4-8-33

Θ. Ρ.

Ἀντίτυπα 2000

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΑΙ: Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23 & ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 3Α
1936

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἐκδοτῶν.

[Handwritten signature]

Οἱ παρασελίδια μικρότεροι ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς χρονολογίας τῶν ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ τοῦ κειμένου ἀναγραφομένων ἱστορικῶν γεγονότων.

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΝΕΠΩΣ

Ὁ Κορνήλιος Νέπωσ, οὐτινος ἄγνωστον εἶναι εἰς ἡμᾶς τὸ προσωνύμιον, ἐγεννήθη περὶ τὸ 99 π. Χ. ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλατία. Ἦτο πρόσοικος τοῦ Πάδου ποταμοῦ (νῦν Ρο), ἀλλ' ἐν τίνι ἀκριβῶς πόλει ἐγεννήθη δὲν εἶναι γνωστόν, ἴσως ἐν Τικίνφ (νῦν Ρανία). Ἀπὸ τοῦ ἔτους 65 π. Χ. διέμεγεν ἐν Ῥώμῃ, ἐπέτυχε δὲ νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν μακρὰν τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν δικαστηρίων. Ὁθεν οὐδεμίαν ἤρξεν ἀρχὴν ἐξ ἐκείνων αἰτίνας ἔφερον εἰς τὴν Σύγκλητον

Ὁ Νέπωσ κατώρθωσε νὰ ἀσκήσῃ ἐνωρὶς τὸ otium cum dignitate καὶ νὰ ἀσχοληθῇ κυρίως περὶ ἔργα ἀφορῶντα εἰς τὰ γράμματα περιορισθεὶς ἐν φρονίμῳ οὐδετερότητι, ἣτις προσεφύλαπτεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν μεταστροφῶν τῆς τύχης. Ἦδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 65 π. Χ. ἐσχετίσθη ἐν Ῥώμῃ χάριν τῶν γραμμάτων πρὸς τὰ κυριώτερα μέλη τοῦ φιλολογικοῦ κύκλου, οὐτινος τὸ κέντρον ἀπετέλει ὁ Κικέρων καὶ ὁ Ἀττικός.

Ὁ Κορνήλιος Νέπωσ ἔζη βεβαίως μετὰ τὸ ἔτος 26 π. Χ., ὁπότε συνετάχθη τὸ τέλος τῆς βιογραφίας τοῦ Ἀττικοῦ. Ἦτο τότε γέρον καὶ δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι ἔζησε πολὺ μετὰ ταῦτα.

Συγγράμματα — Ὁ Νέπωσ συντάξεν ἔργα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ὁωμαϊκὴν ἀρχαιολογίαν, ἐπίσης δὲ καὶ σύγγραμμα γεωγραφικόν, ὅπερ ὅμως ἐστερεῖτο κοιτικῆς καὶ ἀκριβείας. Τὰ ἔργα τοῦ Νέπωτος ἔτυχον καλῆς ὑποδοχῆς καὶ ἀρκούντως διεδόθησαν διὰ τὸ ἀπλοῦν καὶ εὐχαρι τοῦ ὕφους, τὴν ποικιλίαν τῶν ὑποθέσεων, ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ τινὰ ἐσωτερικὴν ἀξίαν, μολονότι τὸ διασωθὲν μέρος τῶν ἔργων αὐτοῦ δὲν εἶναι καὶ τόσον μεγάλῃς σπουδαιότητος.

Ἔργα τοῦ Νέπωτος εἶναι :

1. Χρονικά (Chronicon libri ἢ Chronica) εἰς τρία βιβλία ἱστορικοῦ περιεχομένου, τὰ ὁποῖα λέγεται, οὐχὶ ὅμως μετὰ πιθανότητος, ὅτι εἶναι μετάφρασις τῶν Χρονικῶν τοῦ Ἀπολλοδώρου.

2. Παραδείγματα (Exempla) εἰς 5 τοῦλάχιστον βιβλία, ἤτοι σύλλογὴ ἀνεκδότων ἠθικοῦ περιεχομένου. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, ὅπερ ἴσως συνετάχθη μετὰ τὸ 43 π. Χ., παρέβλεψεν ὁ Νέπωσ τὰ ἦθη τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων πρὸς τὰ τῶν συγχρόνων.

3. Βίος Μάρκου Πορκίου Κάτωνος τοῦ Τιμητοῦ.

4. Βίος Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνος. Οὗτος συνετάχθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κικέρωνος (43 π. Χ.) κατὰ συμβουλήν ἴσως τοῦ φίλου Ἀττικοῦ καὶ ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ πανηγυρικός αὐτοῦ.

5. Σύγγραμμα γεωγραφικόν.

6. Περὶ τῶν βίων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν Ῥωμαίων καὶ ξένων (de viris illustribus) εἰς 16 τοῦλάχιστον βιβλία καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐν παραλληλισμῷ πρὸς ἀλλήλους, καθὼς ἔπραξε μετὰ ἓνα περίου αἰῶνα ὁ Πλούταρχος.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν ἔργων φέρονται νῦν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Νέπωτος τὰ ἑξῆς:

α') De excellentibus ducibus exterarum gentium. Τὸ βιβλίον τοῦτο μετὰ μικρὸν προοίμιον περιέχει 25 κεφάλαια, ὧν τὰ δέκα ἑννέα ἀναφέρονται εἰς βίους Ἑλλήνων στρατηγῶν, ἐν (τὸ 14^{ον}) εἰς τὸν βίον τοῦ Καρὸς Δατάμου, τὸ 21^{ον} κεφ. ἀναφέρεται, ὅλως συντομώτατα, εἰς βασιλεῖς (Κῦρον, Δαρεῖον, Φίλιππον, Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν, Διονύσιον τὸν πρῶτον, Ἀντίγονον, Δημήτριον, Λυσίμαχον, Σέλευκον καὶ Πτολεμαῖον), τὸ 22^{ον} κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ Ἀμίλκα*, τὸ 23^{ον} κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ Ἀννίβα*, τὸ 24^{ον} κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ Κάτωνος καὶ τὸ 25^{ον} κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ Ἀττικοῦ.

Οἱ δύο τελευταῖοι βίοι εἶναι ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Νέπωτος de historicis latinis, ὅπερ ἀπετέλει μέρος τοῦ ἔργου de viris illustribus.

β') Ὀλίγα ἀποσπάσματα.

Γνησιότης τῶν βίων.—Ἐγεννήθη ζήτημα ἂν οἱ σφζόμενοι βίοι εἶναι γνήσιοι (πλὴν τῶν βίων Κάτωνος καὶ Ἀττικοῦ, οἱ ὅποιοι φαίνονται γνήσιοι καὶ μὴ ἐπιτομευθέντες) ἢ εἶναι ἐπιτομή τοῦ de viris illustribus τοῦ Νέπωτος ἢ ἂν εἶναι τέλος ἔργον

* Ὁ Νέπωσ ἔκρινεν ἐπωφελές νὰ μὴ παρέλθῃ ἐν σιγῇ τὸν Ἀμίλκαν καὶ τὸν Ἀννίβαν, διότι οὗτοι κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ὑπερέβαλλον πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἀφρικῇ κατὰ τὴν μεγαλοφυχίαν καὶ τὴν πανουργίαν.

ἄλλου συγγραφέως (τοῦ Προβου ἢ τοῦ Γαίου Ἰουλίου Ὑγίνου).

Γλῶσσα τοῦ Νέπωτος.—Ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι καθ' ὅλα ὑπόδειγμα ὀρθοεπειᾶς ὡς ἡ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Καίσαρος.

Πηγαί.— Πρὸς σύνταξιν τοῦ βιβλίου de excellentibus du-
cibus exteraarum gentium ἔσχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Νέπωτος τὸν Θου-
κυδίδην, Ξενοφῶντα (ἢ τὸν γράψαντα τὸ Ἀγησιλάου ἐγκώμιον),
τὸν Θεόπομπον, τὸν Δεῖωνα, τὸν Τίμαιον, τὸν Πολύβιον, τὸν
Σωσύλον, τὸν Σ(ε)ιληνόν, τὸν Βλίθωνα(?) καὶ τὸν Ἀττικόν, ὅστις
ἔγραψε (47 π.Χ.) χρονικὸν (liber annalis) περιέχον τὴν Ῥω-
μαϊκὴν ἱστορίαν μέχρι τοῦ 54 π. Χ. (Hn 13, 1. A 18, 1). Ἴσως
ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἄλλους, οὓς ὁμως δὲν ἀναφέρει, οἷον τὸν
Ἡρόδοτον, παρὰ τοῦ ὁποίου πολλά, ὡς εἰκός, ἠδύνατο νὰ
ἀντλήσῃ.

Ὡς πρὸς τὸν βίον τοῦ Ἀττικοῦ ὁ Νέπωτος διηγεῖται ὅτι εἶχεν
ἴδει καὶ ἀκούσει ἐκ τοῦ στόματος τοῦ φίλου αὐτοῦ (A 13,7).

HAMILCAR *

1 Hamilcar, Hannibalis filius, cognomine Barca, Karthaginiensis, primo Poenico bello, sed temporibus extremis, admodum adulescentulus in Sicilia praeesse coepit exerci-
 2 tui. cum ante eius adventum et mari et terra male res ge-
 247 rerentur Karthaginiensium, ipse ubi affuit, numquam hosti
 cessit neque locum nocendi dedit, saepeque e contrario oc-
 casione data lacessivit semperque superior discessit. quo
 facto, cum paene omnia in Sicilia Poeni amisissent, ille Ery-
 cem sic defendit, ut bellum eo loco gestum non videretur.
 231 **3** interim Karthaginienses classe apud insulas Aegates a
 C. Lutatio, consule Romanorum, superati statuerunt belli
 facere finem eamque rem arbitrio permiserunt Hamilcaris.
 ille etsi flagrabat bellandi cupiditate, tamen paci serviun-
 dum putavit, quod patriam exhaustam sumptibus diutius
 4 calamitates belli ferre non posse intellegebat, sed ita ut sta-
 tim mente agitaret, si paulum modo res essent reffectae,
 bellum renovare Romanosque armis persequi, donecum aut
 5 virtute vicissent aut victi manus dedissent. hoc consilio pa-
 cem conciliavit, in quo tanta fuit ferocia, cum Catulus ne-
 garet bellum compositurum, nisi ille cum suis, qui Erycem
 tenerent, armis relictis Sicilia decederent, ut succumbente
 patria ipse periturum se potius dixerit, quam cum tanto
 flagitio domum rediret: non enim suae esse virtutis arma
 a patria accepta adversus hostes adversariis tradere. huius
 pertinaciae cessit Catulus.

2 At ille ut Karthaginem venit, multo aliter ac sperarat
 rem publicam se habentem cognovit. namque diuturnitate
 externi mali tantum exarsit intestinum bellum, ut num-

* Το ζείμενον ἐτυπώθη κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Alfred Fleckeisen.

quam in pari periculo fuerit Karthago nisi cum deleta est. primo mercennarii milites, quibus adversus Romanos usi 2 erant, desciverunt, quorum numerus erat viginti milium. ii totam abalienarunt Africam, ipsam Karthaginem oppugnarunt. quibus malis adeo sunt Poeni perterriti, ut etiam 3 auxilia ab Romanis petierint; eaque impetrarunt. sed extremo, cum prope iam ad desperationem pervenissent, Hamilcarem imperatorem fecerunt. is non solum hostes a muris Karthaginis removit, cum amplius centum milia facta 4 essent armatorum, sed etiam eo compulit, ut locorum angustiis clausi plures fame quam ferro interirent. omnia opida abalienata, in eis Uticam atque Hipponem, valentissima totius Africae, restituit patriae. neque eo fuit contentus, sed etiam fines imperii propagavit, tota Africa tantum 5 otium reddidit, ut nullum in ea bellum videretur multis annis fuisse. 239

Rebus his ex sententia peractis fidenti animo atque infesto 3 Romanis, quo facilius causam bellandi reperiret, effecit 237 ut imperator cum exercitu in Hispaniam mitteretur, eoque secum duxit filium Hannibalem annorum novem. erat 2 praeterea cum eo adulescens illustris, formosus, Hasdrubal; huic ille filiam suam in matrimonium dedit. de hoc ideo 3 mentionem fecimus, quod Hamilcare occiso ille exercitui 229 praefuit resque magnas gessit et princeps largitione vetustos pervertit mores Karthaginensium eiusdemque post mortem Hannibal ab exercitu accepit imperium. 220

At Hamilcar, posteaquam mare transiit in Hispaniamque 4 venit, magnas res secunda gessit fortuna: maximas bellicosissimasque gentes subegit, equis, armis, viris, pecunia totam 221 locupletavit Africam. hic cum in Italiam bellum inferre meditaretur, nono anno postquam in Hispaniam venerat, in proelio pugnans adversus Vettones occisus est. huius perpe- 3

218 tuum odium erga Romanos maxime concitasse videtur
 secundum bellum Poenicum. namque Hannibal, filius eius,
 assiduis patris obtestationibus eo est perductus, ut interire
 quam Romanos non experiri mallet.

HANNIBAL.

246 **1** Hannibal, Hamilcaris filius, Karthaginiensis. si verum
 est, quod nemo dubitat, ut populus Romanus omnes gentes
 virtute superarit, non est infitiandum Hannibalem tanto
 praestitisse ceteros imperatores prudentia, quanto populus
 2 Romanus antecedit fortitudine cunctas nationes, nam quo-
 tienscumque cum eo congressus est in Italia, semper disces-
 sit superior. quod nisi domi civium suorum invidia debili-
 tatus esset, Romanos videtur superare potuisse. sed multo-
 rum obtrectatio devicit unius virtutem. ✓

3 Hic autem velut hereditate relictum odium paternum
 erga Romanos sic conservavit, ut prius animam quam id
 deposuerit, qui quidem, cum patria pulsus esset et aliena-
 rum opum indigeret, numquam destiterit animo bellare cum
 2 Romanis. nam ut omittam Philippum, quem absens hostem
 reddidit Romanis, omnium iis temporibus potentissimus
 rex Antiochus fuit. hunc tanta cupiditate incendit bellandi,
 2 ut usque a rubro mari arma conatus sit inferre Italiae. ad
 quem cum legati venissent Romani, qui de eius voluntate
 explorarent darentque operam consiliis clandestinis ut Han-
 nibalem in suspicionem regi adducerent, tamquam ab ipsis
 corruptus alia atque antea sentiret, neque id frustra fecis-
 sent idque Hannibal comperisset seque ab interioribus con-
 3 siliis segregari vidisset, tempore dato adiit ad regem, eique
 cum multa de fide sua et odio in Romanos commemoras-
 set, hoc adiunxit: 'pater meus' inquit 'Hamilcar puerulo me,

utpote non amplius novem annos nato in Hispaniam imperator proficiscens Karthagine Iovi optimo maximo hostias immolavit. quae divina res dum conficiebatur, quaesivit a me vellemne secum in castra proficisci, id cum libenter accepissem atque ab eo petere coepissem ne dubitaret ducere, tum ille, faciam, inquit, si mihi fidem quam postulo dederis. simul me ad aram adduxit, apud quam sacrificare instituerat, eamque ceteris remotis tenentem iurare iussit numquam me in amicitia cum Romanis fore. id ego iusiurandum patri datum usque ad hanc aetatem ita conservavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futurus. quare si quid amice de Romanis cogitabis, non imprudenter feceris, si me celaris; cum quidem bellum parabis, te ipsum frustraberis, si non me in eo principem posueris.

Hac igitur qua diximus aetate cum patre in Hispaniam profectus est, cuius post obitum, Hasdrubale imperatore summo, equitatu omni praefuit. hoc quoque interfecto exercitus summam imperii ad eum detulit. id Karthaginem delatum publice comprobatum est. sic Hannibal minor quinque et viginti annis natus imperator factus proximo triennio omnes gentes Hispaniae bello subegit, Saguntum, foederatam civitatem, vi expugnavit, tres exercitus maximos comparavit. ex his unum in Africam misit, alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit. ut saltum Pyrenaeum transiit, quacumque iter fecit, cum omnibus incolis confligit; neminem nisi victum dimisit. ad Alpes posteaquam venit, qua Italiam ab Gallia seiungunt, quas nemo umquam cum exercitu ante eum praeter Herculem Graium transierat (quo facto is hodie saltus Graius appellatur), Alpico conantes prohibere transitu concidit, loca patefecit, itinera muniit, effecit ut ea elephan-

tus ornatus ire posset, qua in^{te}a unus homo inermis vix poterat reperere. hac copias traduxit in Italiamque pervenit.

4 Confluxerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione
 218 consule eumque pepulerat. cum hoc eodem Clastidii apud
 2 Padum decernit sauciumque inde ac fugatum dimittit. tertio
 idem Scipio cum collega Ti. Longo apud Trebiam adver-
 sus eum venit. cum iis manum conseruit, utrosque profligavit.
 217 inde per Ligures Appenninum transiit. petens Etruriam
 3 hoc *in* itinere adeo gravi morbo afficitur oculorum, ut postea numquam dextro aequè bene usus sit. qua valetudine cum etiamnum premeretur lecticaque ferretur, C. Flaminium consulem apud Trasumennum cum exercitu insidiis circumventum occidit, neque multo post C. Centinium praetorem cum delecta manu saltus occupantem *hinc*
 4 in Apuliam pervenit. ibi obviam ei venerunt duo consules, Caius Terentius et Lucius^{us} Aemilius, utriusque exercitus uno proelio fugavit, Paulum consulem occidit et aliquot praeterea consulares, in eis Cn. Servilium Geminum, qui superiore
 216 anno fuerat consul. X

5 Hac pugna pugnata Romam profectus nullo resistente in propinquis urbi montibus moratus est. cum aliquot ibi dies castra habuisset et Capuam reverteretur, Q. Fabius Maximus, dictator Romanus, in agro Falerno ei se obiecit. hic clausus locorum angustiis noctu sine ullo detrimento exercitus se expedivit Fabioque, callidissimo imperatori, dedit verba. namque obducta nocte sarmenta in cornibus iuven-
 2 corum deligata incendit eiusque generis multitudinem magnam dispalatam immisit. quo repentino visu obiecto tantum
 terrorem iniecit exercitui Romanorum, ut egredi extra val-
 3 lum nemo sit ausus. hac post rem gestam non ita multis diebus M. Minucium Rufum, magistrum equitum pari ac dictatorem imperio, dolo productum in proelium fugavit.

Ti. Sempronium Gracchum, iterum consulem, in Lucanis 212
absens in insidias inductum sustulit. M. Claudium Marcel- 203
lum, quinquies consulem, apud Venusiam pari modo inter-
fecit. longum est omnia enumerare proelia. quare hoc unum 4
satis erit dictum, ex quo intellegi possit, quantus ille fuerit :
quamdiu in Italia fuit, nemo ei in acie restitit, nemo adver-
sus eum post Cannensem pugnam in campo castra posuit.

7 Hinc invictus patriam defensum revocatus bellum gessit 6
adversus P. Scipionem, filium eius *Scipionis*, quem ipse pri- 203
mo apud Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Tre-
biam fugarat. cum hoc exhaustis iam patriae facultatibus cu- 2
pivit impraesentiarum bellum componere, quo valentior pos-
tea congregaretur, inde colloquium convenit, condiciones non
convenerunt. post id factum paucis diebus apud Zamam cum 3
eodem conflavit : pulsus (incredibile dictu) biduo et duabus 202
noctibus Hadrumetum pervenit quod abest ab Zama circiter
milia passuum trecenta. in hac fuga Numidae, qui simul cum 4
eo ex acie excesserant, insidiati sunt ei, quos non solum ef-
fugit, sed etiam ipsos oppressit. Hadrumeti reliquos e fuga
collegit, novis dilectibus paucis diebus multos contraxit.

7 Cum in apparando acerrime esset occupatus, Karthagi- 7
nienses bellum cum Romanis composuerunt. ille nihilo se- 201
tius exercitui postea praefuit resque in Africa gessit [itemque
Mago frater eius] usque ad. P. Sulpicium C. Aurelium con-
sules his enim magistratibus legati Karthaginienses Romam 2
venerunt, qui senatui populoque Romano gratias agerent, 203
quod cum iis pacem fecissent, ob eamque rem corona aurea
eos donarent simulque peterent, ut obsides eorum Fregellis
essent captivique redderentur, his ex senatus consulto res- 3
ponsum est : munus eorum gratum acceptumque esse ; obsi-
des, quo loco rogarent, futuros ; captivos non remissuros, quod
Hannibalem, cuius opera susceptum bellum foret, inimicis-

I
 4 simum nomini Romano, etiamnum cum imperio apud exer-
 citum haberent itemque fratrem eius Magonem. hoc responso
 Karthaginienses cognito Hannibalem domum et Magonem
 5 revocarunt. huc ut rediit, rex factus est postquam imperator
 fuerat, anno secundo et vicesimo : ut enim Romae consules
 sic Karthagine quotannis annui bini reges creabantur. in eo
 magistratu pari diligentia se Hannibal praebuit, ac fuerat
 in bello. namque effecit ex novis vectigalibus non solum ut
 6 esset pecunia, quae Romanis ex foedere penderetur sed
 etiam superesset, quae in aerario reponeretur deinde [anno
 post praeturam] M. Claudio L. Furio consulibus Roma le-
 196 gati Karthaginem venerunt. hos Hannibal ratus sui expos-
 cendi gratia missos, priusquam iis senatus daretur, navem
 7 ascendit clam atque in Syriam ad Antiochum perfugit. hac
 re palam facta Poeni naves duas, quae eum comprehende-
 rent, si possent consequi, miserunt, bona eius publicarunt,
 domum a fundamentis disiecerunt, ipsum exulem iudicarunt.

8 At Hannibal anno quarto, postquam domo profugerat,
 193 L. Cornelio Q. Minucio consulibus, cum quinque navibus
 Africam accessit in finibus Cyrenaeorum, si forte Kartha-
 ginienses ad bellum inducere posset Antiochi spe fiduciaque,
 cui iam persuaserat ut cum exercitibus in Italiam proficisce-
 2 retur. huc Magonem fratrem excivit. id ubi Poeni rescive-
 runt, Magonem eadem, qua fratrem, absentem affecerunt
 poena illi desperatis rebus cum solvissent naves ac vela ven-
 tis dedissent, Hannibal ad Antiochum pervenit. de Magonis
 interitu duplex memoria prodita est : namque alii naufragio,
 alii a servulis ipsius interfectum eum scriptum reliquerunt.
 192 3 Antiochus autem si tam in gerendo bello consiliis eius parere
 voluisset, quam in suscipiendo instituerat, propius Tiberi
 quam in Thermopylis de summa imperii dimicasset. quem
 etsi multa stulte conari videbat, tamen nulla deseruit in re.

praefuit paucis navibus, quas ex Syria iussus erat in Asiam 4
ducere, iisque adversus Rhodiorum classem in Pamphylia
mari confligit, *in* quo cum multitudine adversariorum sui
superarentur, ipse quo cornu rem gessit fuit superior.

Antiocho fugato verens ne dederetur, quod sine dubio 9 190
accidisset, si sui fecisset potestatem, Cretam ad Gortynios 189
venit, ut ibi, quo se conferret, consideraret. vidit autem vir 2
omnium callidissimus *in* magno se fore periculo, nisi quid
providisset, propter avaritiam Cretensium; magnam enim
secum pecuniam portabat, de qua sciebat exisse famam, ita 3
que capit tale consilium. amphoras complures complet
plumbo, summas operit auro et argento, has praesentibus
principibus deponit in templo Dianae, simulans se suas for-
tunas illorum fidei credere. his in errorem inductis statuas
aëneas, quas secum portabat, omni sua pecunia complet eas-
que in propatulo domi abicit. Gortynii templum magna cura 4
custodiunt, non tam a ceteris quam ab Hannibale, ne ille
inscientibus iis tolleret *sua* secumque duceret.

Sic conservatis suis rebus omnibus Poenus illis Cre- 10
tensibus ad Prusiam in Pontum pervenit. apud quem eodem
animo fuit erga Italiam neque aliud quicquam egit quam
regem armavit et exacuit adversus Romanos. quem cum vi- 2
deret domesticis opibus minus esse robustum, conciliabat ce-
teros reges, adiungebat bellicosas nationes. dissidebat ab eo
Pergamenus rex Eumenes, Romanis amicissimus, bellum- 184
que inter eos gerebatur et mari et terra: sed utrobique Eu- 3
menes plus valebat propter Romanorum societatem. quo ma-
gis cupiebat eum Hannibal opprimi, quem si removisset, fa-
ciliora sibi cetera fore arbitrabatur. ad hunc interficiendum
talem iniit rationem. classe paucis diebus erant decreturi, 4
superabatur navium multitudine: dolo erat pugnandum, cum
par non esset armis. imperavit quam plurimas venenatas

5 serpentes vivas colligi easque in vasa fictilia conici. harum cum effecisset magnam multitudinem, die ipso, quo facturus erat navale proelium classarios convocat iisque praecipit, omnes ut in unam Eumenis regis concurrant navem, a ceteris tantum satis habeant se defendere. id illos facile serpen-

6 tium multitudine consecuturos. rex autem in qua nave veheretur, ut scirent, se facturum : quem si aut cepissent aut interfecissent, magno iis pollicetur praemio fore. tali cohortatione militum facta classis ab utrisque in proelium deducitur. quarum acie constituta, priusquam signum pugnae daretur, Hannibal, ut palam faceret suis, quo loco Eumenes es-

1 1 set, tabellarium in scapha cum caduceo mittit. qui ubi ad naves adversariorum pervenit epistulamque ostendens se regem professus est quaerere. statim ad Eumenem deductus est, quod nemo dubitabat quin aliquid de pace esset scriptum. tabellarius ducis nave declarata suis eodem, unde erat

2 egressus, se recepit. at Eumenes soluta epistula nihil in ea reperit nisi quae ad irridendum eum pertinerent. cuius rei etsi causam mirabatur neque reperiebat, tamen proelium

3 statim committere non dubitavit. horum in concursu Bithyni Hannibalis praecepto universi navem Eumenis adoriuntur. quorum vim rex cum sustinere non posset, fuga salutem petiit, quam consecutus non esset, nisi intra sua praesidia se

4 recepisset, quae in proximo litore erant collocata. reliquae Pergamenae naves cum adversarios premerent acrius, repente in eas vasa fictilia, de quibus supra mentionem fecimus, conici coepta sunt. quae iacta initio risum pugnantibus concitarunt, neque quare id fieret poterat intellegi. postquam

5 autem naves suas oppletas conspexerunt serpentibus, nova re perterriti, cum, quid potissimum vitarent, non viderent, puppes verterunt seque ad sua castra nautica rettulerunt. sic

6 Hannibal consilio arma Pergamenorum superavit, neque

7

tum solum, sed saepe alias pedestribus copiis pari prudentia pepulit adversarios.

Quae dum in Asia geruntur, accidit casu ut legati Prusiae Romae apud T. Quintium Flaminium consularem cenarent, atque ibi de Hannibale mentione facta ex iis unus diceret eum in Prusiae regno esse. id postero die Flaminius senatui detulit. patres conscripti, qui Hannibale vivo numquam se sine insidiis futuros existimarent, legatos in Bithyniam miserunt, in eis Flaminium, qui ab rege peterent, ne inimicissimum suum secum haberet sibi que dederet. his Prusia negare ausus non est; illud recusavit, ne id a se fieri postularent, quod adversus ius hospitii esset: ipsi, si possent, comprehenderent: locum, ubi esset facile inventuros. Hannibal enim uno loco se tenebat, in castello quod ei a rege datum erat muneris, idque sic aedificarat, ut in omnibus partibus aedificii exitus haberet, scilicet verens ne usu veniret, quod accidit. huc cum legati Romanorum venissent ac multitudine domum eius circumdedissent, puer ab ianua prospiciens Hannibali dixit plures praeter consuetudinem armatos apparere qui imperavit ei, ut omnes fores aedificii circumiret ac prope sibi nuntiaret, num eodem modo undique obsideretur. puer cum celeriter, quid vidisset, renuntiasset omnesque exitus occupatos ostendisset, sensit id non fortuito factum, sed se peti neque sibi diutius vitam esse retinendam, quam ne alieno arbitrio dimitteret, memor pristinorum virtutum venenum, quod semper secum habere consuevit, sumpsit.

Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus, anno acquievit septuagesimo. quibus consulibus interierit, non convenit. namque Atticus M. Claudio Marcello Q. Fabio Labeone consulibus mortuum in annali suo scriptum reliquit, at Polybius L. Aemilio Paulo Cn. Baebio Tamphilo, Sulpi-

181 cius autem Blitho P. Cornelio Cethego M. Baebio Tamphilo.
 2 atque hic tantus vir tantisque bellis districtus nonnihil tem-
 poris tribuit litteris. namque aliquot eius libri sunt, Graeco
 189 sermone confecti, in eis ad Rhodios de Cn. Manlii Volsonis in
 3 Asia rebus gestis. huius belli gesta multi memoriae prodide-
 runt. sed ex eis duo, qui cum eo in castris fuerunt simulque
 vixerunt, quamdiu fortuna passa est Silenus et Sosylus La-
 cedaemonius. atque hoc Sosylo Hannibal litterarum Grae-
 carum usus est doctore.
 4

C A T O

234 1 M. Cato, ortus municipio Tusculo. adolescentulus, prius-
 quam honoribus operam daret, versatus est in Sabinis, quod
 ibi heredium a patre relictum habebat. inde hortatu L. Val-
 erii Flacci, quem in consulatu censuraque habuit collegam.
 ut M. Perpenna censorius narrare solitus est, Romam de-
 2 migravit in foroque esse coepit. primum stipendium meruit
 annorum decem septemque. Q. Fabio M. Claudio consulibus
 tribunus militum in Sicilia fuit. inde ut rediit, castra secutus
 214 est C. Claudii Neronis, magnique opera eius existimata est
 207 in proelio apud Senam, quo cecidit Hasdrubal, frater Han-
 204 4 nibalis. quaestor obtigit P. Africano consuli, cum quo non
 pro sortis necessitudine vixit: namque ab eo perpetua dis-
 4 sensit vita. aedilis plebei factus est cum C. Helvio. praetor
 199 provinciam obtinuit Sardiniam, ex [qua quaestor superiore
 198 tempore ex Africa decedens Q. Ennium poetam deduxerat,
 quod non minoris aestimamus quam quemlibet amplissimum
 Sardiniensem triumphum.
 199 2 Consulatum gessit cum L. Valerio Flacco. sorte provinciam
 195 nactus Hispaniam citeriorem ex ea triumphum deportavit.

ibi cum diutius moraretur, P. Scipio Africanus consul ite- 2
 rum, cuius in priore consulatu quaestor fuerat, voluit eum de 194
 provincia depellere et ipse ei succedere, neque hoc per se-
 natum efficere potuit, cum quidem Scipio principatum in
 civitate obtineret, quod tum non potentia, sed iure res pu-
 blica administrabatur. qua ex re iratus senatui *consulatu*
 peracto privatus in urbe mansit. at Cato, censor cum eodem 3
 Flacco factus, severe praefuit ei potestati. nam et in complu- 184
 res nobiles animadvertit et multas res novas in edictum ad-
 didit, qua re luxuria reprimeretur, quae iam tum incipiebat
 pullulare. circiter annos octoginta, usque ad extremam ae- 4
 tatem ab adolescentia, rei publicae causa suscipere inimici-
 tias non destitit. a multis tentatus non modo nullum detri-
 mentum existimationis fecit, sed, quoad vixit, virtutum
 laude crevit.

In omnibus rebus singulari fuit industria: nam et agri- 3
 cola sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator
 et probabilis orator et cupidissimus litterarum fuit. quarum 2
 studium etsi senior arripuerat, tamen tantum progressum
 fecit, ut non facile reperiri possit neque de Graecis neque de
 Italicis rebus, quod ei fuerit incognitum. ab adolescentia
 confecit orationes. senex historias scribere instituit. earum 3
 sunt libri septem. primus continet res gestas regum populi
 Romani, secundus et tertius unde quaeque civitas orta sit
 Italica, ob quam rem omnes Origines videtur appellasse. in
 quarto autem bellum Poenicum est primum, in quinto se-
 cundum. atque haec omnia capitulatim sunt dicta. reliqua 4
 quoque bella pari modo persecutus est usque ad praeturam
 Ser. Galbae, qui diripuit Lusitanos: atque horum bellorum 150
 duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit. in
 eisdem exposuit, quae in Italia Hispaniisque [aut fierent

aut] viderentur admiranda: in quibus multa industria et
5 diligentia comparet, nulla doctrina.

ATTICUS.

- 109 **1** T. Pomponius Atticus, ab origine ultima stirpis Roma-
2 nae generatus, perpetuo a maioribus acceptam equestrem
obtinuit dignitatem. patre usus est diligente et, ut tum
erant tempora, diti inprimisque studioso litterarum. hic,
prout ipse amabat litteras, omnibus doctrinis, quibus pueri-
3 lis aetas impertiri debet, filium erudivit. erat autem in pu-
ero praeter docilitatem ingenii summa suavitas oris atque
vocis, ut non solum celeriter acciperet quae tradebantur,
sed etiam excellenter pronuntiaret. qua ex re in pueritia
nobilis inter aequales ferebatur clariusque exsplendescebat,
4 quam generosi condiscipuli animo aequo ferre possent. ita-
que incitabat omnes studio suo, quo in numero fuerunt
L. Torquatus, C. Marius filius, M. Cicero: quos consuetudine
sua sic devinxit, ut nemo iis perpetua *vita* fuerit carior.
- 2** Pater mature decessit. ipse adolescentulus propter affi-
88 nitatem P. Sulpicii, qui tribunus plebei interfectus est, non
expers fuit illius periculi: namque Anicia, Pomponii con-
87 2 sobrina, nupserat Servio, fratri Sulpicii. itaque interfecto
Sulpicio posteaquam vidit Cinnano tumultu civitatem esse
perturbatam neque sibi dari facultatem pro dignitate vi-
vendi, quin alterutram partem offenderet, dissociatis animis
civium, cum alii Sullanis, alii Cinnanis faverent partibus,
86 idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis Athenas se
88 contulit. neque eo setius adolescentem Marium hostem

iudicatum iuuit opibus suis, cuius fugam pecunia sublevavit. ac ne illa peregrinatio detrimentum aliquod afferret rei fa- 3
miliari, eodem magnam partem fortunarum traiecit sua-
rum. hic ita vixit, ut universis Atheniensibus merito esset
carissimus. nam praeter gratiam, quae iam in adulescentulo 4
magna erat, saepe suis opibus inopiam eorum publicam le-
vavit. cum enim versuram facere publice necesse esset ne-
que eius condicionem aequam haberent, semper se inter-
posuit, atque ita ut neque usuram unquam ab iis acceperit
neque longius, quam dictum esset, debere passus sit. quod 5
utrumque erat iis salutare : nam neque indulgendo invete-
rascere eorum aes alienum patiebatur neque multiplicandis
usuris crescere. auxit hoc officium alia quoque liberalitate : 6
nam universos frumento donavit, ita ut singulis seni modii
tritici darentur, qui modus mensurae medimnus Athenis
appellatur.

Hic autem sic se gerebat, ut communis infimis, par **3**
principibus videretur. quo factum est ut huic omnes hono-
res, quos possent, publice haberent civemque facere stude-
rent : quo beneficio ille uti noluit [quod nonnulli ita in-
terpretantur, amitti civitatem Romanam alia ascita]. quam- 2
diu affuit, ne qua sibi statua poneretur, restitit, absens
prohibere non potuit. itaque aliquot ipsi et Phidiae locis
sanctissimis posuerunt : hunc enim in omni procuratione
rei publicae actorem auctoremque habebant potissimum.
igitur primum illud munus fortunae, quod in ea urbe natus 3
est, in qua domicilium orbis terrarum esset imperii, ut
eandem et patriam haberet et domum ; hoc specimen
prudenticiae, quod, cum in eam se civitatem contulisset,
quae antiquitate, humanitate doctrinaque praestaret omnes,
unus ei fuit carissimus.

5 tranquillatis autem rebus Romanis remigravit Romam, ut
 opinor L. Cotta, L. Torquato consulibus : quem discedentem
 65 sic universa civitas Atheniensium prosecuta est, ut lacrimis
 desiderii futuri dolorem indicaret.

5 Habebat avunculum Q. Caecilium, equitem Romanum,
 familiarem L. Luculli, divitem, difficillima naturâ : cuius sic
 asperitatem veritus est, ut, quem nemo ferre posset, huius
 sine offensione ad summam senectutem retinuerit benivo-
 2 lentiam. quo facto tulit pietatis fructum. Caecilius enim mo-
 58 riens testamento adoptavit eum heredemque fecit ex do-
 drante : ex qua hereditate accepit circiter centiens sesterti-
 3 um. erat nupta soror Attici Q. Tullio Ciceroni, easque nup-
 tias M. Cicero conciliarat, cum quo a condiscipulatu vivebat
 coniunctissime, multo etiam familiarius quam cum Quinto,
 ut iudicari possit plus in amicitia valere similitudinem mo-
 4 rum quam affinitatem. utebatur autem intime Q. Hortensio,
 qui iis temporibus principatum eloquentiae tenebat, ut in-
 tellegi non posset, uter eum plus diligeret, Cicero an Hor-
 tensius ; et, id quod erat difficillimum efficiebat ut, inter
 quos tantae laudis esset aemulatio, nulla intercederet obtrec-
 tatio essetque talium virorum copula.

6 In re publica ita est versatus, ut semper optimarum par-
 tium et esset et existimaretur, neque tamen se civilibus fluc-
 tibus committeret, quod non magis eos in sua potestate exis-
 timabat esse, qui se his dedissent, quam qui maritimis iac-
 2 tarentur. honores non petiit, cum ei paterent propter vel
 gratiam vel dignitatem : quod neque peti more maiorum ne-
 que capi possent conservatis legibus in tam effusis ambitus
 largitionibus neque *geri* e re publica sine periculo corruptis
 3 civitatis moribus. ad hastam publicam numquam accessit.
 nullius rei neque praes neque manceps factus est. neminem
 4 neque suo nomine neque subscribens accusavit, in ius de sua

re numquam iit, iudicium nullum habuit. multorum consulum 4
 praetorumque praefecturas delatas sic accepit, ut neminem
 in provinciam sit secutus. honore fuerit contentus rei fami-
 liaris despexerit fructum: qui ne cum Quinto quidem Cice-
 rone voluerit ire in Asiam, cum apud eum legari locum
 obtinere posset. non enim decere se arbitrabatur, cum prae-
 turam gerere noluisset, asseclam esse praetoris. qua in re 5
 non solum dignitati serviebat, sed etiam tranquillitati, cum
 suspensiones quoque vitaret criminum. quo fiebat ut eius ob-
 servantia omnibus esset carior, cum eam officio, non timori
 neque spei tribui viderent.

Neque vero ille minus bonus pater familias habitus est **13**
 quam civis. nam cum esset pecuniosus, nemo illo minus fuit
 emax, minus aedificator. neque tamen non in primis bene ha-
 bitavit omnibusque optimis rebus usus est. nam donum ha- 2
 buit in colle Quirinali Tamphilianam, ab avunculo heredi-
 tate relictam, cuius amoenitas non aedificio, sed silva consta-
 bat: ipsum enim tectum antiquitus constitutum plus salis
 quam sumptus habebat: in quo nihil commutavit, nisi si
 quid vetustate coactus est. usus est familia, si utilitate iudi- 3
 candum est, optima, si forma, vix mediocri. namque in ea
 erant pueri litteratissimi, anagnostae optimi et plurimi li-
 brarii, ut ne pedisequus quidem quisquam esset, qui non
 utrumque horum pulchre facere posset, pari modo artifices
 ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. ne- 4
 que tamen horum quemquam nisi domi natum domique fac-
 tum habuit: quod est signum non solum continentiae, sed
 etiam diligentiae. nam et non intemperanter concupiscere,
 quod a plurimis videas, continentis debet duci, et potius in-
 dustria quam pretio parare non mediocri est diligentiae.
 elegans, non magnificus, splendidus, non sumptuosus: 5

omnisque diligentia munditiam, non affluentiam affectabat. supellex modica, non multa, ut in neutram patrem conspici
 6 posset. nec praeteribo, quamquam nonnullis leve visum iri
 putem, cum inprimis lautus esset eques Romanus et non pa-
 rum liberaliter domum suam omnium ordinum homines in-
 vitaret, non amplius quam terna milia peraeque in singulos
 menses ex ephemeride eum expensum sumptui ferre solitum.
 7 atque hoc non auditum, sed cognitum praedicamus: saepe
 enim propter familiaritatem domesticis rebus interfuimus.

14 Nemo in convivio eius aliud acroama audivit quam
 anagnosten, quod nos quidem iucundissimum arbitramur: neque
 umquam sine aliqua lectione apud eum cenatum est, ut non minus
 animo quam ventre convivae delectarentur: namque eos vocabat,
 quorum mores a suis non abhorre-
 2 rent. cum tanta pecuniae facta esset accessio, nihil de cottidiano
 cultu mutavit, nihil de vitae consuetudine, tantaque usus est
 moderatione, ut neque in sestertio viciens, quod a patre acceperat,
 parum se splendide gesserit neque in sestertio centiens
 affluentius vixerit, quam instituerat, parique fas-
 3 tigio steterit in utraque fortuna. nullos habuit hortos, nullam
 suburbanam aut maritimam sumptuosam villam, neque in Italia,
 praeter Arretinum et Nomentanum, rusticum praedium, omnisque
 eius pecuniae reditus constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus.
 ex quo cognosci potest usum eum pecuniae non magnitudine,
 sed ratione metiri solitum.

15 Mendacium neque dicebat neque pati poterat. itaque eius
 comitas non sine severitate erat neque gravitas sine facilitate,
 ut difficile esset intellectu, utrum eum amici magis venerationem
 an amarent. quidquid rogabatur, religiose promittebat, quod non
 liberales, sed leves arbitrabatur polliceri quod
 2 praestare non possent. idem in tenendo, quod semel annuisset,
 tanta erat cura, ut non mandatam, sed suam rem videre-

tur agere. numquam suscepti negotii eum pertaesum est :
 suam enim existimationem in ea re agi putabat, qua nihil
 habebat carius. quo fiebat ut omnia Ciceronum, M. Catonis, 3
 Q. Hortensii, A. Torquati, multorum praeterea equitum Ro-
 manorum negotia procuraret. ex quo iudicari potest non
 inertia, sed iudicio fugisse rei publicae procurationem

Humanitatis vero nullum afferre maius testimonium pos- 16
 sum, quam quod adulescens idem seni Sullae fuit iucundis-
 simus, senex adulescenti M. Bruto, cum aequalibus autem
 suis Q. Hortensio et M. Cicerone sic vixit, ut iudicare diffi-
 cile sit, cui aetati fuerit aptissimus. quamquam eum praeci- 2
 pue dilexit Cicero, ut ne frater quidem ei Quintus carior fuerit
 aut familiarior. ei rei sunt indicio praeter eos libros, in quibus 3
 de eo facit mentionem, qui in vulgus sunt editi, sedecim vo-
 lumina epistularum, ab consulatu eius usque ad extremum
 tempus ad Atticum missarum: quae qui legat, non multum de-
 sideret historiam contextam eorum temporum. sic enim omnia 4
 de studiis principum, vitiis ducum, mutationibus rei publicae
 perscripta sunt, ut nihil in eis non appareat et facile existima-
 ri possit, prudentiam quodam modo esse divinationem. non
 enim Cicero ea solum, quae vivo se acciderunt, futura prae-
 dixit, sed etiam, quae nunc usu veniunt, cecinit ut vates.

De pietate autem Attici quid plura commemorem? cum 17
 hoc ipsum vere gloriantem audierim in funere matris suae,
 quam extulit annorum nonaginta. cum *ipse esset* septem et se- 42
 xaginta se numquam cum matre in gratiam redisse, numquam
 cum sorore fuisse in similtate, quam prope aequalem habe-
 bat. quod est signum aut nullam umquam inter eos querimo- 2
 niam intercessisse, aut hunc ea fuisse in suos indulgentia, ut,
 quos amare deberet, irasci eis nefas duceret. neque id fecit na- 3
 tura solum, quamquam omnes ei paremus, sed etiam doctrina:
 nam principum philosophorum ita percepta habuit praecepta,

ut iis ad vitam agendam, non ad ostentationem uteretur.

18 Moris etiam maiorum summus imitator fuit antiquita-
 tisque amator, quam adeo diligenter habuit cognitam, ut
 eam totam in eo volumine exposuerit, quo magistratus or-
 2 dinavit. nulla enim lex neque pax neque bellum neque res
 illustris est populi Romani, quae non in eo suo tempore sit
 notata, et, quod difficillimum fuit, sic familiarum origi-
 nem subtexit, ut ex eo clarorum virorum propagines possi-
 3 mus cognoscere. fecit hoc idem separatim in aliis libris, ut
 M. Bruti rogatu Iuniam familiam a stirpe ad hanc aetatem
 ordine enumeraverit, notans, quis a quo ortus quos honores
 4 quibusque temporibus cepisset: pari modo Marcelli Claudii
 Marcellorum, Scipionis Cornelii et Fabii Maximi Fabiorum
 et Aemiliorum. quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui
 5 aliquam cupiditatem habent notitiae clarorum virorum, at-
 tigit poëticen quoque, credimus, ne eius expers esset suavi-
 tatis. namque versibus *de iis*, qui honore rerumque gestarum
 amplitudine ceteros populi Romani praestiterunt, exposuit ita,
 6 ut sub singulorum imaginibus facta magistratusque eorum
 non amplius quaternis quinisque versibus descripserit: quod
 vix credendum sit tantas res tam breviter potuisse declarari.
 est etiam unus liber Graece confectus, de consulatu Ciceronis.

19 *Haec* hactenus Attico vivo edita a nobis sunt. nunc, quo-
 niam fortuna nos superstites ei esse voluit, reliqua perse-
 quemur et, quantum potuerimus, rerum exemplis lectores
 docebimus suos cuique mores plerumque conciliare fortu-
 2 nam. namque hic contentus ordine equestri, quo erat ortus,
 in affinitatem pervenit imperatoris divi filii, cum iam ante
 familiaritatem eius esset consecutus nulla alia re quam ele-
 gantia vitae, qua ceteros ceperat principes civitatis dignitate
 3 pari, fortuna humiliores. tanta enim prosperitas Caesarem
 est consecuta, ut nihil ei non tribuerit fortuna, quod cuiquam

ante detulerat, et conciliarit, quod nemo adhuc civis Romanus quivit consequi. nata est autem Attico neptis ex Agrippa, 4 cui virginem filiam collocarat. hanc Caesar vix anniculam Ti. Claudio Neroni, Drusilla nato, privigno suo, despondit: quae coniunctio necessitudinem eorum sanxit, familiaritatem reddidit frequentiore. quamquam ante haec sponsalia 20 non solum, cum ab urbe abesset, numquam ad suorum quemquam litteras misit, quin Attico scriberet, quid ageret. inprimis quid legeret quibusque in locis et quamdiu esset moraturus, sed etiam, cum esset in urbe et propter infinitas suas 2 occupationes minus saepe, quam vellet, Attico frueretur, nullus dies temere intercessit, quo non ad eum scriberet, cum modo aliquid de antiquitate ab eo requireret, modo aliquam quaestionem poeticae ei proponeret, interdum iocans eius verbosiores eliceret epistulas. ex quo accidit, cum aedis Iovis 3 Feretrii in Capitolio, ab Romulo constituta, vetustate atque incuria detecta prolaberetur, ut Attici admonitu Caesar eam reficiendam curaret. neque vero a M. Antonio minus absens 4 litteris colebatur, adeo ut accurate ille ex ultimis terris, quid ageret, curae sibi haberet certiore facere Atticum. hoc 5 quale sit, facilius existimabit is, qui iudicare poterit, quantae sit sapientiae eorum retinere usum benivolentiamque, inter quos maximarum rerum non solum aemulatio, sed obtrectatio tanta intercedebat, quantam fuit [incidere] necesse inter Caesarem atque Antonium, cum se uterque principem non solum urbis Romae, sed orbis terrarum esse cuperet.

Tali modo cum septem et septuaginta annos complisset 21 atque ad extremam senectutem non minus dignitate quam gratia fortunaque crevisset (multas enim hereditates nulla alia re quam bonitate consecutus est) tantaque prosperitate usus esset valetudinis, ut annis triginta medicina non indigisset, nactus est morbum, quem initio et ipse et medici

contempserunt: nam putarunt esse tenesmon, cui remedia
 3 celeria faciliaque proponebantur. in hoc cum tres menses
 sine ullis doloribus, praeterquam quos ex curatione capie-
 bat, consumpsisset, subito tanta vis morbi in imum intesti-
 num prorupit, ut extremo tempore per lumbos fistulae puris
 4 eruperint. atque hoc priusquam ei accideret, postquam in
 dies dolores accrescere febresque accessisse sensit, Agrippam
 generum ad se arcessi iussit et cum eo I. Cornelium Bal-
 5 bum Sextumque Peducaeam. hos ut venisse vidit, in cubi-
 tum innixus 'quantam' inquit 'curam diligentiamque in va-
 letudine mea tuenda hoc tempore adhibuerim, cum vos testes
 habeam, nihil necesse est pluribus verbis commemorare.
 quibus quoniam, ut spero, satisfeci, me nihil reliqui fecisse,
 quod ad sanandum me pertineret, reliquum est ut egomet
 mihi consulam. id vos ingorare nolui: nam mihi stat alere
 6 morbum desinere. namque his diebus quidquid cibi sumpsi,
 ita produxi vitam, ut auxerim dolores sine spe salutis. quare
 a vobis peto, primum ut consilium probetis meum, deinde
 ne frustra dehortando impedire conemini'.

22 Hac oratione habita tanta constantia vocis atque vultus,
 ut non ex vita, sed ex domo in domum videretur migrare,
 2 cum quidem Agrippa eum flens atque osculans oraret atque
 obsecraret, ne id quod natura cogeret ipse quoque sibi acce-
 leraret, et, quoniam tum quoque posset temporibus superesse,
 se sibi suisque reservaret, preces eius taciturna sua obstina-
 3 tione depressit. sic cum biduum cibo se abstinuisset, subito
 febris decessit leviorque morbus esse coepit. tamen proposi-
 321 tum nihilo setius peregit itaque die quinto, postquam id con-
 silium inierat, pridie kal Apriles Cn. Domitio C. Sosio con-
 4 sulibus decessit, elatus est in lecticula, ut ipse praescriperat,
 sine ulla pompa funeris, comitantibus omnibus bonis, maxi-
 ma vulgi frequentia, sepultus est iuxta viam Appiam ad quin-
 tum lapidem in monumento Q. Caecilii, avunculi sui.

ΠΙΝΑΞ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ

- Aegātes, ἴμν, θηλ. Αἴγουσσαι. Ὕσαν τρεῖς νῆσοι πρὸς Δ. τῆς Σικελίας.
- Aemilius (Paulus), Λεύκιος Αἰμίλιος Παῦλος, 1) ῥωμαῖος ὑπατος, ὅστις ἐφρονεύθη κατὰ τὴν παρὰ τὰς Κάννας μάχην τῷ 216 π.Χ. Ην 4,4.—2) ῥωμαῖος ὑπατος τῷ 182 π.Χ. Ην 13, 1.
- Aemilii, ὄρνμ, οἱ ἀνήκοντες τῇ τῶν Αἰμιλίων γενεᾷ A 18,4.
- Africa, ae, θηλ. Ἀφρική, ἡ ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων βόρειος παρὰλίος χώρα, ἡ περιοχὴ τῆς Καρχηδόνος Ημ 2,2.
- Africanus, ἐπωνυμία τῶν Σκιπιώνων, ἰδ. Scipio.
- Agrippa (Marcus Vipsanius), Μᾶρκος Οὐιπάνιος (Βιπάνιος) Ἀγρίππας, Διεκρίνεται ὡς ἄριστος στρατηγὸς καὶ πολιτικός. Συνεξεύχθη περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του τὴν νεαρὰν χήραν Ἰουλίαν, θυγατέρα τοῦ Αὐγούστου.
- Alpes, ἴμν, θηλ. Ἀλπεις, ὄρη τῆς Β. Ἰταλίας.
- Alpici, ὄρνμ, ἄ. οἱ κάτοικοι τῶν Ἀλπεων.
- Anicia, ae, Ἀνικία, ἑξαδέλφη τοῦ Τίτου Πομπωνίου Ἀττικοῦ. Ἰδὲ καὶ Sulpicius.
- Antiochus, Ἀντίοχος ὁ Γ', ὁ καλούμενος Μέγας, Βασιλεὺς τῆς Συρίας (223—187 π.Χ.). Ἰδὲ εἰκόνα.
- Antonius (Marcus), Μᾶρκος Ἀντώνιος, εἷς τῶν τριῶν ἀνδρῶν (triumvir) μετὰ τοῦ Λεπίδου καὶ τοῦ Ὀκταβιανοῦ.
- Arpeninus, ἄ. τὰ Ἀπέννινα ὄρη.
- Arria (via), Ἀρρία ὁδός. Ἡ μεγάλη μεσημβρινὴ ὁδός, ἧς τὴν κατασκευὴν ἤρχισε (τῷ 312 π.Χ.) ὁ τιμητὴς (censor) Ἀππιος Κλαύδιος Καῖκος. Ἦτο ἡ λαμπροτάτη τῶν ὁδῶν τῆς Ῥώμης καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο βασίλισσα τῶν ὁδῶν (regina viarum). Ἦρχιζεν ἀπὸ τῆς Ῥώμης καὶ δὴ ἀπὸ τῆς Porta Capēna καὶ ἔφθανε μέχρι τῆς πόλεως Καπύης, βραδύτερον ὁμῶς ἐπὶ Αὐγούστου κατέληγεν εἰς τὸ Βρενδήσιον (Πορίντεζι).
- Arulia, ae, θηλ. Ἀπουλία, χώρα ἐπὶ τῆς ΝΑ. πλευρᾶς τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

- Arretīnus, Ἀρρητίνος, τοῦ Ἀρρητίου, παρὰ τὸ Ἀρρητίον, πό-
λιν τῆς Ἐτροουρίας (νῦν *Arezzo*).
- Asīa, ae, θηλ. (Ἀσία, 1) ἡ νῦν ἀπὸ τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος κα-
λουμένη Μ. Ἀσία Ην 8, 4.—2) ἡ ὄψω. ἐπαρχία Ἀσία (ἀπὸ
τοῦ 130 π. Χ.) Α 6, 4.
- Athēnae, ārum, θηλ. Ἀθῆναι.
- Atticus (T. Pomponius Atticus), ἰδ. C 3,5. Ην 13,1 καὶ Α 1
καὶ ἐξῆς.
- Aurelius Cotta (C.), Γάιος Αὐρήλιος Κόττας, ὄψω ὑπάτος μετὰ
τοῦ Σολπικίου (200 π.Χ.) Ην 7, 1.
- Baebius, Βαίβιος, ὄνομα ὄψω. οἰκογενείας, ἰδ. Tamphilus.
- Balbus (L. Cornelius) Βάλβος, φίλος τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Κι-
ζέρονος.
- Barca, ae, ἄ. Βάρκας (λ. φοινικική, ἰδ λ. Hamilcar ἐν τέλει).
Προσωνυμία τοῦ Ἀμίλκα καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.
- Bithyni, ōrum, ἄ. Βιθυνοί, κάτοικοι τῆς Βιθυνίας.
- Bithynia, ae, δηλ. Βιθυνία, χώρα ἐπὶ τῆς ΒΔ. παραλίας τῆς Μ.
Ἀσίας.
- Blitho, ἰδ. Sulpicius.
- Brutus (Marcus Iunius), Μάρκος Ἰούνιος Βρούτος, υἱὸς τοῦ
Μ. Βρούτου καὶ τῆς Σεοβιλίας, ἀδελφῆς τοῦ Κάτωνος (τοῦ
Uticensis). Οὗτος μετὰ τοῦ Κασσίου ὑπῆρξεν ὁ ἀσχηγὸς τῆς
συνωμοσίας κατὰ τοῦ Καίσαρος.
- Caecilius (Quintus), πλούσιος ὄψωμαῖος ἱππεύς, θεῖος τοῦ Ἀτ-
τικοῦ.
- Caesar, āris, Καῖσαρ, 1) Iulius Caesar, ἐπιφανέστατος στρα-
τιωτικὸς καὶ πολιτικὸς (ἐγεννήθη τῇ 12 Ἰουλίου τοῦ 100
π. Χ., ἐδόλοφονήθη τῇ 15 Μαρτίου τοῦ 44 π.Χ.). Μετὰ τὸν
θάνατον αὐτοῦ ἔλαβε τὸν τίτλον divus (θεὸς) Α 19,2.—2)
Caesar (C. Octavius). Ἐγεννήθη τῷ 63 π.Χ. καὶ ἀπέθανε
τῷ 14 μ. Χ. Ἐλαβε τὸν τίτλον τοῦ imperator τῷ 29 π. Χ.
καὶ κατόπιν τὴν προσωνυμίαν Augustus. Ἦτο υἱὸς τῆς
Ἀτίας, ἀνεμῆς τοῦ Γαίου Ἰουλίου Καίσαρος. Υἱοθετηθεὶς
παρ' αὐτοῦ προσέλαβε τὸ ὄνομα Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ
Ὀκταβιανός.
- Cannensis, e, τῶν Καννῶν, πολίχνης τῆς Ἀπουλίας pugna
Cannensis ἡ παρὰ τὰς Κάννας μάχη.

- Capitolium, ii, Καπετώλιον, ὁ λόφος τοῦ Καπετωλίου A 20, 3.
 Capua, ae, θηλ. Καπύη, πρωτεύουσα τῆς Καμπανίας.
 Cato, ὄνις, 1) M. Porcius Cato, Μᾶρκος Πόρκιος Κάτων, ὁ
 πρεσβύτερος ἢ Censorius, ἰδ. βιογρ. Κάτωνος.—2) M. Porcius
 Cato ὁ νεότερος, ὁ ἐπονομασθεὶς Uticensis, δισέγγονος τοῦ
 προηγουμένου A 15, 3.
 Catulus (C. Lutatius), Λουτάτιος Κάτλος, ὄμ. ἕπατος (242 π. X.)
 Centenius (C.), Γάιος Κεντένιος, ἦτο praetor (legatus pro
 praetore) τοῦ ὑπάτου Σεοβιλίου.
 Cethegus (P. Cornelius), Πόπλιος Κορνήλιος Κέθηγος, ὄμ.
 ἕπατος (181 π. X.) Hn 13, 1,
 Cethegus (P. Cornelius), Πόπλιος Κορνήλιος Κέθηγος, ὄμ.
 ἕπατος (181 π. X.) Hn 13, 1.
 Cicero, ὄνις, 1) Marcus Tullius Cicero, Μᾶρκος Τύλλιος Κικέ
 ρων, ὁ γνωστός ὄμ. πολιτικός, ῥήτωρ καὶ φιλόσοφος, σύγ
 χρονος καὶ φίλος τοῦ Ἀττικοῦ (γενν. τῷ 106 π. X., ἐφο
 νεύθη τῷ 43 π. X.) A 1, 4. 5, 4. 16, 1. 16, 3.—2) Quintus
 Tullius Cicero, Κόιντος Τύλλιος Κικέρων, ἀδελφὸς τοῦ προ
 ηγουμένου, γαμβρὸς (τῷ 68 π. X.) τοῦ Ἀττικοῦ A 5, 3. 6, 4.
 16, 2.—Πληθ. Cicerōnes=M. καὶ Q. Tullius Cicero A 15, 3.
 Cinnānus, Κιννανός, τοῦ Κίνα. Ὁ Λεΐκιος Κορνήλιος Κίννας,
 ἐβληθεὶς ἐκ τῆς Ῥώμης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σύλλαν καὶ συνα
 θροίσας στρατὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔλαβε μέρος εἰς
 τὴν πέντε ἡμέρας διαρκέσασαν σφαγὴν τῶν πολιτῶν.
 Clastidium, ii, οὐ. Κλαστιδίον (νῦν *Casteggio*) πόλις τῆς ἐντὸς
 τῶν Ἀλπεων Γαλατίας πρὸς Β. τῆς νῦν Γενόας (Genova).
 Claudius, i, 1) M. Claudius Marcellus, Μᾶρκος Κλαύδιος
 Μάρκελλος, ὄμ. ἕπατος (196 π. X.) Hn 7, 6.—2) C. Clau
 dius Nero, Γάιος Κλαύδιος Νέρων (ἕπατος τῷ 207 π. X.),
 νικητὴς τοῦ Ἀσδρούβα παρὰ τὴν Σήνην C. 1, 2.—3) Tibe
 rius Claudius Nero, Τιβέριος Κλαύδιος Νέρων (υἱὸς τῆς
 Λιβίας Δρουσίλλης συζευχθεὶς εἰς δεῦτερον γάμον μετὰ τοῦ
 Αὔγουστου), ὁ μετέπειτα (14—37 μ. X.) αὐτοκράτωρ Τιβέ
 ριος A 19, 4
 Cornelius (C.), Γάιος Κορνήλιος, ὄμ. ἕπατος (193 π. X.) Hn
 8, 1. Ἰδ. Cethegus καὶ Scipio.
 Cotta (C. Aurelius), Κόττας ὄμ. ἕπατος τῷ 65 π. X. A 4, 5.
 Crēta, ae, θηλ. Κρήτη.

- Cretenses, ἴμν, ἀ. οἱ κάτοικοι Κρήτης, Κρητες.
- Cyrenaei, δρμ, ἀ. οἱ κάτοικοι τῆς Κυρήνης (προφτενούσης τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν τῇ Β. Ἀφρικῇ, πρὸς Δ. τῆς Αἰγύπτου), Κυρηναῖοι.
- Diāna**, αε, Ἄρτεμις, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ἐτιμαῖτο ὡς θεὰ τῆς θήρας. Ταυτίζεται πρὸς τὴν Ἄρτεμιν τῶν Ἑλλήνων.
- Domitius (Cn.=Γναῖος), Δομίτιος, ῥωμ. ἕπατος (33 π. Χ.).
- Drusilla, αε, ἰδ. Claudius ἀρ. 3.
- Ennius** (Q.=Quintus), Κόιντος Ἐννιος, ὁ δημιουργὸς τῆς ῥωμ. λογοτεχνίας. Ἐγεννήθη (τῷ 239 π.Χ.) ἐν Ῥοδίας (νῦν *Rugge*) τῆς Καλαβρίας, ἔγραψε καὶ ἐπικὸν ποίημα ἐπιγραφόμενον *Annales* (=Χρονικά), ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπραγματεύθη τὴν ἱστορίαν τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Αἰνείου εἰς τὴν Ἰταλίαν μέχρι τῶν ἑαυτοῦ χρόνων.
- Epiroticus, Ἡπειρωτικός, ἐπὶ τῆς Ἡπείρου κείμενος.
- Eryx, ἕρις, α. Ἐρυξ, πόλις καὶ ὄρος πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σικελίας (νῦν *Monte San Giuliano* ἢ ἀπλῶς *San Giuliano*).
- Etruria, αε, Ἐτρουρία (νῦν Toscana), χώρα ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἰταλίας
- Eumenes, ἰς, Εὐμένης, βασιλεὺς τῆς Περγάμου (197—159 π.Χ.). Ἰδὲ εἰκόνα.
- Falernus** (ager), ὁ Φαλερονὸς ἀγρός, παρὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ Καμπανίᾳ, ὀνομαστὸς διὰ τὸν οἶνον.
- Fabius**, 1) **Quintus**) **Fabius Maximus Verrucosus** (ὁ ἐπικληθεὶς *Cunctator*=Μελλητής), ἕπατος τῷ 214 π.Χ., ὀνομαστὸς στρατηγὸς κατὰ τὸν β' Καρχηδονικὸν πόλεμον Ην 5, 1 ἐξ. C. 1, 2. A 18, 4. Πληθυντ. *Fabiī*, δρμ, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Φαβίων A 18,4. — 2) **Fabius Labēo**, Φάβιος Λαβέων, ἕπατος τῷ 183 π. Χ. Ην 13,1.
- Feretrius**, **Juppiter Feretrius**, Ζεὺς ὁ Φερέτριος, ὁ Ὑπέρομαχος, Ζεὺς ὁ νικητῆς (κυρίως=ὁ θεὸς τῶν σζύλων, τῶν λαφύρων).
- Flaccus, ἰδ. Valerius.
- Flamininus** (**Titus Quintius**), Τίτος Κόιντιος Φλαμινῖνος, ῥωμαῖος ἕπατος (τῷ 177 π.Χ.), νικητῆς τοῦ Φιλίππου βασιλέως

τῆς Μακεδονίας παρὰ τὰς Κυνὸς κεφαλὰς (197 π. Χ.) ἐλευθερωτὴς τῶν Ἑλλήνων.

Flaminius (C.), Γάιος Φλαμίνιος, ῥωμαῖος ὑπάτος (217 π. Χ.).

Fregellae, ἄρμ, Φρεγγέλαι (νῦν *Ceprano*), πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν Λατίῳ ΝΑ. τῆς Ῥώμης.

Furius (C.), Γάιος Φούριος, ῥωμαῖος ὑπάτος (196 π. Χ.).

Galba, ae, (Servius Sulpicius), Σέρβιος Σολπίκιος Γάβας, ῥωμαῖος praetor ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ (151 π. Χ.)

Gallia, ae, θηλ. Γαλατία. Αὕτη ἦτο διηρημένη εἰς δύο μέρη : εἰς Gallia transalpina (τὴν σημερινὴν Γαλλίαν) Hn 3, 4 καὶ Gallia cisalpina (τὴν σημερινὴν βόρειον Ἰταλίαν).

Gortynii, ὄρμ, ἁ. οἱ κάτοικοι τῆς Γόρτυνος (ὄνομαστ. Γόρτυν), πόλεως τῆς Κρήτης, Γορτύνιοι.

Gracchus (Tiberius Sempronius), Τιβέριος Σεμπρόνιος Γράχχος, ῥωμαῖος ὑπάτος τῷ 215 καὶ 213 π. Χ. Ἐφονεύθη τῷ 212 π. Χ.

Graecus, ἑλληνικός, Hn 13,2. C 3,2.

Graius (πρόφ. Grajus) saltus, «Γραΐγαι Ἀλπεις» (ἐκ τοῦ Κελτικοῦ *Kraig* = φαῖδς βράχος). Ὁ αὐτὴν (κλεισώρεια) τοῦ μικροῦ Ἀγ. Βερνάρδου. Ὅτι ἐκλήθησαν οὕτω τ. ἔ. Γραΐαι Ἀλπεις (ἐκ τοῦ graius=graecus) ἀπὸ τοῦ Ἕλληνος Ἡρακλέους εἶναι μῦθος.

Hadrumētum, i, οὐ. Ἀδρούμητον, πόλις παρὰλίω τῆς ἐπαρχίας Ἀφρικῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνας (νῦν *Susa*).

Hamilcar, ἄρις, Ἀμίλκας, ὁ πατὴρ τοῦ Ἀννίβα. Ὄνομα πολλῶν ὀνομαστώων Καρχηδονίων. Ἡ λέξις εἶναι φοινικικὴ καὶ δηλοῖ τὸν ὑπηρέτην ἢ τὸ δῶρον τοῦ Melqart (Μελκάρτ ὄνομα τοῦ Βήλου, πολιούχου θεοῦ τῆς Τύρου, οὗ ἡ λατρεία διεδόθη καὶ εἰς τὴν Καρχηδόνα). Ὁ Ἀμίλκας ἐπεκαλεῖτο Barag (Barak ἢ Barka=ἀστραπή, τὸ ἀστράπτον ξίφος).

Hannibal, ἄλις, Ἀννίβας. Ὄνομα πολλῶν Καρχηδονίων στρατηγῶν. Ἡ λέξις εἶναι φοινικικὴ καὶ δηλοῖ τὸ δῶρον τοῦ θεοῦ Baal (Βάαλ=Βήλος) Ἰδὲ εἰκόνα.

Hasdrubal, ἄλις, Ἀσδρούβας, 1) γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ Ἀμίλκα καὶ διάδοχος ἐν τῇ ἀρχῇ (229—221 π. Χ.) Am 3,2. Hn 3,1.—2) ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα φονευθεὶς (207 π. Χ.) παρὰ τὴν Σήνην Hn 3,3. C 1,2.

- Helvius (C.) Γάιος Ἐλβίος, συνάδελφος τοῦ Κάτωνος ἐν τῇ ἀγορανομίᾳ (199 π. X.).
- Hercules, is, Ἡρακλῆς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκιμήνης, ὀνομαστός ἔθνικὸς ἦρωσ τῶν Ἑλλήνων
- Hippo, dnis, ἄ. Ἰππὸν (βασιλικός), πόλις ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνας (νῦν *Bona*).
- Hispania, ae, θηλ. Ἰσπανία (ἡ σημερινὴ Ἰσπανία μετὰ τῆς Πορτογαλίας). Πληθ. Hispaniae, αἱ δύο Ἰσπανίαι, τ. ἔ. Hispania citerior (Tarracoenensis) νοτιοδυτικὴ Ἰσπανία, ἐκεῖθεν καὶ νοτιοδυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ἰβηρος (νῦν Ἐβρου), καὶ Hispania ulterior Lusitania καὶ Baetica βορειοανατολικὴ Ἰσπανία, ἐντεῦθεν καὶ βορείως τοῦ Ἰβηρος.
- Hortensius (Quintus Hortensius Hortalus), Κόιντος Ὀρτή(ν)-σιος Ὀρταλος, ὀνομαστός ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Κικέρωνος (89—68 π. X.).
- Italia, ae, θηλ. Ἰταλία. Italicus, ἰταλικός.
- Iup(p)iter (πρόφερε Juppiter), γεν. Ἰδνίς (πρόφ. Jovis), υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος θεὸς τῶν Ῥωμαίων (ταυτίζεται πρὸς τὸν Δία τῶν Ἑλλήνων) A 20,3 — Ἐπίσης κεῖται πρὸς δῆλωσιν τοῦ Baal, τοῦ μεγίστου θεοῦ τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Καρχηδονίων Hn, 2,3.
- Karthaginiensis, e (καὶ Carthaginiensis), Καρχηδόσιος Hn 7,2. (οὗσ.) Hn 1,1. Οὗσ. πληθ. οἱ Καρχηδόσιοι, ἰσχυρὸς ἔμπορικὸς καὶ λίαν ἐξηπλωμένος λαὸς Hm 1,3.2,3. Hn 7,1 ἔξ.
- Karthago, gnis (καὶ Carthago), Καρχηδών. Ὀνομαστὴ καὶ ἔμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς βορείου παραλίας τῆς Ἀφρικήs, ἀποικία τῆς Τύρου. Ἐκτίσθη περὶ τὸ 888 π. X. (σήμερον σφύζονται ἐρείπια παρὰ τὴν *Mersa* ἐν Τύνιδι), ἀντίζηλος τῆς Ῥώμης κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Πομπηίου Κορνηλίου Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ τῷ 146 π. X.
- Labeo, id. Fabius ἀρ. 2.
- Lacedaemonius, Λακεδαιμόσιος, ἐκ Λακεδαιμόνος (Σπάρτης).
- Ligures, um, ἄ. Λίγυες, Λιγυστινοὶ, λαὸς ἐπὶ τῆς ΒΔ. ἀκτῆς τῆς Ἰταλίας πρὸς Ν. τῶν Ἀπεννίνων παρὰ τὴν Γενόαν (νῦν *Genova*).
- Longus (Tiberius Sempronius), Τιβέριος Σεμπρόσιος Λόγγος, ἕπατος τῷ 218 καὶ 194 π. X.

- Lucullus (Lucius Licinius), Λεύκιος Λικίνιος Λούκουλλος, ὄμμαϊος ἕπατος (74 π.Χ.) καὶ στρατηγὸς τὸν περισσότερον χρόνον ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ, γνωστὸς διὰ τὰ πλούτη καὶ τὴν ἀγαλίωτον πολυτέλειαν.
- Lusitāni, ὄγρῳ, οἱ κάτοικοι τῆς Λυσιτανίας (τῆς σημερινῆς Πορτογαλίας), Λυσιτανοί ἰδ. Hispania.
- Lutatius (C. Lutatius Catulus), Γάιος Λουτάτιος Κάτλος, ὄμμαϊος ἕπατος τῷ 242 π.Χ.
- Magus, ὄπις, Μάγων, ἀδελφὸς τοῦ Ἀντίβα.
- Marcellus, Μαρκελλός (τὸ πλήρες Marcus Claudius Marcellus). 1) ὄμ. ἕπατος τῷ 212 π.Χ., περίφημος στρατηγὸς ἐν τῷ β' Καρχηδον. πολέμῳ, ὁ πορθητὴς τῶν Συρακουσῶν Ην 5,3. —2) ὄμ. ἕπατος τῷ 183 π.Χ. Ην 13,1.—3) γαμβρὸς τοῦ Ὀκταβιανοῦ, ἕπατος τῷ 50 π.Χ. Πληθ. Marcelli, ὄγρῳ, ἢ γενεὰ ἢ ἡ οἰκογένεια τῶν Μαρκελλῶν Α 18,4.
- Marius (C.), Γάιος Μάριος, ὄμμαϊος ἕπατος τῷ 82 π.Χ. υἱὸς τοῦ γνωστοῦ ἀντιπάλου τοῦ Σύλλα, νικητὴς τῶν Κίμβρων καὶ τῶν Τευτόνων.
- Maximus, ἰδ. Fabius.
- Minucius. 1) Quintus Minucius Thermus, Κόιντος Μινούκιος Θέρμος, ὄμ. ἕπατος τῷ 193 π. Χ. Ην 8, 1.—2) Marcus Minucius Rufus ἱππάρχος ὑπὸ τὸν δικτάτορα Φάβιον Μάξιμον ἐν τῷ β' Καρχηδον. πολέμῳ Ην 5,3.
- Nero, ἰδ. Claudius ἀρ 2.
- Nomentanus, Νομεντανός, τοῦ Νομέντου (νῦν *Mentana*), πόλεως τῆς χώρας τῶν Σαβίνων ὀλίγον ΒΑ. τῆς Ῥώμης. Nomentanum (praedium) κτῆμα ἐν τῇ περιοχῇ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων.
- Numidae, ἄγρῳ, Νομάδες, λαὸς τῆς Β. Ἀφρικῆς
- Padus, ἄ, Πάδος, ποταμὸς τῆς Β. Ἰταλίας (νῦν *Ρο*). Πηγάζει ἐκ τῶν Ἀλπεων καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.
- Ramphylum mare, Παιμφυλία θάλασσα, τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μεσογείου θαλάσσης.
- Paulus, ἰδ. Aemilius.
- Peducaeus (Sextus), Πεδουκαῖος, φίλος τοῦ Τίτου Πομπωνίου Ἀττιχοῦ.

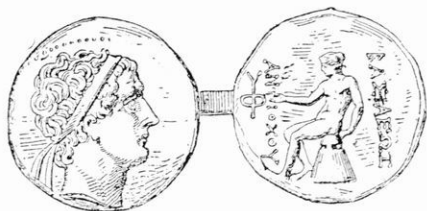
- Pergamēnus, Περγαμηνός, τῆς πόλεως Περγάμου (νῦν *Pergama*), ἡ ὁποία ἐγένετο ἡ πρωτεύουσα τοῦ μετέπειτα Περγαμηνοῦ βασιλείου ἐν Μ. Ἀσίᾳ Hn 10, 2. 11, 5. Οὐσ. Pergamēni, ὄrum, ἄ. οἱ κάτοικοι τῆς Περγάμου, Περγαμηνοὶ Hn 11, 7.
- Perrenna, ae, (Marcus), Μᾶρκος Περπέννας, ἐπιφανῆς ῥωμαῖος ἄριστος τῷ 92 π. Χ., τιμητῆς τῷ 86 π. Χ.
- Phidīas, ae, Φειδίας. Εἶναι ἄγνωστον ποῖος ἦτο, ἴσως πρόκειται περὶ ἀνδρὸς εὐεργετήσαντος τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων.
- Philippus, Φίλιππος ὁ Ε΄, βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τοῦ 220—179 π. Χ., πατὴρ τοῦ Περσέως. Ἰδὲ εἰκόνα.
- Poenīcus=Runīcus (Φοινικικός), Καρχηδονιακός, τῆς Καρχηδόνος.
- Poenus, συνήθως κατὰ πληθ. Poeni, ὄrum, ἄ. οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδόνος (ὡς ἄποικοι Φοίνικες), Καρχηδόνιοι. Ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ Poenus προκειμένου περὶ τοῦ Ἀννίβα πρὸς δήλωσιν τῆς πανουργίας καὶ τοῦ δόλου Hn 10, 1.
- Pontus, Πόντος, ὁ Εὐξείνιος Πόντος (Μαύρη Θάλασσα) μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῶν μεσημβρινῶν ἀκτῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Βιθυνίας, τοῦ βασιλείου τοῦ Προυσίας.
- Prusīa, ae, Προυσίας ὁ Α΄, βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας (228—180 π. Χ.). Ἰδὲ εἰκόνα.
- Pyrenaeus saltus, ἄ. τὰ Πυρηναῖα, σειρὰ ὄρεων μετὰ τῆς σημ. Γαλλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας.
- Quirinālis collis, ὁ Κυρινάλιος λόφος, ὁ βορειότατος τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ῥώμης (νῦν *Montecavallo*). Ἐπὶ τούτου ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Κυρίνου (δηλ. τοῦ μετὰ θάνατον ἀποθεωθέντος Ῥωμύλου).
- Rhodānus, ἄ. Ῥοδανός (νῦν Rhōne), ποταμὸς τῆς Γαλιτίας ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον.
- Rhodīi, ὄrum, ἄ. οἱ Ῥόδιοι.
- Roma, ae, θ. Ῥώμη, πρωτεύουσα τοῦ Λατίου καὶ ὀλοκλήρου τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου.
- Romānus, Ῥωμαῖος, Οὐσ. Romāni, ὄrum, οἱ Ῥωμαῖοι.
- Romūlus, Ῥωμύλος, πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης.
- Rubrum mare, ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα (ὁ νῦν Περσικὸς καὶ Ἀραβικὸς κόλπος).

- Sabīni, ὄνομ, ἄ. Σαβίνοι, λαὸς τῆς Κεντρικῆς Ἰταλίας πρὸς Α. τοῦ Λατίου. In Sabinis=ἐν τοῖς Σαβίνοις, τ. ἔ. ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων.
- Saguntum, Σάγουντον, πόλις τῆς Ἰσπανίας βορείως τῆς Valencia (νῦν ἐρείπια παρὰ τὴν *Murviedro*) κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα τῷ 219 π. Χ. Hn 3, 2.
- Sardiniā, ae, Σαρδώ, Σαρδηνία, νῆσος πρὸς Δ. τῆς Ἰταλίας. Sardiensis, e, ἀνήκων εἰς τὴν Σαρδηνίαν. Sardiensis triumphus θρίαμβος (ἀπορρέων) ἀπὸ τῆς καθυποτάξεως τῆς Σαρδηνίας (τῷ 233 π. Χ.).
- Scipio, ὄνις. 1) P. Cornelius Scipio. Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίων, ἕπατος τῷ 218 π. Χ. καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀννίβα Hn 4, 1.—2) P. Cornelius Scipio Africānus maior (ἔγενν. περὶ τὸ 235, ἀπέθ. τῷ 184 π. Χ.), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, νικητῆς τοῦ Ἀννίβα ἐν Ζάμα τῷ 202 π. Χ. Hn 6, 1.—3) Scipio Cornelius, ὁ ὑπὸ τοῦ Γαίου Μετέλλου Πίου υἱοθετηθεὶς καὶ διὰ τοῦτο φερόμενος ὑπὸ τὸ ὄνομα Q. Caecilius Metellus Pius Scipio, ἕπατος τῷ 52 π. Χ. πενθερὸς τοῦ Πομπηίου A 18, 4.
- Sēna, ae, θ. Σήνη, μικρὰ παραθαλάσσιος πόλις τῆς Ὀμβροικῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους (νῦν *Sinigaglia*) παρὰ τὸν ποταμὸν Μέταυρον.
- Servilius (τὸ πλῆρες Cn. Servilius Gemīnus), Γναῖος Σεοβίλιος Γέμινος, ὄμμαϊος ἕπατος τῷ 216 π. Χ.
- Siciliā, ae, θ. Σικελία.
- Silēnus, Σιληνὸς ὁ Καλακτῖνος (=ἐκ τῆς Καλῆς ἀκτῆς τῆς Σικελίας), ἔλλην ἱστορικός, ἀκόλουθος τοῦ Ἀννίβα, συγγραφεὺς τῶν Σικελικῶν καὶ τῶν Ἱστοριῶν.
- Sosylus, Σωσύλος (καὶ Σώσιλος) ὁ Ἴλιος ἢ κατ' ἄλλους ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος (Σπάρτης), ἔλλην ἱστορικός, ἀκόλουθος τοῦ Ἀννίβα.
- Sossius (C.), Γάιος Σόσσιος, ὄμμαϊος ἕπατος τῷ 32 π. Χ.
- Sulla, ae, (C. Cornelius), Γάιος Κορνήλιος Σύλλας, ὁ γνωστὸς ὄμμαϊος δικτάτωρ τῷ 82 π. Χ., ἐχθρὸς τοῦ Μαρίου. Sullānus, ὁ τῷ Σύλλᾳ ἀνήκων, τοῦ Σύλλα.

- Sulpicius. 1) P. Sulpicius Galba, Πόπλιος Σολπίκιος Γάλβας, ῥωμαῖος ἕπατος τῷ 200 π. Χ. Ην 7, 1.—2) P. Sulpicius Rufus, δῆμαρχος τῷ 88 π. Χ. Ὁ ἀδελφὸς τούτου Servius Sulpicius Rufus, ὀνομαστὸς ῥήτωρ καὶ νομομαθῆς, σύζυγος τῆς Ἀνικίας, ἐχορημάτισεν ἕπατος τῷ 51 π.Χ. Α 2, 1.—3) Sulpicius Blitho, Σολπίκιος Βλίθων, ῥωμαῖος χρονογράφος Ην 13, 1.
- Syrīa, ae, θ. Συρία, χώρα τῆς Ἀσίας μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Μεσογείου (νῦν *Soristan*).
- Tamphilīanus, ὁ ἀνήκων τῷ Ταμφίλῳ. Tamphiliana (domus), οἰκία φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἰδιοκτῆτου Ταμφίλου.
- Tamphilus, Τάμφιλος, Cn. Baebius, καὶ M. Baebius, ῥωμαῖοι ἕπατοι τῷ 182 καὶ 181 π. Χ.
- Terentiū, (τὸ πλῆρες C. Terentius Varro), Γάϊος Τερέντιος Οὐάροων (Βάροων), ῥωμαῖος ἕπατος τῷ 216 π. Χ.
- Thermopylae, arum, θ. Θερμοπύλαι.
- Tiberis, is, (αἰτ. Tiberim, ἀφαιρ. Tiberi), ἄ. Τίβερις (νῦν *Tevere*). Πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων διέρχεται διὰ τῆς Ῥώμης.
- Torquātus. 1) L. Manlius Torquātus, Λεύκιος Μάνλιος Τορκουᾶτος, ὀνομαστὸς ῥωμ. ῥήτωρ, ἕπατος τῷ 65 π. Χ. Α 1, 4, 4, 5.—2) Aulus Manlius Torquatus, Αὔλος Μάνλιος Τορκουᾶτος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, φίλος τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Ἀττικοῦ Α 15, 3.
- Trasumennus, ἄ. (κατὰ παράλειψιν τῆς λέξεως lacus ἀρσ.= λίμνη), Τρασιμέν(ν)η, λίμνη τῆς Ἐτροουρίας (νῦν *lago di Perugia*).
- Trebīa, ae, ἄ. Τρεβίας (νῦν *Trebbia*), παραπόταμος τοῦ Πάδου διαρρέων τὴν Πλακεντίαν (νῦν *Piacenza*).
- Tullius, Τύλιος, ἰδ. Cicero.
- Tuscūlum, i, οὐ. Τοῦσκλον, (παρὰ τὸ νῦν *Frascati*), πόλις ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Λατίνης, 14 γλμ. μακρὰν τῆς Ῥώμης.
- Utīca, ae, θ. Ὑτίκη (Οὐτίκη) πόλις τῆς Β. Ἀφρικῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνας (νῦν *Henschir bu Schater*).
- Valerius (C. Valerius Flaccus), Γάϊος Οὐαλέριος (Βαλέριος)

ΠΙΝΑΞ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ

- Φλάκκος, συνάδελφος τοῦ Κάτωνος ἔν τε τῇ ὑπατείᾳ τῷ ἔτει 199 π. Χ. καὶ ἐν τῇ τιμητείᾳ τῷ 184 π. Χ.
- Venusia, αε, θηλ. Οὐνεουσία (Βενουσία, νῦν *Venosa*), πόλις τῆς Ν. Ἰταλίας (Ἀπουλίας), πατρὶς τοῦ ῥωμαίου ποιητοῦ Ὀρατίου.
- Vettones, um, Οὐέττωνες (Βέττωνες), λαὸς κατοικῶν τὴν ΒΑ. Ἰσπανίαν.
- Vipsanius, id. Agrippa.
- Volso, onis. Cn. Manlius Volso, Γναῖος Μάνλιος Οὐόλσον (Βόλσον), ῥωμαῖος ὑπάτος τῷ 189 π. Χ.
- Zama, αε, θ. Ζάμα, ἰσχυρὰ πόλις τῆς Νομιδίας πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς Καρχηδόνος.

Νέμισμα Ἀντίχου τοῦ Γ'.

Εὐμένης ὁ Β'.

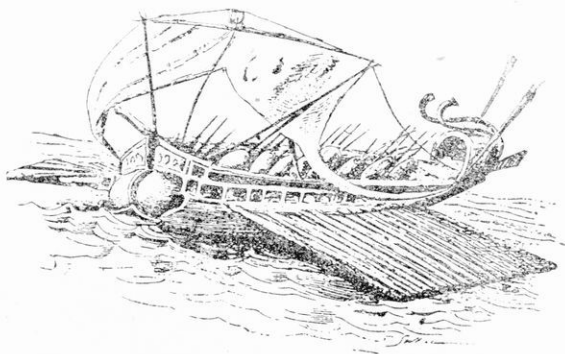
Προυσίης ὁ Α'.

Φίλιππος ὁ Ε'.

Ὁ ὑποτιθέμενος Ἀνίβαξ.

Ῥωμαϊκὸν πελεμικὸν πλοῖον. Τοιχογραφία
ἐκ Πομπηίας.

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ

(ΕΚΚΛΟΓΩΝ)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

ā ἢ āb (abs παρὰ τῷ Νέπωτι μόνον ἐν συνθέσει· π.χ. abstineo ἐκ τῆς προθ. abs καὶ teneo), πρόθεσις μετ' ἀφαιρ. 1) τοπικῶς· ἀπὸ Hn 2,2. 6,3. 7,7. A 14,2. 20,1. usque a ἀπὸ Hn 2,1. Μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τινος (ἡμεῖς λέγομεν : ἐναντίον) Hn 9,4. 10,5. 2) χρονικῶς· ἀπὸ C 2,4. 3,2. A 16,3. 18,3 (a stirpe). 3) πρὸς δῆλωσιν τῆς καταγωγῆς ἢ τοῦ γένους· ἀπὸ, ἐκ A 1,1. 18,3 (a quoque ortus=et a quo ortus). 4) πρὸς δῆλωσιν ἔκπορεύσεως ἐνεργείας· a patre accipio παρὰ τοῦ πατρὸς παραλαμβάνω A 14,2. 5) πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου· ὑπό, παρὰ.

ab-aliēno, 1. (ἀποξενῶ). 2) ἐπανίστημί τι (κινῶ ἢ ἐξεγείρω εἰς ἐπανάστασιν) κίνω τινὰ νὰ ἀποσκιρτήσῃ Hm 2,2. oppida abalienata πόλεις ἐπαναστᾶσαι, ἀποσκιρτήσασαι Hm 2,4.

ab-est, ἰδ. absum.

ab-horrēo, ἦι,—, 2. (ἀποστρέφωμαι). 2) δὲν συμφωνῶ, εὐρίσκομαι εἰς ἀσυμφωνίαν, διαφέρω.

ab-īcīo (πρόφερε abjicīo ἐκ τῆς ab καὶ iācio), iēcī, iectum, 3. (ἀπορρίπτω). 2) ῥίπτω (τι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς μηδαμίνον), [παραιεῶ].

abs-tīnēo (abs καὶ tēnēo), tinēi,—, 2. ἀπέχω. me cibo ἀπέχομαι τῆς τροφῆς, ἐγκρατεύομαι, νηστεύω.

ab-sens, ἰδ. absum.

ab-sum, aftīi, abesse εἶμαι ἀπὸν, ἀπέχω μακράν. absens ἀπὸν Hn 2, 1. 8,2. A 3,2. 20,4.—2) ἀπὸν, ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ ἐπεμβάσεως Hn 5,3.

ac (οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος καὶ τοῦ h) ἢ atque καί, καὶ δὴ. multo aliter ac πολὺ ἄλλως ἢ. alia atque antea ἄλλα ἢ πρότερον.

ac-cēdo, 3. προσέρομαι. ad hastam publicam προσέρομαι εἰς

ΟΔΗΓΙΑΙ

Τὰ οὐσιαστικά, ὧν δὲν σημειοῦται τὸ γένος, εἶναι θηλυκά. Τῶν εἰς -us, -a, -um ἐπιθέτων ἐσημειώθη μόνον ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ.— Οἱ σημειούμενοι μετ' ἕκαστον ῥῆμα ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς συζυγίας.— Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι πολλῶν συνθέτων ῥημάτων (πλὴν τῶν τῆς πρώτης συζυγίας) ἐσημειώθησαν ἐν τοῖς ἀπλοῖς.— Ἐκάστης λέξεως ἢ πρώτης σημασίας ἐτέθη ἐντὸς παρενθέσεως, ἐκτὸς ἂν ἢ λέξις ἀπαντᾷ ἐν τῷ κείμενῳ μετὰ τῆς σημασίας ταύτης. Τὰ μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα δὲν ἐσημειώθησαν πανταχοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐνθα ἔθεωρήθη ἀναγκαῖον.

Hn=Hannibal, Hm=Hamilcar, C=Cato, A=Atticus.

- δημοσίαν προᾶσιν (εἰς δημοπρασίαν), ἀγοράζω δημοπρατα, λαμβάνω μέρος εἰς δημοπρασίαν. 2) Africam (=ad Africam) προσομιζομαι εἰς τὴν Ἄφρ. 3) ἐπίδοσιν λαμβάνω Α 21,4.
- ac-celēro, 1. ἐπιτυγχάνω, ἐπισπεύδω.
- accēri, ἰδ. accipio.
- acceptus, εὐπρόσδεκτος.
- accessio, ὄνις, ἐπαύξησης, πλήθυνσις.
- ac-cīdo (ad καὶ cādo), accīdit, —, 3. (προσπίπτω). 2) accīdit συμβαίνει.
- ac-cīpio (ad καὶ cāpio), accēri, acceptum, 3. (παρα)λαμβάνω, δέχομαι. 2) λαμβάνω, εἰσπράττω Α 2, 4. 3) λέγω ναί, συγκατανεύω, παραδέχομαι Ηη 2, 4. 4) ἀντιλαμβάνομαι, (κατα)νοῶ, μανθάνω Α 1, 3. 5) dignitatem παραλαμβάνω τὸ ἀξίωμα. 6) κληρονομῶ Α 14,2.
- ac-cresco, 3. ἐπαυξάνω, ἐπαυξάνομαι.
- accurate, ἐπίρο. ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, λεπτομερῶς.
- ac-cūso, 1. γράφομαι (μηνύω) τινὰ ὡς ἔνοχον δημοσίου ἀδικήματος. in iudicio publico ἐν δημοσίᾳ δίκῃ.
- acīes, eī (τάξις μάχης), παράταξις, μάχη Ηη 6, 4. 2) ναυτική παράταξις Ηη 11,1. 3) in acie «κατὰ στόμα», κατὰ μέτωπον Ηη 5,4.
- acquiēni, ἰδ. acquiesco.
- ac-quiesco, ēni, ētum, 3. (ἀναπαύομαι). 2) (κατ' εὐφημισμὸν) ἀποθνήσκω, «ἀναπαύομαι».
- acriter, ἐπίρο. (ὀξέως). 2) δραστηριῶς, ἐντόνως. Συγκρ. ἐπίρο. ac-rīus, ὑπερθ. ἐπίρο. accerrīme. (acer, acris, acre δοιμύς, ὀξύς).
- acroāma, ātis, οὐ. (πληθ. āta, dot. ἀφαιρ. ātis), ἀκρόαμα [ἐκ τοῦ ἀκροᾶσθαι] (=πᾶν τὸ μετὰ τέρατος ἀκουόμενον, εἴτε τοῦτο ἀναγινώσκειται, εἴτε ἀπαγγέλλεται, εἴτε κρούεται, εἴτε ἄδεται, ὡς π.χ. ἀνάγνωσις, δρᾶμα, ἀπαγγελία, μέλος, ᾠσμα). 2) (ἀντὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἀναγινώσκει, διηγεῖται ἡδέως, ἀπαγγέλλει κλπ., μάλιστα ἐν τοῖς δειπνοῖς), ὁ ἀναγινώσκων, ὁ ἀπαγγέλλων, ὁ μουσικός, ὁ ᾠοιδὸς Α 14, 1.
- actor, ōris (πράκτωρ). 2) ὁ ἐκτελῶν τὸ ἀποφασισθέν, ἐκτελεστής, ὁ ἔργω ὑποστηρικτής.
- ād, πρόθ. μετ' αἰτ. πρὸς, εἰς Ηη 2, 1. 2,4. liber ad Rhodios (ἐνν. scriptus γεγραμμένον) βιβλίον ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς Ῥοδίους, ἀφιερωμένον τοῖς Ῥοδίοις Α 22,4. — 2) χρονικῶς· μέχρι Α 5,1. 18,3. usque ad μέχρι Ηη 2,5. 7,1. C 2,4. — 3) πρὸς δήλωσιν σοποῦ Α 17,3.
- addīdi, ἰδ. ad-do.
- ad-do, addīdi (ἐκ τοῦ addēdi),

- additum (ἐκ τοῦ ad-dātum), 3. προστίθημι, προσθέτω.
- ad-dūco, 3. προσάγω, ὀδηγῶ. in suspicionem (καθίστημί) τινα εἰς ὑποψίαν, (καθιστῶ τινα ὑποπτον).
- ad-ēo, adīi, adītum, adīre, 4. προσέρχομαι.
- ad-ēo, ἐπίρο. εἰς τοσοῦτον, εἰς τοῦτο. 2) οὕτω (τόσον).
- ad-hībēo (ἐκ τοῦ ad-hābeo), būi, bītum, 2. (προσέχω). curam χορῶμαι θεραπεία, [κάνω κοῦρα].
- adhuc. ἐπίρο. μέχρι τοῦ νῦν.
- adīi, idē ὄημα ad-ēo.
- ad-iungo, nxi, nctum, 3. προστίθημι, συνάπτω.
- adiunxi, id. adiungo.
- ad-ministro, 1. διοικῶ.
- admirandum, i, οὐ. (=miraculum) θαῦμα (τὸ ἀξιοθαύμαστον, τὸ ἀξιοσημείωτον).
- admōdum, (ἐκ τοῦ ad καὶ modus= μέχρι τοῦ απαιτουμένου μέτρου) πάνν, μάλα, λίαν.
- admonītus, ūs, ā. (admonēo παραινῶ) παραινεσις. admonitū (μετὰ γενικῆς) τῇ παραινέσει (τινός).
- ad-opto, 1. υἰοθετῶ.
- ad-orīor, adortus sum, adorīri, 4. ἀποθ. προσβάλλω.
- ad-sum, affūi (ad-fui), adesse, παραγίγνομαι, παρενρίσκομαι.
- adulescens, ntis, ā. (κυρίως μτχ. ἐνεστ. τοῦ ὁ. adolesco αὐξάνομαι), ὁ νέος ἀνὴρ (ἀπὸ 17—40 ἐτῶν) Hn 3,2.—2) ἐπιθετικῶς· νέος A 2,2. adolescentia, ae, παιδικὴ ἡλικία. adolescentulus, i, μεῖραξ, νέος ἀνὴρ A 2,1,2,4 (πρόκειται περὶ ἀνδρὸς ἔχοντος ἡλικίαν 23 περίπου ἐτῶν). admodum adolescentulus πολὺ νεαρός Hn 1,1. adventus, ūs, ā. ἄφιξις. adversarius (ἐπίθ. ἀντίπαλος). 2) οὐσ. ā. πολέμιος, ὁ ἐχθρός. adversus, πρόθ. (κυρίως τὸ adversus εἶναι μετοχὴ=ἐστραμμένος πρὸς τι, ἀπέναντι, ἀντικεῖ). 2) (τοπικῶς καὶ ἐχθρικῶς) ἐναντίον. aedes (ἀρχαϊότ. τύπος aedis), is, ναός. aedificāram=aedificaveram. aedificātor, ōris, ā. (ὁ οἰκοδόμος). 2) φιλοκοδόμος, ὁ ἀγαπῶν νὰ οἰκοδομῇ. aedificium, ii, οὐ. οἰκοδόμημα Hn 12,3. aedifico, 1. οἰκοδομῶ, κατασκευάζω. aedilis, is, ā. ὁ ἀγορανόμος· aedilis plebei (plebei εἶναι γεν. [ἀντὶ plebis] ἐξ ὀνομαστ. plebes) ὁ δημοτικὸς ἢ ταπεινότερος ἀγορανόμος. aemulatio, ōnis, ἀνταγωνισμός, ἀμίλλα (εὐγενῆς πρὸς εὐκλειαν). Τὸ ἀντίθετον εἶναι obtrectatio. aeneus (ἐκ τοῦ aes, aeris, οὐ. χαλκός), χαλκοῦς.

- aequālis, e, (ὁμηλιξ). 2) οὖσ. ἄ.
γεν. aequālis, ὁ ὁμηλιξ.
- aeque, ἐπίρρ. ἐπίσης, ὡσαύτως.
- aequus, (ὁμαλός, ἴσος). 2) ἀπαθής,
ἀτάραχος A 1,3. 3) παραδεκτός,
ἐπὶ καλοῖς ὄροις, (λογικός).
- aerariūm, ii, οὖ. ταμειῖον, ταμειῖον
(τοῦ κράτους).
- aes, aeris, οὖ. (χαλκός). 2) χρῆμα.
aes aliēnum τὸ χρῆμα (κατὰ λέ-
ξιν=χρῆμα ξένον).
- aestīmo, i, (τιμῶ). 2) magni aes-
tīmo μεγάλως ἐκτιμῶ. minōris
aestīmo ὀλιγώτερον ἐκτιμῶ.
- aetas, ātis (αἰών). 2) ἡλικία, ἔτος,
βίος. puerilis aetas παιδικὴ ἡλι-
κία. extrema aetas ἐσχάτη ἡλικία,
βαθὺ γῆρας. haec aetas οὗτος ὁ
χρόνος, ὁ παρὸν χρόνος Hm 2,5.
- affēci, id. afficio.
- affectedo, i. (ἐπιχειρῶ). 2) ἐπιδιώκω.
- af-fēro (ad-fero), attūli, allātum,
afferre. 3. (προσφέρω). 2) testi-
monium δίδω (φέρω) ἀπόδειξιν.
- af-ficio (ad καὶ facio), fēci, fec-
tum, 3. (οὕτω διατίθημί τινα). 2)
aliquem roenā τιμωρῶ τινα.
- afficior morbo ἀφαιρ. περιπίπτω
νόσῳ, νοσῶ. afficior morbo ocu-
lorum περιπίπτω νόσῳ τῶν ὀ-
φθαλμῶν, περιπίπτω ὀφθαλμία.
- affinītas, ātis, κηδεστία, συγγέ-
γεια.
- affūit, id. adsum.
- affluentīa, ae (καὶ affluentia) (ἀ-
φθονία). 2) περίσσεια μετὰ πολυ-
τελείας, περιττὴ πολυτέλεια,
τροφῆ
- affluentīus, συγκρ. (τοῦ ἐπιρροήμα-
τος affluenter ἀφθόνως) πολυτε-
λέστερον.
- ager, agrī, ἄ. ἀγρός, χώρα.
- agīto, i, (ἐλαύνω). 2) mente ἐν τῷ
νῶ κινῶ, ἐν τῷ νῶ ἔχω, διανοοῦμαι.
- āgo, ēgi, actum, 3. (ἄγω). 2) ἐπιτε-
λῶ, κατορθῶ Hn 10, 1. 3) πράττω
A 20, 1. 20, 4. meam rem διεξά-
γω ὑπόθεσίν μου. bellum πόλε-
μον (τὰ τοῦ πολέμου) διενεργῶ
(ἐπὶ στρατηγῶν), πολεμῶ. gratias
χάριτας ὁμολογῶ, εὐχαριστῶ. ad
vitam agendam πρὸς τὸ διαγα-
γεῖν τὸν βίον, πρὸς τὸν πρακτικὸν
βίον. 4) existimatio agitur ἡ ὑ-
πόληψις διακυβεύεται (παίζεται,
κεῖται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς) A 15, 2.
- agricōla, ae, ἄ. (ἀγρονόμος, γεω-
πόνος), γεωργός.
- aliās, ἐπίρρ. ἄλλοτε.
- aliēnus, ἀλλότριος, ξένος.
- alīquis, alīqua, aliquid, ἀντων.
ἀό. ὡς ἐπιθετ. τις, τι A 2, 3. 14, 1.
18, 4. Συγκεκομμένος τύπος quis,
qua, quod A 3, 2. 3, 3 2) ἀντων.
ἀό. ὡς οὖσ. alīquis, aliquid τις, τι
Hn 11, 2. A 20, 2. συγκεκομμένος
τύπος quis, quid Hn 2, 6. 9, 2.
- alīquot, ἄκλ. πλῆθ. τινές, τινά
- alīter ἐπίρρ. ἄλλως.
- alīus, aliā, aliud (γεν. alīus, δοτ.

alīi [ὄχι alī]), ἄλλος, διάφορος.
 alii—alii οἱ μὲν—οἱ δέ.
 alo, alīi, altum, 3. (τρέφω). 2)
 morbum ὑποθάλω τὴν νόσον.
 alter, altera, alterum (ὁ ἕτερος).
 2) ὁ δεύτερος.
 alterūter, ūtra, ūtrum (ὁ ἕτερος).
 alterutra pars τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο
 κόμμα (μερίς).
 amātor, ōris, ἄ. (ἐραστής). 2) φίλος,
 θαυμαστής, λάτρης, ζηλωτής.
 ambītus, ūs, ἄ. παράνομος σπου-
 δαρχία.
 amīce, ἐπίρρ. φιλικῶς.
 amicitīa ae, φιλία.
 amīcus, ἐπίθ. φίλος.
 a-mitto, 3. (ἀποπέμπω). 2) ἀπόλ-
 λυμι [χάνω], ἀποβάλλω.
 amio, 1. ἀγαπῶ.
 amoenitas, ātis, (χάρις). 2) τερ-
 πνότης, τὸ οἰκήσιμον.
 amphōra, ae, ἀμφορεύς, (εἶδος ὕ-
 δρας μετὰ στενοῦ λαιμοῦ καὶ δύο
 λαβῶν ἢ ὀτίων).
 amplitūdo, īnis, (εὐρύτης). 2)
 λαμπρότης, σπουδαιότης.
 ampliūs, ἐπίρρ. πλέον (θετ. ample
 ἀφθόνως). ampliūs centum mi-
 lia ἀντὶ ampliūs *quam* centum
 milia πλέον ἢ ἑκατὸν χιλιάδες.
 non ampliūs novem annos οὐχὶ
 πλέον ἢ ἑννέα ἔτη.
 ampliūs, (ἀφθονος). 2) μέγας κατὰ
 τὴν ἑσωτερικὴν ὄψιν ἢ ἀξίαν, με-
 γάλωπροεπής.

ἄν, μόρ. ἢ (εἰσάγει τὸ β' μέρος
 πλαγίως ἐρωτήσεως).
 anagnostes, ae, [αἰτ. ἐν. anagnos-
 tem καὶ anagnosten) ἄ. ἀναγνώ-
 στης, Πληθ. -ae. Οἱ ἀναγνώσται
 ἦσαν μορφωμένοι δοῦλοι, Ἑλλη-
 νες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀνεγίνω-
 σκον ἐν ὄρῃ ἀναπαύσεως τῶν Ῥω-
 μαίων ἢ καὶ διαροκῶντος τοῦ δεί-
 πνου. Ἡ ἀντίστοιχος λατ. λέξις
 εἶναι lector (=ἀναγνώστης).
 angustīae, ārum, πληθ. τὰ στενά,
 angustiae locorum τὰ στενά τῶν
 τόπων, ἢ στενοχωρία, τὸ στενόπο-
 ρον.
 anīma, ae, (πνεῦμα, ἀναπνοή).
 2) ζῶη.
 animadverto (animus adverto),
 verti, versum, 3. (προσέχω τὸν
 νοῦν). 2) (ἐπὶ τῶν τιμητῶν) in ali-
 quem ἐπιτιμῶ τινι ὄθεν ani-
 madversio ἢ nota censoria ἢ ἐ-
 πιτίμησις.
 anīmus, ī, ἄ. (ψυχή). 2) νοῦς, φρο-
 νημα, διάθεσις. animo aequo
 πράγως. animo fidenti atque in-
 festo φρονήματι θαρροῦντι καὶ
 ἐχθρικῶ, (μετ' αὐτοπεποιθήσεως
 καὶ μίσους).
 annalis, is, ἄ. (ἐνν. liber) βίβλος
 χρονική, τὰ χρονικά, ἢ ἱστορία.
 annicūlus, ἐνὸς ἔτους, ἔτειος.
 an-nūo (ad nuo), nūi,—, 3. (κα-
 τανεύω) ὑπισχυοῦμαι, (λέγω ναί).
 annus, ī, ἄ. ἔτος, multis annis

- ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Hn 2,5.
 annuus, ἐνιαύσιος.
 ante, I. πρόθ. μετ' αἰτ.πρό A 3,3.
 2) χρόν. Hn 1,2. A 20,1. ante
 eum πρὸ αὐτοῦ (πρὸ τῆς ἐποχῆς
 του) Hn 3,4.— II. ἐπίρρ. χρονι-
 κόν· πρότερον A 19,2.
 antēā (ante-eā) ἐπίρρ. πρότερον.
 ante-cēdo, 3. (προβαίνω). 2) προ-
 ἔχω (εἶμαι ἀνώτερος).
 antiquitas, ātis, ἀρχαιότης, ἀρ-
 χαιῶν χρόνοι A 3,3. 2) πᾶν τὸ
 ἀφορῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν,
 (ἱστορία τῶν ἀρχαίων χρόνων),
 ἀρχαιολογία A 18,1. 20,2.
 antiquitus, ἐπίρρ. ἀρχαίωθεν.
 ar-pārēo, ūi, itum, 2. ἀναφαί-
 νομαι, ἐμφανίζομαι Hn 12, 4. φα-
 νερὸς καθίσταμαι A 16, 4.
 ar-pāro (ad-pāro), 1. παρασκευά-
 ζω.
 appellasse=appellavisse.
 appelo, 1. καλῶ, ὀνομάζω.
 ar-prīme, ἐπίρρ. μετ' ἐπιθ. θετικοῦ
 βαθμοῦ (ad-prīmus) ἐν πρώτοις,
 πρώτιστα, (ὄλως ἰδιαιτέρως). ar-
 prīme boni ὄλως ἰδιαιτέρως ἐπι-
 τήδειοι, [πρώτης γραμμῆς, πρώ-
 τος τάξεως].
 artus, ἀρμόδιος, ἐπιτήδειος.
 apud, πρόθ. μετ' αἰτ, παρὰ τινα,
 παρὰ τι. 2) παρὰ τινι Hn 10,1.—
 apud exercitum ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ
 στρατοῦ Hn 7,3.
 ara, ae, βωμός.
 arbitrium, ii, οὖ. (διατησία). 2)
 κρίσις, γνώμη Hn 1,3. 3) βούλη-
 σις, αὐθαιρεσία, ἀπεριόριστος ἰ-
 σχύς Hn 12,5.
 arbitror, 1. ἀποθετ. (ὠτακουσῶ).
 2) θεωρῶ ὡς ἀληθές, πιστεύω.
 arcessi, παθ. ἀπομφ., ἰδ. arcesso.
 arcesso, īvi, itum, 3. μεταπέμπο-
 μαί, (στέλλω καὶ προσκαλῶ).
 argentum, i, οὖ. (ἄργυρος). 2) νο-
 μίσματα ἀργυρᾶ, ἀργύριον.
 arma, ōrum, οὖ. πληθ. (ὄπλα).
 2) ὄπλα, πόλεμος.
 armo, 1. (ὀπλίζω), 2) παρέχω ἔνο-
 πλον δύναμιν Hn 10, 1. 2) ὡς
 οὖσ. ἢ μυχ. armati οἱ ἔνοπλοι.
 ar-rīpio (ad-rāpio), rīpiī, reptum,
 3. (ἀναρπάζω). 2) μετὰ ζήλου ἐπι-
 λαμβάνομαι, ἀφοσιοῦμαι εἰς τι.
 arripīi, ἰδ. arripio.
 artifex, artificis, ἄ. ὁ μετερχόμενος
 τέχνην τινά, τεχνίτης. Τοιούτου εἴ-
 δους τεχνίται διέμενον ἐν ταῖς οἰ-
 κίαις τῶν πλουσίων Ῥωμαίων.
 a-scendo (ad καὶ scando), ndī,
 nsum, 3. (ἀναβαίνω). 2) ἐπιβαίνω.
 ascitus, ἰδ. ascisco.
 a-scisco (ad-scisco), īvi, itum, 3.
 (δέχομαι). 2) civitatem λαμβάνω
 τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου.
 asperitas, ātis, (τραχύτης). 2) δυσ-
 τροπία.
 assēcla, ae, ā. (ἀντὶ assēcula ἐκ
 τοῦ assēquor), ὁ ἀκολουθῶν τινα
 (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ φόγου), ὁ

ἀκόλουθος (ὑπάλληλος τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ῥωμαίου ἀρχοντος).

assidūus, συνεχής.

āt, σύνδ. ἀλλά, δέ.

atque, ἰδ. ac.

at-tingo (ad-tango), tīgi, tactum, 3. (ἐφάπτομαι). 2) ἄπτομαι, ἀσχο-
λοῦμαι περί τι.

āuctor, ōris, ā. (ὁ αἴτιος [ἐπὶ καλοῦ]), ὁ συμβουλή ὑποστηρικ-
τής, ὁ σύμβουλος.

āudeo, āusus sum, 2. (ἡμιαπο-
θετικὸν ὄημα), τολευῶ.

āudio, īni, ītum, 4. ἀκούω. 2) ἐξ ἀ-
κοῆς ἢ ἐκ φήμης γινώσκω A 13, 7.

āugeo, āuxi, āuctum, 2. αὔξω, αὐ-
ξάνω. augeo officium αὐξάνω τὴν
καλωσύνην (αὐξάνω τὴν ὑποχρεω-
τικότητα, τὴν εὐγένειαν).

āureus, χρυσοῦς.

āurum, ī, οὐ. (χρυσός). 2) χρυσᾶ
νομίσματα, χρυσίον.

āusus, ἰδ. āudeo.

aut, σύνδ. ἢ.

autem, σύνδ. δέ.

auxilium, īi, οὐ. (ἐπικουρία). 2)
πληθυντικῶς: auxilia, ōrum,
βοήθεια, ἐπικουρικά στρατεύματα
Hm 2, 3.

avaritia, ae, φιλαργυρία.

avunculus, ī, ā. θεῖος (πρὸς μη-
τρὸς), μητροάδελφος.

B

bellicōsus, πολεμικός.

bello, 1. πολεμῶ. animo bellare
νοερωῶς (μετὰ ζήλου καὶ σοβαρό-
τητος, μετὰ πολεμικῆς δραστηριό-
τητος) πολεμῶ.

bellum, ī οὐ. πόλεμος.

benē, επίρρο. (καλῶς). 2) εὐμαρῶς,
μετ' ἀνέσεως, [κόμμοδα].

beneficium, īi, οὐ. (εὐεργεσία). 2)

τιμή, γέρας, τιμητικὴ διάκρισις.

benivolentia, ae, εὐνοια, εὐμένεια.

usus benivolentiaque ai (φιλι-
καὶ) σχέσεις, ἢ καλὴ συνανα-
στροφή.

biduum, ī, οὐ. (χρόνος δύο ἡμερῶν
bis καὶ dies). 2) αἰτ. biduum ἐπὶ
δύο ἡμέρας. ἀφαιρ. biduo μετὰ
δύο ἡμέρας.

bini, ae, a, (ἀριθ. διανεμητ.) ἀνὰ
δύο, δύο.

bonitas, ātis, χρηστότης, εὐθύτης.

bonus, (ἀγαθός, συγκρ. melior ā-
μείνων, ὑπερθ. optimus ἄριστος),
καλός, χρηστός, ἐνάρετος [καλὸς
παιριώτης]. 2) δραστήριος, ἐπιτή-
δειος A 13, 3. Πληθ. ἢ «καλὴ κοι-
νωνία», οἱ ἀγαθοί, οἱ ἄριστοι (=
optimates) A 22, 4.—bonum, ī,
οὐσ. καὶ πληθ. bona, ōrum, πε-
ριουσία, τὰ καλά.

breviter, επίρρο. βραχέως, διὰ βρα-
χέων.

C

C. συντεταγμένον ἀντὶ Caius (προ-
φέρεται Gaius), Γάιος.

- cādo, cedīdī, cāsūm, 3. (πίπτω).
 2) πίπτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μά-
 χης), ἀποθνήσκω.
 caducēus, i, ā. (d=ο δωριστί: κα-
 ρύκειον) κηρύκειον. Ἡ το ῥάβδος
 ἢ κλάδος τὸν ὁποῖον ἐπήγνυον ἐπὶ
 τῆς πρόρας τοῦ πλοίου.
 calamitas, ātis, φθορά.
 callīdus, πανοῦργος.
 campus, i, ā. τὸ (ὄμαλόν) πεδίου,
 πεδιάς.
 cāno, cecīnī, —, 3 (ἄδω). 2) ἄδω,
 γρησμοῦδῶ, προφητεύω, προμαν-
 τεύω.
 cārio, cēri, cārtum, 3. λαμβάνω.
 dolores αἰσθάνομαι ἀλγηδόνας.
 honores καθίσταμαι εἰς ἀρχὴν
 τιμητικὴν, καταλαμβάνω ἀρχάς
 (τιμᾶς). 2) συλλαμβάνω Hn 10,6.
 3) θέλω, ψυχαγωγῶ A 19,2.
 capitulātīm, ἐπίρρ. κεφαλαιωδῶς.
 capitulatim dicere κατὰ τὰ κύ-
 ρια κεφάλαια (γεγονότα) ἀναφέ-
 ρω ἢ διηγοῦμαι.
 cartivus, i, ā. ὁ ἐν πολέμῳ ἀλούς,
 ὁ αἰχμάλωτος (πολέμου).
 carior, συγκρ. τοῦ carus.
 carus, προσφιλῆς, ἀγαπητός.
 castellum, i, οὔ. φρούριον.
 castrum, i, οὔ. (ὄχυρὰ θέσεις, φρού-
 ριον). 2) πλ. castra, ὄgrum, στρα-
 τόπεδον Hn 5, 4. C 1. 2. 3) πό-
 λεμος, στρατεία Hn 2, 4. 13,3.
 casus, ūs, ā. (πίπτωσις). 2) σύμπτωμα.
 casū (ἀφαιρ.) τύχη, κατὰ τύχην.
 cāusa, ae, αἰτία, λόγος Hn 11,3.
 ἀφορμὴ Hn 3, 1. causā (ἀφαιρ.
 ἐπιτασσομένη γενικῆς) ἔνεκα rei
 publicae causā τῆς πολιτείας ἔ-
 νεκα, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς πολι-
 τείας.
 cecīdī, id. cado.
 cecīnī, id. cano.
 cēdo, cessi, cessum, 3. (χωρῶ). 2)
 ἀναχωρῶ, καταλείπω. hosti ὑπο-
 χωρῶ τῷ πολέμῳ, τ.ἔ. κάμπτομαι
 πρὸς τῶν ὑπερέτερων δυνάμεων τοῦ
 ἐχθροῦ. pertinaciae (δοτ.) ὑπο-
 χωρῶ εἰς τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην.
 celāris=celaveris, id. celo.
 celer, celēris, celēre (ταχύς). 2) τα-
 χέως φέρον ἀποτέλεσμα, δραστι-
 κός. celeriter, ἐπίρρ. ταχέως.
 celo, 1. (ἀπο)κρύπτω (τινά τι,
 τι ἀπό τινος).
 cēno, 1. δειπνῶ. apud aliquem
 δειπνῶ παρὰ τινι. cenatum est
 (ἀπροσώπως) δειπνον ἐγένετο, ἐ-
 δείπνησαν.
 censor, ὄris, ā. τιμητής.
 censorius, ii, ā. ὁ χρηματίας τι-
 μητής, ὁ διατελέσας τιμητής.
 censūra, ae, τιμητεία.
 centiens, ἀριθμ. ἐπίρρ. ἑκατον-
 τάκις.
 centum, ἀριθμ. ἄλλ. ἑκατόν. am-
 plius centum milia=amplius
 quam centum milia πλέον ἢ ἑ-
 κατόν χιλ., πλείονες τῶν 100 χιλ.
 certus, (βέβαιος). 2) συγκρ. cer-

- tior. certiozem facio aliquem
 βεβαιότερον καθίστημι τινα, πλη-
 οροφορῶ τινα (γραπτῶς ἢ προ-
 φορικῶς).
 cessi, ἰδ. cedo.
 (ceterus, ἕτερος), cetera, ce-
 tērum. Ἀντὶ τοῦ ceterus λέ-
 γεται reliquus. 2) ἐπίθ. λοιπός.
 Ην 1, 1. Α 13, 3. 3) οὖσ. ceteri
 οἱ ἄλλοι Ην 9, 4. 10, 3. Μετὰ
 γεν. διαιρετικῆς Α 18, 5.
 cibus, ἰ, ἄ. τροφή.
 circiter, ἐπίρρ. περί+αἰτ., πε-
 ρίπου.
 circumdēdi, ποικμ. τοῦ circumdo.
 circum-do, ἰ. περιβάλλω.
 circum-ēo, ἴι. ἴtum, circumīre,
 4. περιέρχομαι.
 circumīrem ἰδ. circumco.
 circum-venīo, 4 (ἐχθρικῶς περι-
 έρχομαι), κυκλῶ. circumvenior
 insidiis (ἀφαιρ.) κυκλοῦμαι δι' ἐ-
 νεδρῶν, ἐμπίπτω ἐνέδραις.
 citerior, ἄ.κ.θ. ἴus, οὖσ. (γεν. -īōris)
 ὁ ἐπὶ τάδε, ὁ ἐντεῦθεν. citerior
 Hispania, ἡ ἐντεῦθεν (τοῦ Ἰβη-
 ρος) Ἰσπανία.
 civilis, e, (πολιτικός). 2, τοῦ πο-
 λιτικοῦ βίου.
 civis, ἰ, ἄ. πολίτης.
 civitas, ātis, πολιτεία C 3, 3. 2)
 πόλις Ην 3, 2. Α 3, 3. 3) κοινω-
 νία, κοινότης Α 4, 5.
 clam, ἐπίρρ. κρύφα.
 clandestīnus, (κρυπτός), μυστικός,
 κρύφιος.
 clāre, ἐπίρρ. λαμπρῶς.
 clarīus, συγκρ. τοῦ clārus.
 clārus, ἔνδοξος.
 classiarīus (ἀνήκων τῷ στόλῳ). 2)
 οὖσ. πληθ. classarii οἱ ναυτικοὶ
 στρατιῶται, «οἱ ἐπιβάται».
 classis, is, στόλος. classe κατὰ
 θάλασσαν.
 clāudo, clāusi, clāusum, 3. (πε-
 ρι)κλείω.
 clāusus, ἰδ. claudio.
 coactus, ἰδ. cogō.
 coepi coepisse, (ῥ. ἔλλειπτικόν),
 ἤρξάμην. morbus levior esse
 coepit ἢ νόσος ἤρξισε νὰ εἶναι
 ἐλαφροτέρα (μᾶλλον ὑποφερτή),
 ἤρξισε νὰ ἐνδίδῃ (νὰ δεικνύῃ ση-
 μεῖα ὑποχωρήσεως). conici (πρόφ.
 conijci) coepa sunt νὰ ρίπτων-
 ται (νὰ ρίπθωσιν) ἤρξισαν.
 cogito, ἰ. σκέπτομαι, σκοπῶ.
 cogitūus, ἰδ. cognosco.
 cognōmen, ἴnis, οὖσ. ἐπωνυμία, ἐ-
 πωνύμιον.
 cognosco, nōvi, nītum, 3. γινώ-
 σκω. 2) γινώσκω ἐξ ἰδίας ἀντιλή-
 ψεως Α 13, 7. 3) εὐρίσκω Ην 2, 1.
 cognōmine, ἀφαιρ. τοῦ cognō-
 men
 cognōvi, ἰδ. cognosco.
 cōgo (ἐκ τοῦ co [ῥ ἐν συνθέσει=
 cum πρόθ.] καὶ ἄgo), cōēgi,
 cōactum, 3. (συνάγω). 2) ἀναγ-
 κάζω.

- colhortatio, ōnis, (παραίνεσις). 2) διαταγή, ὁδηγία (=praescepta) Hn 11, 1.
- collēga, ae, ā. συνάρχων.
- col-līgo (cum καὶ lēgo), lēgi, lectum, 3. (συνδέω). 2) συνάπτω, συναθροίζω.
- collis, is, ā. λόφος.
- col-lūco 1. (con ἀντὶ com [=cum] καὶ lūco τίθημι ἐν τόπῳ). 2) καθίστημι Hn 11, 4. 3) δίδω τινὶ γυναικα (=in matrimonium do) A 19, 4.
- colloquium, ii, ō. συνδιάλεξις.
- colo, colūi, cultum, 3. (ἐργάζομαι). 2) color litteris (ἀφαιρ.), τιμῶμαι δι' ἐπιστολῶν (λαμβάνω μακρόθεν γραπτὸν τεκμήριον τῆς ἐκτιμήσεως).
- comītas, ātis, εὐπροσηγορία.
- comītor, 1. ἀποθ. (συνοδεύω). 2) προπέμπω (εἰς τὸν τάφον). comitantibus omnibus bonis προπεμπόντων πάντων τῶν ἀρίστων (πολιτῶν), τῇ συνοδείᾳ πάντων τῶν ἀρίστων.
- com-memōro, 1. μνημονεύω, διηγούμαι, ἀναφέρω (ἐκθέτω).
- com-mitto, 3. συνάπτω Hn 11, 3. 2) me fluctibus civilibus (δοτ.) ἐμπιστεύω (ἢ ἐγχειρίζω) ἐμαυτὸν τῇ πολιτικῇ δίνῃ, ῥίπτομαι εἰς τὸν κλύδωνα τοῦ πολιτικοῦ βίου.
- commūnis, e, κοινός. 2) εὐπροσηγορος, προσηγής, καταδεκτικός.
- com-mūto, 1. μεταβάλλω, ἀλλάσσω.
- com-pāreo, rūi, —, 2. φαίνομαι, καταφαίνομαι.
- com-pāro, 1. παρασκευάζω.
- com-pello, pūli, pulsum, 3. (συνωθῶ). 2) ὠθῶ, ἄγω, περιάγω.
- com-pērio, pēri, pertum, 4. μαυθάνω, πληροφοροῦμαι.
- com-plēo, ēvi, ētum, 2. πληρῶ Hn 9, 3. 2) διαβιῶ, ζῶ, (σμπλήρωθῶ) A 21, 1.
- complessem, id. compleo.
- complūres, ōd. complūra, (γεν. complurium, πλείονες). 2) πολλοί, (κάμποσοι).
- com-pōno, 3. (συντίθημι). 2) bellum τὸν πόλεμον καταπαύω, (τελειώνω) Hm 1, 5. Hn 6, 2. εἰρήνην ποιοῦμαι Hn 7, 1.
- compositūrus, id. compōno.
- com-prehendo, prehendi, prehensum, 3. συλλαμβάνω.
- com-prōbo, 1. συναινῶ, ἀποδέχομαι. publice comprobatum est δημοσίᾳ (ὑπὸ τοῦ κράτους) ἀποδεκτὸν ἐγένετο (ἐνεχοίθη).
- compūli, id. compello.
- conatus, id. conor.
- con-cīdo (con καὶ caedo), cīdi, cīsum, 3. (κατακόπτω). 2) κατασφάζω, φονεύω.
- conciliātor, ōris, ā. ὁ πρωταίτιος (γάμου), ὁ μεστήτης, ὁ προξενητής.
- con-cilīo, 1. συνάπτω διὰ φιλίας, (ζητῶ νὰ κερδίσω). 2) pacem ei-

- ρήνην ποιῶ (ὡς μεσίτης). nuptias συνάπτω (διαπραγματεύομαι) γάμον. fortunam δημιουργῶ (παροσκενάζω, θεμελιῶ) τὴν τύχην (τὴν εὐτυχίαν). 3) χορηγῶ A 19, 3. concitasse = concitavisse, id. concito.
- conciō, 1. (παρορμῶ). 2) προκαλῶ, κινῶ.
- con-cupisco, p̄nvi, —, 3. (con καὶ cupio), ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ. non intemperanter concupiscere quod a plurimis (ἐννοεῖται: concupisci) videas (= videat aliquis) τὸ μὴ ἀμέτρως ἐπιθυμῆν ὅπερ ὑπὸ πλείστων (ὅτι ἐπιθυμεῖται) δύνασαι νὰ ἴδῃς (δύναται τις νὰ ἴδῃ).
- con-curro, curri, cursum, 3. (συν-θῆω), 2) ταχέως φέρομαι, προσβάλλω, συμπλέκομαι.
- concursum, ūs, ἄ. συμπλοκή, προσβολή.
- condiciō, ōnis, (κατάστασις). 2) ὄρος Hn 6, 2. A 2, 4.
- condiscipulātus, ūs, ἄ. συμμαθητεία.
- condiscipulus, i, ἄ. συμμαθητής.
- confectum, id. conficio.
- con-fēro, contūti, collātum, conferre, 3. (συγκομίζω). 2) confero με ζητῶ καταφύγιον, καταφεύγω Hn 9, 1. μεταβαίνω A 2, 2, 3, 3. conferrem, id. confero.
- con-ficiō (con-fācio), fēci, fec-tum, 3. (κατεργάζομαι). 2) τελῶ Hn 2, 4. 3) librum (orationes) βιβλίον (λόγους) ἐπεξεργάζομαι (συγγράφω).
- con-flīgo, flixī, flictum, 3. συμπλέκομαι, συγκρούομαι.
- conflixi, id. confligo.
- con-grēdiōr (con-grādiōr), congressus sum, congrēdi, 3. ἀποθ. (συνέροχομαι). 2) ἔροχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι, συγκρούομαι.
- congressus, id. congridior.
- con-īcio (πρόφερε conjicio), iēcī, iectum, 3. (con καὶ iācio), ὀίπτω (ἐντός).
- coniuncte, ἐπίρο. (συνδεδεμένως). 2) ἐν φιλικῷ δεσμῷ.
- coniunctio, ōnis, (σύνδεσμος), ἐπιγαμία, συγγένεια.
- conor, 1. ἀποθ. πειρῶμαι. multa stulte conor πολλά ἀνοήτως ἐπιχειρῶ, κάμνω πολλάς ἀνοήτους ἀποπειράς.
- con-scendo (con καὶ scando), scendi, scensum, 3. navem εἰσβαίνω ναῦν, ἐπιβαίνω νεώς.
- con-scriptus (παθ. μτχ. τοῦ conscribo, ἐγγράφω) ἐγγεγραμμένος. patres conscripti κυρίως patres (= οἱ παλαιοὶ Συγκλητικοὶ) et conscripti (= καὶ οἱ ἐγγραφοὶ δηλ. οἱ νέοι Συγκλητικοὶ τ. ἔ. plebei οἱ ἐκ τῆς πληθῆος εἰς τὴν Σύγκλητον ἐγγεγραμμένοι). Ἐπειτα ὁμῶς, ἀφοῦ οἱ ἐκ τῆς πληθῆος πολῖται ἐξισώθησαν, ἢ φράσις patres conscrip-

- tí κατέστη ἰσοδύναμος πρὸς τὸ Senatores (= Συγκλητικοί).
- consecutūrus, ἰδ. consequor.
- con-sēquor, 3. ἀποθ. ἀκολουθῶ, συνοδεύω A 19, 3. 2) προφθάνω Hn 7, 7. 3) τυγχάνω Hn 10, 5. A 19, 2. 21, 1.
- con-sēro, rŭi, rtum, 3. (συνείρω). 2) manum συνάπτω μάχην.
- con-servo, 1. διασφύζω, φυλάττω. res meas τὰ ἑμάντου πράγματα, (τὴν ἰδιωτικὴν μου περιοουσίαν) Hn 10, 1. odium διατηρῶ τὸ μῖσος. iusiurandum διατηρῶ (σέβομαι) τὸν ὄρκον, δὲν παραβαίνω τὸν ὄρκον.
- con-sidēro, 1. (κάμνω μελέτας ἐπὶ τῶν ἄστρον). 2) σκέπτομαι.
- consilium, ii, οὐ. συμβούλιον.
- consilia interiora τὰ ἐνδότερα συμβούλια, (τὰ μετὰ τοῦ βασιλέως συμβ.). consilia clandestina μυστικά συμβούλια, κρύφια συσκέψεις. 2) πρόθεσις, σκοπὸς Hn 1, 5. 3) ἀπόφασις A 21, 6. 22, 3. 4) πανουργία, (πολεμικὸν) τέχνησμα Hn 11, 7.
- consobrīna, ae, θυγάτηρ θείας πρὸς μητρός, πρώτη ἐξαδέλφη.
- conspexi, ἰδ. conspicio.
- con-spīcō (con καὶ τὸ ἄχρ. spēcō), spēxi, spectum, 3. καθορῶ. conspīci in neutram partem νὰ διακρίνηται εἰς οὐδέτερον μέρος, (νὰ μὴ κάμνη ἐντύπωσιν ὑπερβολικῆς πολυτελείας ἢ ὑπερβολικῆς ἀπλότητος).
- constantia, ae. (εὐστάθεια). constantia vocis atqua vultus (γεν.) μετ' εὐσταθείας τῆς φωνῆς καὶ τοῦ προσώπου, (χωρὶς νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν φωνὴν καὶ τὸ πρόσωπον).
- con-stitūo (con καὶ stātūo), tūi, tūtum, 3. καθίστημι, ἰδρύω, ἐγείρω. 2) οἰκοδομῶ Hn 13, 2.
- con-sto, stŭti, —, 1. (συνέστηκα). 2) σύγκειμαι, ἔγκειμαι, προσέρχομαι.
- consuēram = consueveram, ἰδ. consuesco.
- con-suesco, suēni, suētum, 3. συνηθίζω, εἶθθα.
- consuetudo, ūnis, ἔθος, ἔξις τοῦ βίου A 14, 2. 2) φιλόφρον ὀμιλητικότης, θέλητρον τῆς συναναστροφῆς A 1, 4.
- consul, ūlis. ā. ὑπάτος, consule ἢ consulibus (ἀφαιρ. ἀπόλ. = γεν. ἀπόλ. τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης) ὑπάτου ὄντος ἢ ὑπάτων ὄντων. ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ... ἢ τῶν ..
- consulāris, is, ā. ὁ διατελέσας ὑπάτος, ὁ χρηματίσας ὑπάτος.
- consulātus, ūs, ā. ὑπατεία.
- consūlo, lūi, ltum, 3. (βουλευόμεαι). 2) mihi consūlo, φροντίζω, λαμβάνω πρόνοιαν ὑπὲρ ἐμοῦ, βοηθῶ ἐμὲ αὐτὸν A 21, 5.
- consultum, i, οὐ. ἀπόφασις, δόγμα. senatūs consultum Συγκλήτου δόγμα (ἀπόφασις).

consultus, (βεβουλευμένος). 2) iuris consultus, οὗς, ὁ νομομαθής.
 con-sūmo, 3. (κατ)αναλίσκω, δαπανῶ. cosūmor φθίνω, ἐκτίζομαι.
 con-temno, mpsi, mprum, 3. (καταφρονῶ). 2) morbum καταφρονῶ τοῦ νοσήματος, δὲν λαμβάνω τὸ νόσημα ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν.
 contentus, εὐχαριστημένος. contentus sum ἀρκοῦμαι, μένω εὐχαριστημένος ἐκ... (ἀπὸ...)
 contextus (συνεχῆς ὡς τὸ ὑφασμα). 2) συνεχῆς, ὁλόκληρος (ἄνευ χάσματος), ἔχων ἀλληλουχίαν.
 continens, ntis, (συνέχων). 2) ὁ συνέχων, ὁ συγκρατῶν ἑαυτόν, ὁ ἐγκρατής, ὁ οἰκονόμος.
 continentia, ae, ἐγκράτεια, τὸ μεμετροημένον, ἢ οἰκονομία.
 con-tinēo (con καὶ tēneo), tinūi, tentum, 2. (συνέλω). 2) περιέλω περιλαμβάνω.
 contrā, ἐπίρρο. ἐναντίον, κατὰ + γεν.
 con-trāho, traxi, tractum, 3. (συσπῶ). 2) συναθροίζω.
 contrariūs, (ἀντίος). 2) e contrario τοῦναντίον.
 contūli, id. confero.
 con-venīo, 4. (συνέρχομαι). 2) non convenit (ἔνεστ.) inter scriptores δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία μεταξὺ τῶν συγγραφέων, οἱ συγγραφεῖς διαφωνοῦσι. colloquium convē-

nit (προκμ.) συνέντευξις συνεφωνήθη, συνεφώνησαν (ὄρισαν) συνέντευξιν. condiciones non conveniunt οἱ ὅροι δὲν συνεφωνήθησαν, περὶ τῶν ὅρων δὲν ἔμειναν σύμφωνοι (προβλ. : «ξυμβαίνειν»).
 con-vīna, ae, ā. (ὁ συμβίων). 2) ὁ συμπότης, ὁ δαιτυμὼν, ὁ σύνδειπνος.
 conviniūm, ii, οὔ. (ἡ συμβίωσις). 2) ἐστίασις, συμπόσιον.
 con-vōco, 1. συγκαλῶ.
 corā, ae, (ἀφθονία). 2) πληθυντ. στρατός.
 corūla, ae, σύνδεσμος, δεσμός.
 cornu, ūs, οὔ. κέρατον Hn 5, 2. 2) κέρας (πέτρυν) στρατοῦ (ἢ στόλου) Hn 8, 4.
 corōna ae, (χορώνη). 2) στέφανος.
 cor-rumpo (con καὶ rumpo), rūpi, ruptum, 3. (φθείρω). 2) διαφθείρω (χορήμασι), δεκάζω.
 corruptus, id. corrumpo.
 cottidiānus, ὁ καθ' ἡμέραν, (καθημερινός), συνήθης.
 credo, dīdi, dītum, 3. ἐμπιστεύω Hn 8, 3. 2) πιστεύω. quod vix credendum sit ὅπερ (=καὶ τοῦτο) μόλις ἤθελεν εἶναι πιστευτόν. 3) παρενθετικῶς : νομίζω, πιθανῶς, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα A 18, 5.
 creō, 1. (κτίζω). 2) ἀποδείκνυμι, ἐκλέγω.
 cresco, crēvi, crētum, 3. αὐξά-

νω. 2) *crēvit virtutum laude* ηὔξησε (ηὔξήθη, ἐμεγαλύνθη) διὰ τοῦ τῶν ἀρετῶν ἐπαίνου, (ηὔξήθη διὰ τῆς ἀτομικῆς ἀξίας). *crēvī, id. cresco.*

crimen, īnis, οὐ. (κρῖμα, ἐγκλημα). 2) αἰτίαςις.

cubītus, ī, (καὶ cubītum, ī, οὐ.) (κύβιτον) ἀγκών.

cuius, γεν. τοῦ qui.

cultus, ūs, ἄ. (περιποίησις τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς). 2) *cultus domesticus* ἐξυπηρέτησις οἰκιακῆ (τ. ἔ. τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἄνετον ἐξυπηρέτησιν τοῦ οἴκου, π.χ. ἐνδύματα, ἔπιπλα κ.λ.π.). *cultus cottidianus* ὁ καθημερινὸς (συνήθης) βίος ἐν τῷ οἴκῳ, αἱ καθημεριναὶ ἔξεις τοῦ βίου.

cum I. πρόθ. μετ' ἀφαιρετικῆς, μετὰ (+ γεν.). σύν. Τοπικῶς: 1) πρὸς δήλωσιν τοῦ ὁμοῦ Hm 1, 5. 4, 2. Hn 8, 1. ὅθεν *erat cum eo* ἦτο μετὰ τούτου (ἀνεστρέφετο αὐτὸν) Hm 3, 2. 2) πρὸς δήλωσιν ἐχθρικῆς διαθέσεως = ἐναντίον Hn 4, 1. 3) πρὸς δήλωσιν τοῦ δι' οὗ τις εἶναι ἐφωδιασμένος Hn 7, 5. 11, 1. 12, 5.

cum II. σύνθ. 1) χρον. (τότε) ὅτε, ἀφοῦ Hm 2, 1. 2) χρον. (καὶ αἰτιολ. ἅμα) A 20, 2. 3) χρον. (καὶ ὑποθ. ἅμα), ὅταν, ἐὰν Hn 2, 6. 4) μετὰ προτ. ἢ ὑπεροσ. ὑποτακτ. ἐν ᾧ, ἀφοῦ (συχνάκις ἀπαντᾷ [cum

historicum]). 5) ἐπὶ ἀορ. ἐπαναλήψεως, ὁσάκις A 2, 4. 20, 1. 20, 2. 6) αἰτιολ. ἐπειδὴ Hn 10, 4. 11, 6. C. 2, 2 (*cum moraretur*). A 2, 2. 6, 5. 17, 1. 20, 3. 20, 5. 21, 5. 7) ἐνδοτ., εἰ καί, καίτοι Hm 2, 4. Hn 1, 3. 8, 4. A 6, 2. 6, 4. 13, 1. 14, 2. 22, 2. C 2, 2 (*cum obtinēret*).

cunctus (ἐκ τοῦ *coniunctus* συσνηνωμένος). 2) σύμπας, ὅλος. *cupiditas, ātis, ἐπιθυμία* τοῦ πολεμεῖν, τὸ φιλοπόλεμον. *cupiditas notitiae clarorum virorum* ἡ ἐπιθυμία τῆς γνώσεως τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν (ἢ γεν. *notitiae* κεῖται ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ *noscendī* γεν. *γερονδίου* = τοῦ γνωρίσαι).

cupīdus, (ἐπιθυμητικός. cupidissimus litterarum fuit ἐνθερμος φίλος τῶν γραμμάτων ὑπῆρξεν, (ἡγάπα νὰ ἀναγιγνώσκῃ συγγραφεῖς).

cupīo, pīnī, pītum, 3. ἐπιθυμῶ. *cura, ae, φροντίς, πρόνοια* Hn 9, 4. A 21, 5. 2) εὐσυνειδησία A 15, 2. ἢ (ἐξ ὑποχρεώσεως) φροντίς A 20, 4. *curātīo, ōnis, (φροντίς).* 2) ἡ ἱατρικὴ τέχνη, θεραπεία, [κοῦρα]. *cūro, 1.* φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι. *curo aedem reficiendam* (γερονδῖβον) ἐπιμελοῦμαι (φροντίζω περὶ) τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ. *custōdīo, īvī, ītum 4.* φυλάττω.

D

darem, ἰδ. do.

datus, ἰδ. do.

dē, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἐκ, ἀπὸ 1) τοπ. ἐκ, ἀπὸ C 2, 2. 2) ἀντιγεν. διαιρητικῆς C 3, 2. A 14, 2 (πολλάκις). 3) περὶ Hn 2, 2. 2, 6. A 6, 3. 18, 6.

debēo (de-hābeo), bñi, bñtum, 2. ὀφείλω, καθήκον ἔχω. nemini dubium esse debet οὐδενὶ ἀμφίφορον νὰ εἶναι ὀφείλει, (δύναται). 2) ἀπολύτως : ὀφείλω, χρεωστῶ A 2, 4.

debilitō, 1. (ἀσθενῶ [-όω] τινα, πηρῶ). 2) ἀναγκαιτίζω τινα ἐν τῇ δράσει, debilitor ἔξασθενῶ [-έω].

de-cēdo, 3. ἀποχωρῶ, (καταλείπω τὴν ἐπαρχίαν ἅμα τῇ λήξει τοῦ στρατηγικοῦ ἢ τοῦ ὑπατικοῦ ἔτους) C 1, 4. 2) ἀναχωρῶ Hn 1, 5. 3) ἀποχωρῶ τῆς ζωῆς, ἀποθνήσκω A. 2, 1. 22, 3. 4) (ἐπὶ ἀψύχων π. γ. ἐπὶ πυρετοῦ) ὑποχωρῶ, (πίπτω) A 22, 3.

decem, δέκα.

decēo, decūi, —, 2. (δοκέω). 2) ἀπροσώπως decet πρόπει, ἀρμόζει.

de-cerno, decrēni, decrētum, 3. (δοκεῖ μοι, ἀποφασίζω). 2) διαλύω διὰ τῶν ὄπλων τὴν διαφοράν, ἀποφασίζω διὰ τῶν ὄπλων (διακρίνειν τὸν πόλεμον). cum

hoc decernit πρὸς τοῦτον (ἐναντίον τούτου, τούτῳ) συνάπτει (ἀποφασιστικὴν) μάχην. classe erant decreturi διὰ τοῦ στόλου (διὰ ναυμαχίας) ἔμελλον νὰ ἀποφασίσωσιν, ἔμελλον νὰ ναυμαχήσωσι.

de-clāro, 1. δηλῶ, ἐπισημαίνω Hn 11, 2. 2) δηλὸν καθίστημι, περιγράφω A 18, 6.

decretūrus, ἰδ. decerno.

dedērem, ἰδ. dedo.

dedēris, ἰδ. do.

dedi, ἰδ. do.

de-do, dedīdi, dedītum, 3. παραδίδωμι, παραδίδω.

de-dūco, 3. (κατάγω). 2) συμπαραλαμβάνω ὡς συνοδὸν C 1, 4. 3) ἄγω, φέρω Hn 11, 1.

deductus, ἰδ. deduco.

deduxi, ἰδ. deduco.

de-fendo, ndi, nsum, 3. ὑπερασπίζω.

defensum (ὑπτιον τοῦ defendo) Hn 6, 1.

de-fēro, 3. (κατάγω), 2) προσφέρω, ἀπονέμω Hn 3, 1. A 6, 4. 19, 3. 3) (παρα)δίδω A 4, 2, 4) γνωστοποιῶ Hn 3, 1. 12, 1.

de-hortor, 1. ἀποθετ. ἀποτρέπω. frustra dehortando μάτην ἀποτρέποντες, διὰ ματαίων ἀποτροπῶν.

déinde (déin-de), ἐπίρο. (ἔπειτα). 2) primum .. deinde πρώτων...

- ἔπειτα, (πρῶτον... δεύτερον).
 delātum, ἰδ. defero.
 de lecto, 1.(ἀφελκύω). 2) delector
 non minus animo quam ventre
 εὐφραίνομαι ὄχι ὀλιγότερον [= καί] διὰ τοῦ πνεύματος ἢ [=καί] διὰ τῆς κοιλίας.
 delectus (μτζ. παθ. τοῦ delīgo, lēgi, lectum, 3. ἐκλέγω), ἐκλελεγμένος, ἐκλεκτός.
 delēo, ēvi, ētum, 2. καταστρέφω, ἀφανίζῶ.
 de-līgo, 1. ἐπιδέω, προσδένω.
 de-mīgro, 1. μετοικῶ.
 de-pello, depūli, depulsum, 3. ἀποδιώκω.
 de-pōno, 3.καταθέτω (πρὸς ἀσφαλεστέραν φύλαξιν), τοποθετῶ Ηη 9,3. 2) animam παραδίδω τὸ πνεῦμα (τὴν ζωὴν), ἀποθνήσκω.
 odium καταθέτω, ἀποβάλλω (ἀφίνω, δὲν ἔχω πλέον) τὸ μῖσος.
 de-porto, 1 (κατακομίζω). 2) triumphum κατάγω θρίαμβον.
 de-prīmo (de καὶ p̄rēmo), de-pressi, depressum, 3. (καταπιέζω). 2) καταπαύω, ματαιῶ A 22,2. 3) naves καταβυθίζω τὰς ναῦς.
 de-scisco, scīvi (σύννηθ. descīi), scītum, 3. μεθίσταμαι, ἀποσκιρτῶ.
 descīvi, ἰδ. descisco.
 de-scribo, 3. περιγράφω. versibus (ἀφαιρ.) διὰ στίχων, (ἐν ποιήσει).
 de-sēro, sēruī, sertum, 3. ἀπολεί-
- πω, παραιτῶ εἰς τὸ μέσον, [ἀφίρω ἕς τὰ κοῦρα τοῦ λουτροῦ].
 desiderium, ἰι. οὐδ. πόθος, σφοδρὰ ἐπιθυμία, (λυπηρὰ ἀνάμνησις τῆς ἀπουσίας τινός).
 desidēro, 1. ποθῶ, ἐπιθυμῶ A 16,3. 2) ἀπαιτῶ, ἐπιζητῶ A 13,3.
 de-sino desīi, desītum 3. παύω, παύομαι
 de-sisto, destīti, —, 3. παύω, παύομαι, ἀφίσταμαι (μτζ. μελλ. destitūrus)
 desperatīo, dōis, ἀπελπισμός, ἀπόγνωσις.
 desperātus (παθ. μτζ. τοῦ despēro, 1. ἀπελπίζω), ἀπηλπισμένος, ἀπελπισ. desperatis rebus ἐν ἀπελπιστικῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων.
 de-spīcio (de καὶ τὸ ἄχρηστον spēcio βλέπω), spēxi, spectum, 3. καταθεῶμαι. 2) καταφρονῶ, δὲν φροντίζω περὶ . . . A 6,4.
 de-spondēo, spondi, sponsum, 2. ἐγγυῶ, ὑπισχοῦμαι, ἀρραβωνίζω.
 destitērim ἰδ. desisto
 destīti, ἰδ. desisto.
 de-tēgo, tēxi, tectum, 3. ἀποστεγάζω, (ἀφαιρῶ τὴν στέγην).
 detrimentum, ἰ, οὐδ. βλάβη, ζημία A 2,3. 2) βλάβη, ἀπώλεια Ηη 5,2. 3) ἀπώλεια, μείωσις C 2,4.
 detūli, ἰδ. defero.
 devīci, ἰδ. devinco.

de-vincio, vinxī, vinctum, 4. (δέ-
νω). 2) προσελκύω, «ἐπάγομαι».
de-vinco, 3 κατανικῶ, παραλύω,
ἀποσυντίθημι.
dexter, 3ra. 3rum (ἢ dexter, dex-
tra, dextrum), δεξιός.
dīco, dixi, dictum, 3. λέγω. 2)
συμφωνῶ, ὀρίζω χρονικὸν ὄριον
ἀποδόσεως τοῦ δανείου A 2,3.
dictātor, 3tis, 3. δικτάτωρ (γεν. δι-
κτάτορος), στρατηγὸς αὐτοκρά-
τωρ.
dictus, 3d. dico.
dies, diēi. 3. καὶ θ. (ἐν τῷ πληθ.
πάντοτε γένους ἀρσ.) ἡμέρα. pau-
cis diebus (= post paucos dies
ἢ paucis diebus post) μετ' ὀλί-
γας ἡμέρας. in dies ὀσημέραι, ἀπὸ
ἡμέρας εἰς ἡμέραν, (καθημερινῶς).
difficilis, e, δύσκολος, χαλεπός. dif-
ficile est δύσκολον εἶναι. 2) δυσ-
μεταχειρίστος, παρᾶξενος, ἰδιό-
τροπος A 5, 1.
dignitas, 3tis, (τὸ ἄξιον). 2) ἡ (διὰ
τῆς προσωπικῆς ἀξίας ἀποκτηθεῖ-
σα) ἐκτίμησις, τιμὴ A 21, 1. 3) θέ-
σις, τάξις, τὸ ἀξίωμα τοῦ ἱππέως
A 1,1. pro dignitate ἀναλόγως
τοῦ (ἱππικοῦ) ἀξιώματος (κατὰ τρό-
πον ἄξιον τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ
ὡς ἱππέως καὶ κατὰ τρόπον ἄξιον
τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ) A 6,2.
dilectus, 3s, 3. στρατολογία.
dilexi 3d. diligo.
diligens. ntis (μτχ. τοῦ diligo)

διαχειριστικὸς περιουσίας (ἐπὶ τοῦ
καλοῦ οἰκογενειάρχου), οἰκωφε-
λής, οἰκονόμος.
diligenter, ἐπίρρο. (προσεκτικῶς)
2) μετ' ἀκριβείας.
diligentia, ae, ἐπιμέλεια, ἐπιμελη-
μένη καὶ ἀδιάρλειπος ἐνέργεια (φι-
λοπονία) Hn 7,5. C 3,4. A 13,4.
2) οἰκονομία, φειδώ, ὀλιγόρχεια
A 13,5. 3) ἴασις (θεραπεία τοῦ
ἀρρώστου) A 21,5.
dī-līco (dis καὶ lēgo), lexi, lec-
tum, 3. (ἐκλέγω), 2) ἀγαπῶ ἐξ
ἐκτιμήσεως, ἐκτιμῶ.
dī-mīco, 1. ἀγωνίζομαι, μάχομαι.
dī-mitto, 3. (διαπέμπω) 2) ἀποπέμ-
πω, ἀφίνω τινὰ νὰ ἀπέλθῃ Hn
3,3. 4,1. 3) vitam alieno arbi-
trio (δοτ.) καταλείπω (ἀφίνω, πα-
ραϊτῶ) τὴν ζωὴν τῇ ἄλλοτρίᾳ αὐ-
θαιρεσίᾳ Hn 12,5.
dī-rīpio (dis καὶ rāpio), rīpiī rep-
tum, 3. (διαρπάζω). 2) πορθῶ, ἐ-
ξολοθρεύω, ἔρημῶ, δηῶ, λαφυ-
ραγωγῶ.
dis-cēdo, 3. ἀποχωρῶ. superior
ἀποχωρῶ ἀνώτερος (τ. ἔ. νικητῆς
ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης).
disiēci, 3d. disicio.
dis īcio, (πρόφερε dis-jicio [ἐκ τοῦ
dis-καὶ iācio, πρόφ. jaciō ὀίπτω,
βάλλω]), disiēci, disiectum, 3.
(διαρῶπτω). 2) domum a funda-
mentis κατασκάπτω τὸν οἶκον
ἀπὸ θεμελίων (κατεδαφίζω).

- dispalātus, μετοχή τοῦ ἀχρήστου ἀποθετικοῦ ῥήμ. dispālō, 1. διασκορπίζω ἑμαυτόν, διεσπαρμένος περιφέρομαι.
- dissensi, ἰδ. dissentio.
- dis-sentiō, 4. διαφωνῶ, ἀντιδοξῶ, ζῶ ἐν διχονοίᾳ.
- dis-sīdēō (dis καὶ sēdeo), sēdi, sēssum, 2 (διίσταμαι, διέστηκα). 2) dissidebat ab eo διεφέρετο αὐτῷ (εἶχε διαφορὰς πρὸς αὐτόν), ἦτο πῶλεμιος τούτου.
- dis-socio, 1. (διαζεύγνυμι). 2) φέρω εἰς διχόνοιαν, διαίρω, διασπῶ. dissociatis animis civium (ἀντὶ dissociatis civibus) διχονοησάντων τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ οἱ πολῖται διέστησαν [πολιτικῶς].
- districtus (μτχ. παθ. τοῦ ὁ distringo, strinxī, strictum, 3. σύρω διαχωρίζω), (πολλαπλῶς) ἀπησχολημένος.
- dīti, δοτ. τοῦ dives.
- dīŭ, ἐπίρω. πολὺν χρόνον, συγκρ. diūtius πλείονα χρόνον, μακρότερον.
- diuturnitas, ātis, μακροχρονιότης.
- dives, ītis, πλούσιος (δοτ. diti ἀντὶ diviti A 1,2).
- divinatīo, ōnis, μαντική.
- divīnus, θεῖος. divīna res (θεῖον προῶγμα), ἡ θυσία, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς (= sacrificium).
- dīvus, ī, (τιμητική προσωνυμία). ὁ ἀποθεωθείς, θεός. divi filius = divi *Caesaris* filius
- do, dēdi, dātum, dāre, 1. δίδωμι, παρέχω, δωρῶ. manus (ἐνν. vinculis) δίδω, (προτείνω) τὰς χεῖρας εἰς τὰ δεσμά, (ὁμολογῶ ὅτι ἠτήθην). filiam δίδω τὴν θυγατέρα ὡς γυναῖκα, ἐκδίδωμι τὴν θυγατέρα. locum nocendi παρέχω εὐνοϊκὸν χρονικὸν σημεῖον (= locum) λαβήν, εὐκαιρίαν πρὸς βλάβην. operam ut... προσπαθῶ νά... [πασχίζω νά...]. operam honoribus δίδω ἐπιμέλειαν ταῖς τιμαῖς, ἐπιδιδῶ (πολιτικά; ἀξιώματα. tempore dato εὐκαιρίας (εὐνοϊκῆς) δοθείσης (τυχούσης). do verba παρέχω λόγους κενούς, φράσεις κενὰς (ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἔργα), ἔξαπατῶ (γελῶ) (πρὸβλ. τὸ ἡμέτερον: *αὐτὰ ῥαί λόγια*). do vela ventis δίδω τὰ ἰστία τοῖς ἀνέμοις, ἀναπετάννυμι τὰ ἰστία, ἐκπλέω. senatus datur ἡ Συγκλητος δίδεται (*κυρίως*: aditus ad senatum = ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Σύγκλητον), ἐπιτρέπεται τινὶ νὰ τύχη ἀχροάσεως παρὰ τῆς Συγκλήτου.
- docēo, docūi, doctum, 2. (διδάσκω). 2) διαφωτίζω.
- docilītas, ātis, (εὐμάθεια), docilitas ingenii εὐκολος ἀντίληψις.
- doctor, ōris, ā. διδάσκαλος.
- doctrīna, ae, (διδασκαλία). 2) παιδείυσις C 3,4. 3) γνώσεις A 1,2.

4) ἀνατροφή, παιδείυσις A 17,3.
 dodrans, ntis, ἄ. (κατὰ τὴν σημασίαν ἀπὸ τοῦ dequadrans = $\frac{1}{4}$ ἔλαττον) = libra ἢ ās librālis μεῖον $\frac{1}{4}$, ἤτοι $\frac{3}{4}$ τῆς libra. Μία libra = 327,45 γραμμ. — 2) heres ex dodrante κληρονόμος τῶν τριῶν μερῶν (δηλ. τῶν $\frac{3}{4}$ τῆς περιουσίας).
 dolor, ōris, ἄ. ἀλγηδὼν A 21, 3. 21.4. 2) λύπη A. 4,5.
 dolus, i, ἄ. δόλος, τέχνασμα, ἀπάτη
 domesticus, οἰκιακός, τοῦ οἴκου A 13,3.13,7.2) domesticae opes αἱ ἴδια (αὐτοῦ) δυνάμεις, αἱ δυνάμεις τοῦ βασιλείου (αὐτοῦ).
 domi, id. domus.
 domiciliū, ii, οὐ. (κατοικία). 2) ἔδρα, διαμονή
 domo, id. domus.
 domus, ūs (καὶ domi Hn 9,3), οἶκος. Τύποι μετ' ἐπιρρηματ. σημασίας: domi (πῶς. τοπικῆς) ἐν τῇ πατρίδι Hn 1,2 A 3,3. 13,4. domum εἰς τὸν οἶκον A 13,6. domo ἐκ τῆς πατρίδος Hn 8,1.
 donicum, σύνδ. (ἀρχαῖκός τύπος ἀντὶ τοῦ donec), μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν, μέχρις οὗ.
 dono, 1. δωροῦμαι (δωρῶ). dono aliquem aliquā re δωροῦμαι τινά τινι πράγματι, (δωροῦμαι τινί τι),
 dubito, 1. ἀμφιβάλλω. quod nemo dubitat (ἀντὶ *de qua re* ne-

mo dubitat) περὶ οὗ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. non dubito, quim (μεθ' ὑποτακτικῆς) δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι (πιστεύω ὅτι). 2) non dubito (μετ' ἀπαρεμφάτου χρόνου ἐνεστώτος) δὲν ὀκνῶ νά..., δὲν διαστάζω νά...
 dubius, ἀμφίβολος. sine dubio ἄνευ ἀμφιβολίας, ἀναμφιβόλως.
 dūco, duxi, ductum, 3. ἄγω Hn 3. 3. 8, 4. 2) ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ Hn 2, 4 (κατ' ἔλλειψιν τοῦ me secum ἐμὲ μεθ' ἑαυτοῦ), ἀπάγω, (παίρω καὶ φεύγω) Hn 9, 4. 3) νομίζω, θεωρῶ. continentis debet duci ἐγκρατοῦς (μεμετρημένου ἀνδρὸς γνώρισμα) πρόπει νά θεωρῆται. nefas dūco μετ' ἀπαρεμφ. θεωρῶ ἄσεβές, θεωρῶ (ὡς) ἱεροσυλίαν νά...
 dulcis, e, (ἡδύς). 2) τερπνός.
 dum, σύνδ. μετ' ἐνεστ. ὀριστικῆς ἐνῶ, ἐν ᾧ χρόνῳ Hn 12,1. Μετὰ παρταται ἀντὶ ἐνεστώτος Hn 2, 4.
 duo, duae, duo, δύο.
 duplex, icis, (διπλοῦς). 2) διπλοῦς διάφορος, (δύο ἐκδοχῶν).
 dux, ducis, ἄ. (ὀδηγός). 2) ἀρχηγός, στρατηγός.
 duxi, id. dūco.

E

ē (οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος ἢ τοῦ h) καὶ ex (πρὸ φων. καὶ συμφ.), πρὸθ. μετ' ἀφαιρ. 1) τοπικῶς: ἐξ, ἀπὸ Hn 6,4. A 21,1. 2) πρὸς

δήλωσιν τῆς καταγωγῆς ἢ τοῦ γένους : ἀπό, ἐξ A 19, 4. 3) ἀντι γεν. διαιρ. Hn 3,3. 12, 1. 13,3. A 5,2 (ex hereditate). 4) πρὸς δήλωσιν αἰτίας ἢ ἀποτελέσματος : ἔνεκα, ἐκ, διὰ Hn 7, 5. C 2, 1. 2,2. A 1,3. 20,3. 21,3. 5) πρὸς δήλωσιν συμφωνίας : συμφώνως πρὸς Hm 3,1. Hn 7,3. 7,5. A 5,2 (ex dodrande). 6, 2. 13, 6. 6) πρὸς δήλωσιν ἐπισηματικῆς σχέσεως Hn 1, 2 (e contrario). ex quo=ἔθεν Hn 5, 4.

eā, ἐπίρρ. (ἐννοεῖται parte ἢ viā) ἐκείνη, κατ' ἐκείνην τὴν ὁδόν.

eamque=et eam, id. is.

eandem, αἰτ. τοῦ eadem, id. idem.

edictum, i, οὐ. διάγραμμα, διάταξις. Ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀρχὴν οἱ τιμηταὶ ἐδημοσίεον διάγραμμα εἴτε παραλαμβάνοντες τοῦτο ἀμετάβλητον παρὰ τῶν προκατόχων (edictum tralaticium διάγραμμα παραδοτόν), εἴτε προσθέτοντες εἰς τοῦτο νέας ἰδίας διατάξεις. Ὁ τιμητὴς Κάτων ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν προσέθηκε πολλὰς νέας διατάξεις κυρίως πρὸς περιστολὴν τῆς πολυτελείας

ē-do, edīdī, edītum, 3. ἐκδίδω in vulgus εἰς τὸ δημόσιον, δημοσιεύω.

effēci, id. efficio.

ef fēro (παλαιότερον ec-fero), extūli, elātum, efferre, 3. ἐκφέ-

ρω. 2) ἐκφέρω, κηδεύω, (συνοδεύω εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν). ef-ficīo (ex καὶ fācio), fēci, fectum, 3. (ἐξεργάζομαι). 2) κατορθῶ C 2,2. efficio ut ἐνεργῶ νά... 3) συναθροίζω (=colligo) Hn 10, 5.

ef-fūgīo, 3 (ἐκφεύγω). 2) διαφεύγω τινά, (τὰς ἐνέδρας τινός).

effūsus, (κυρίως : παθ. μετχ. τοῦ ef-fundo ἐκχέω)=ἐκχυτός. 2) ἄμετρος, (εὐρύς, εἰς εὐρεῖαν κλίμακα), ὑπερβολικός.

egi, id. ago.

ēgō, ἐγώ.

egōmet (ēgō ἐγὼ καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν -met), ἐγὼ αὐτός.

e-grēdīor (e καὶ grādior), egres-sus sum, egrēdī, 3. ἀποθ. ἐξέρχομαι.

eī, dot. τῆς ἀντων. is, ea, id. eius, γεν. τῆς ἀντωνυμίας is. eiusdemque=et eiusdem, id. idem.

elātus, id. effero.

elēgans,ntis,κοιμήσις,φιλόκαλος.

elegantīa,ae (κοιμήσις). 2) elegantia vitae (κοιμήσις τοῦ βίου), εὐγενὴς διαγωγή (συμπεριφορά). λεπτοὶ τρόποι/λεπτότης τῶν τρόπων) ἐν ταῖς κοινωνικαῖς σχέσεσι.

elephantus, i, ā. ἐλέφας.

e-līcīo (e καὶ lācīo),cūi, cītum, 3. (ἐξάγω). 2) προσελκύνω.

eloquentia, ae, εὐγλωττία, δεινό-
της τοῦ λέγειν.

emax, ācis, (ὄνητικός). 2) ἔχων
ἀγορομανίαν, μανιώδης ἀγορα-
στής.

enim, σύνδ. (μετὰ μίαν ἢ πλείο-
νας λέξεις ἐν ὅλον ἀποτελούσας),
διότι.

e-numero, 1. ἀπαριθμῶ, διηγοῦ-
μαι, «καταλέγω».

eō, ἐπίρο. ἐκέισε Hm 3, 1. 2) eo-
—ut εἰς τοιαύτην κατάστασιν
(τόσον)—ὥστε Hm 2, 4. 3) eo-
—ut εἰς τοιοῦτον σημείον—ὥστε
Hm 4, 3.

eo, īi (καὶ īvi), ītum, īre, 4. (πο-
ρεύομαι). 2) ἀνέτως ὀδεύω (ἀντίθ.
gero εἶπω) Hn 3, 4. 3) in ius
de mea re μεταβαίνω εἰς τὸ δι-
καστήριον περὶ ὑποθέσεώς μου,
καταγγέλλω τινὰ ὡς ἔνοχον ἰδιο-
τικῶ ἀδικήματος, (καθίστημί
τινα εἰς δίκην).

eō, ἀφαιρ. τοῦ is.

eōdem, ἀφαιρ. τοῦ idem.

eōdem, ἐπίρο. εἰς τὸν αὐτὸν τό-
πον, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος Hn 11, 2.
A 2, 3.

eōque=et eō, ἐπίρο. Hm 3, 1.
ephēmeris, īdis, «ἐφημερίς», ἡ-
μερολόγιον, βιβλίον τῶν καθ' ἡμέραν οἰκιακῶν ἐξόδων.

epistula, ae, (κάλλιον τοῦ epi-
stōla), ἐπιστολή, (ἔγγραφο).

eques, equitis, ā. (ἵππεύς). 2) ὁ

ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἵππέων.

equester, tris, tre, (ἵπλικός). 2)
ὁ τῆ ἵπλάδι (ἵπλικῆ) τάξει ἀνή-
κων.

equitatus, ūs, ā. τὸ ἵπλικόν, οἱ
ἵππεῖς.

equus, i, ā. ἵππος.

erga, πρόθ. μετ' αἰτιατικῆς : (εἰς,
πρός). 2) ἐναντίον, κατὰ (+ γεν.)
error, ōris, ā. πλάνη, ἀπάτη.

e-rūdīo (e καὶ rudis, τραχύς), īvi,
ītum, 4. (ἐξημερώνω). 2) ἐκπαι-
δεύω. erudivit filium (=eru-
diendum curavit) ἐδίδαξε τὸν
υἱὸν (παρέδωκε πρὸς διδασκα-
λίαν, ἐπεμελήθη διὰ τῶν διδα-
σκάλων τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ
υἱοῦ). eruditus [ἐξαισιώς] με-
μορφωμένος.

e-rumpo, rūpi, ruptum, 3. (ἐκ-
ρήγνυμι). 2) (ἐπὶ ἀποστήματος) :
αἰφνιδίως ἀναφαίνομαι, ἐκσπῶ
(ξεσπῶ).

et, σύνδ. καί. et—et καὶ—καί,
2) καί, ἀλλὰ (ὅταν προηγήται ἄρ-
νησις) A 22, 2.

etiam, σύνδ. ἔτι, καί. 2) πρὸς
ἐπίρροσιν τοῦ συγκριτικῶ : ἔτι
A 5, 3. 3) ἀκόμη καὶ Hm 2, 3.
etiam-num, ἐπίρο. ἔτι καὶ νῦν,
(καὶ τώρα ἀκόμη).

etsi, σύνδ. εἰ καί.

ex-acūo, cūi, cūtum, 3. (ἀκονῶ).
2) παροξύνω, παρορμῶ.

ex-ardesco, exarsi, exarsum, 3.

- (ἐκκαίομαι). 2) bellum exarsit ὁ πόλεμος ἐξήφθη [*ἄναψε*].
 exarsi, ἰδ. exardesco.
 ex-cēdo, 3. (ἐξέροχομαι). 2) ἀποχωρῶ.
 excellenter, ἐπίρρ. ἐξαιρέτως.
 ex-cīo, cīvī (καὶ cīi), —, 4. (ἀνακινῶ). 2) καλῶ ἐσπευσμένως, μετακαλῶ.
 exemplum, i, οὔ. (ἐκ τοῦ exīmo ἀντὶ ex-em-lum = τὸ ἐκλελεγμένον) παραδείγμα. exempla rerum παραδείγματα πραγμάτων, πραγματικὰ παραδείγματα, γεγονότα.
 ex ēo, 4. (ἐξέροχομαι). 2) fama exit φήμη διαδίδεται, (θρυλεῖται).
 exercitus, ūs, ἄ. στρατός.
 ex-haurio, hauri, haurstum, 4. ἐξαντλῶ.
 existimatio, ōnis, (γνώμη). 2) ὑπόληψις, τιμῆ.
 exisse, ἰδ. exeo.
 existimo, 1. νομίζω Hn 12,2: A 6,1,2) ἐκτιμῶ. magni aestimo μεγάλως ἐκτιμῶ C. 1,2. 3) σχηματίζω γνώμην, σταθμῶ A 16,4,20,5,4) θεωρῶ A 6,1.
 exitus, ūs, ἔξοδος Hn 12,3.
 ex-pēdio (ex καὶ pes πούς, κυρίως τὸν πόδα ἐκ τῆς πέδης ἀπαλλάσσω), īvī, ītum, 4, (ἐκποδὼν ποιοῦμαι). 2) expēdio me ἐκσφίζω ἑμαντόν, ἀπαλλάττομαι, [*ξεμπλέκω, γλυτώνω*].
 ex-pendo, pendī, pensum, 3. (σταθμῶ, ζυγίζω, [κυρίως χορήματα ὄθεν] πληρώνω, ἀποτίνω). 2) expensum fero sumptui (ὡς) ἐξωδευμένον φέρω εἰς τὴν δαπάνην, καταχωρίζω ἰν τοῖς (οἰκιακοῖς) ἐξόδοις (ἐν τῷ λογιστικῷ βιβλίῳ), χρεώνω τὴν μερίδα τῶν (οἰκιακῶν) ἐξόδων, δαπανῶ.
 expensum, ἰδ. expendo.
 ex-pērior, pertus sum expēiri, 4. ἀποθ. «πειρῶμαί τινος», ἀναμετροῦμαι πρὸς τινα, συμπαλαίω.
 ex pers, pertis (ex καὶ pars), ἄμοιρος. expers periculi ἄμοιρος (ἐλευθέρος, ἀτηλλαγμένος) κινδύνου.
 ex-plōro, 1. ἐξετάζω,
 ex pōno, 3. ἐκτίθημι, καθιστῶ γνωστόν, περιγράφω.
 exproscendus, ἰδ. exproscō.
 ex-posco, poposci —, 3. (ἐξαιτῶ). 2) αἰτῶ τινα ἔκδοτον, ἐξαιτοῦμαι (πρὸς τιμωρίαν) τὴν παράδοσιν τινος.
 exprosi, ἰδ. exprono.
 ex-pugno, 1. (κερδαίνω μαχόμενος, κυριεύω διὰ πολιορκίας). 2) vī expugno «κατὰ κράτος αἰρῶ», κυριεύω ἐξ ἐφόδου (ἐξ ἐπιδρομῆς).
 exque (ex καὶ que δύο λέξεις).
 exque eā ἀντὶ ex eāque, ἰδ. is.
 ex-splendescō, [exsplendūi], —, 3. (ἐκλάμπω). 2) διαπρέπω, δια-

λάμπω.

externus ἔξωτερός. externum malum (=externum bellum) ἔξωτερικὸν κακόν, (ἔξωτερικὸς πόλεμος).

extra, πρόθ. μετ' αἰτ. ἔκτος.

extrēmo, ἐπίρρ. τελευταῖον Hn 2, 3.

extrēmus (ὑπερθ. τοῦ extērus ὁ ἔξω), τοπικῶς καὶ χρονικῶς : ἔσχατος. Συγκρ. extērior.

extūli, ἰδ. effero.

exul, ἄλις, ἄ. ὁ φηγάς, ὁ ἔξοριστος.

F

facile, ἐπίρρ. εὐκόλως.

facilis, e, εὐκόλος Hn 10, 3. 2) (ἐπὶ φαρμάκου) εὐκόλως φέρον ἀποτέλεσμα, εὐκόλως ἐνεργοῦν A 21, 2.

facilitas, ātis, (εὐκολία τρόπων), πραότης.

facio, fēci, factum, 3. ποιῶ. aliquid quem imperatorem ἀναγορεύω [κάνω] τινὰ στρατηγόν. librum ἐπεξεργάζομαι, συγγράφω βιβλίον. finem facio belli τέρας τοῦ πολέμου θέτω. mentionem μνεΐαν ποιῶμαι, ἴτερ πορεύομαι (ἐπὶ στρατιωτικῆς πορείας). progressum προοδεύω. cohortationem δίδω διαταγὴν (ὁδηγίας). proelium navale ναυμαχῶ. detrimentum existimationis ὑφί-

σταμαι ἀπόλειαν (μείωσιν) τῆς ὑπολήψεως. facio pacem εἰρήνην ποιῶμαι. facio alicui potestatem μετ' αἰτ. κάνω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ εἰσέλθῃ εἰς μάχην πρὸς τινα. nihil reliqui facio οὐδὲν λοιποῦ ποιῶμαι, οὐδὲν παραλείπω, οὐδὲν παραμελῶ [κάνω τὸ πᾶν]. aliquid pulchre θαυμασίως [ώραϊα] γνωρίζω τι. versuram διαπραγματεύομαι (συνάπτω) νέον δάνειον (πρὸς ἐξόφλησιν προγενεστέρου δανείου). Οἱ τοιοῦτόν τι πράττοντες *vertebant creditorem* (= ἥλλοσσον δανειστήν). palam ποιῶ γνωστόν, διαδίδω. 2) ἀνατρέφω, μορφῶ. domi factus οἴκοι ἐθισθεὶς, οἰκοδίδακτος.

facto, ἰδ. fio.—quo facto οὗ (= τούτου δὲ) γενομένου, μεθ' ὃ γεγονός, οὗ ἕνεκα.

factum, i. οὐ. γεγονός, συμβάν, ἔργον.

facturus, ἰδ. facio.

factus, ἰδ. facio.

facultas ātis, εὐκαιρία Hn 9, 1. 2) ἐνδεχομένη περίπτωσης, τὸ δυνατὸν A 2, 2. 3) πληθυντ. τὰ μέσα πρὸς καταβολὴν τῶν ἐξόδων, περιουσία, τὰ οἰκονομικὰ Hn 6.2. fama ae, (φήμη). 2) διάδοσις, θρῦλος.

fames, is, πείνα.

familia, ae, (ἐκ τοῦ famulus οἰκέ-

- της, ὑπηρετίας), τὸ σύνολον τῶν ὑπηρετῶν, οἱ ὑπηρεταί A 13, 3. 2) οἱ συγγενεῖς, [τὸ συγγενολόγι] A 18, 2. 18, 3.
- familiāris, e, οἰκεῖος A 16, 2. 2) οὖσ. ὁ πιστὸς φίλος A 5, 1. 3) res familiāris ἡ ἀτομικὴ περιουσία A 2, 3.
- familiaritas, ātis, σχέσις, οἰκειότης.
- familiariter, ἐπίρρ. οἰκειῶς, στενωῶς. συγκο. familiaritus.
- familiās, A 13, 1. ἰδ. pater familias.
- fastigium, ii, οὖ. (κορυφή), 2) ὕψος, περιοπή.
- fāvēo, fāvi, fāutum, 2. (μετὰ δὸς) εὐνοῶ.
- febris, is, πυρετός. 2) ἐν τῷ πληθ. = πυρετικαὶ (πυρετοῦ) προσβολαί.
- fecēro, ἰδ. facio.
- feci, ἰδ. facio.
- ferē, ἐπίρρ. σχεδόν, περίπου.
- fērō, tūli, lātum, ferre [ἀντὶ fer(ē)re], 3. φέρω Hn 4, 3. calamitates belli ὑπομένω τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου. fructum κομίζομαι τὸν καρπὸν (τὴν ἀμοιβήν), (ἀμείβομαι διά...), (ἰδ. καὶ fructus). 2) ὑπομένω τινά, ὑποφέρω τὰς ἰδιοτροπίας τινὸς A 5, 1.
- ferocia, ae, (τὸ ἀτίθασον). 2) ἀγερωχία, εὐφυχία.
- ferrum, i, οὖ. (δίδηρος). 2) ἡ διὰ τῶν ὀπλων βία, τὰ ὄπλα.
- fictilis, e, (πίλινος, ἐκ τοῦ fingo πλάττω), vas fictile (πληθυντ. vasa fictilia) σκεῦος πήλινον, ἀγγεῖον κεραμεῶν.
- fīdens, ntis, (κυρίως μετ. τοῦ fido), θαρρῶν, θαρραλέος. fidens animus ἡ αὐτοπεποίθησις ἰδ. καὶ animus.
- fīdes, ēi, (πίστις). 2) ἔνορκος διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις, λόγος Hn 2, 4. 3) προστασία Hn 9, 3
- fiducia, ae, πίστις, ἐμπιστοσύνη. spe fiduciāque (ἀντὶ spe fidentissimā) διὰ σταθερῶς ἐλπίδος.
- filius, ii, ā. υἱός.
- filia, ae, θυγάτηρ.
- finis, is, ā. (ὄριον, ὄροσημον). 2) πληθ. τὰ σύνορα, ἡ περιοχὴ. 3) τέλος, τέρμα Hm 1, 3.
- fīo, factus sum, fieri (παθητ. τοῦ facio), γίγνομαι. 2) συμβαίνω, ἐπέρχομαι A 14, 2.
- fistula, ae, (σῦριγξ). 2) συριγγιον [φίστιονια], συριγγῶδες ἀποστήμα. fistulae (πληθ.) puris συριγγια πύον, συριγγώδη (πυροσσοῦντα) ἀποστήματα.
- flagitium, ii, οὖ. αἴσχος, ἀνομία, ὄνειδος.
- flāgro, i, φλέγομαι.
- flēo, ēvi, ētum, 2, κλαίω. flens atque osculans κλαίων καὶ φιλῶν, (ἐν μέσῳ δακρῶν καὶ φιλημάτων).

- fluctus, ūs, ἄ, κῦμα. 2) fluctūs (πληθ.) civiles ὁ πολιτικὸς σά-
λος, ἢ δίνη τοῦ πολιτικοῦ βίου.
foederātus, (σύμμαχος). 2) civi-
tas foederata πόλις ἔνσπονδος
(τοῖς Ῥωμαίοις).
foedus, foedēris, οὖ. συνθήκη.
fore, μέλλ. ἀπομφ. τοῦ sum ἀντὶ
futurum esse.
foret, ποτ. ὑποτακτ. τοῦ sum ἀντὶ
esset (forem, -es-et, πληθ. -ent).
foris, is, θύρα (συνήθως κατὰ
πληθυντ. fores, ūm).
forma, ae, μορφή, ἔξωτερικὴ πα-
ράστασις, τὸ ἔξωτερικόν.
formōsus, ὠραῖος, (καλοκαυμώ-
νος).
fortě, ἐπίρο. (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ
fors τύχη), διὰ τῆς τύχης, si for-
te ἂν τυχὸν (ἀντὶ *expectans* si
forte παραδοκῶν ἂν τυχόν).
fortis, e, (ισχυρός). 2) γενναῖος.
ἀνδρείος. Ὑπερθ. fortissimus.
fortitūdo, dñnis, ἀνδρεία, θάρο-
ρος, τόλμη.
fortūito, ἐπίρο. ἀπὸ τύχης, τυ-
χαίως πως, [ῥ τὰ κοιτουροῦ].
fortūna, ae, τύχη A 19,1. 2) εὖ-
τυχία Hm 4,1. 3) εὐτυχία, εὐτυ-
χῆς μοῖρα A 3,3. 4) ἢ ὑπὸ τῆς
εἰμαρμένης δοθεῖσά τι ἐξωτερι-
κῆ ἰσχύς, περιοπῆ, θέσις (ἀντί-
θετον: dignitas) A 19,2. 5) ἢ
περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα A 4,2.
-21,1. Πληθυντ. Hn 9,3. A 4,3.
- forum, i, οὖ. (ἀγορά). 2) ἡ ἀγορὰ
ὡς κέντρον πολιτικῆς καὶ δικα-
στικῆς δράσεως. in foro esse
coepit ἐν τῇ ἀγορᾷ νὰ εἶναι ἤρ-
χισεν, (ἤρχισε τὴν πολιτικὴν δρα-
σίαν του).
frater, tris, ἄ. ἀδελφός.
frequens, ntis, (πυκνός, πολυά-
ριθμος). 2) συχνός.
frequentia, ae, (πυκνότης). 2)
frequentia (ἀφαιρ.) vulgi μετὰ
συρροῆς τοῦ πλήθους, ἐν συρροῇ
τοῦ λαοῦ.
fructus, ūs, ἄ. (καρπός). 2) fruc-
tus rei familiaris αὐξησις τῆς
(ἀτομικῆς) περιουσίας. fructus
pietatis καρπὸς (κέρδος) τῆς εὐ-
σεβείας, (ἀμοιβὴ διὰ τὴν εὐσέ-
βειαν).
frumentum, i, οὖ. σῖτος.
frūor, (σπάν. frūitus ἢ fructus
sum), frūi, 3. ἀποθ. (καρποῦ-
μαι). 2) aliquo ἀπολαύω τινός.
frustrā, ἐπίρο. (ἐκ τοῦ fraus ἀπά-
τη), μάτην. frustra facio aliquid
μάτην ποιῶ τι, ἀποτυγχάνω τοῦ
σκοποῦ, ἀστοχῶ.
frustror (ἐκ τοῦ frustrā), —, 1. ἀ-
ποθ. (ματαιῶ). 2) me ἀπατῶ
(σκόπτω, ἐμπαίζω) ἑμαυτὸν (ἐν
ταῖς προσδοκίαις).
fučram, id. sum.
fučrim, id. sum.
fūga, ae, φυγή.
fugāram=fugavčram, id. fugo.

fūgiō, fūgī, fugītum, 3. (φεύγω). 2) rei publicae procuratoriam ἀπέχομαι τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας, (ἀπέχομαι τῶν κοινῶν).

fugisse, ἰδ. fugio.

fūgo, 1. τρέπω εἰς φυγὴν.

fui, ἰδ. sum.

fundamentum, i, οὐ. θεμέλιον.

funus, funēris, κηδεία, ἐκφορά, ταφή.

futūrus, ἰδ. sum.

G

gener, eri, ā. γαμβρός, (ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς) A 21, 4.

generātus, (πεφρωτός). 2) ab aliquo καταγόμενος ἀπὸ τινος.

generōsus (εὐγενής τὴν καταγωγὴν). 2) γενναϊόφρων, μεγαλόψυχος, ἱπποτικός A 3, 1.

gens, ntis, (γένος). 2) ἔθνος.

genus, genēris, οὐ. (γένος). 2) εἶδος.

gēro, gessi, gestum, 3. (φέρω — φορῶ). 2) με παρέχω ἑμαυτόν, συμπεριφέρομαι. me splendīde ζῶ μεγαλοπρεπῶς. rem πράττω τι (κατ' ἐξοχὴν τὰ τοῦ πολέμου), διοικῶ. bellum διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ. consulatum ἀσκῶ τὴν ὑπατείαν. ὑπατεύω. honores διαχειρίζομαι τὰς τιμὰς, (τὰς ἀρχάς, τὰ τιμητικὰ ἀξιώματα), περιβάλλομαι ὄρχην. res geruntur male

τὰ πράγματα διεξάγονται (ἔχουσι) κακῶς. res gestae (πληθ.) αἱ πράξεις (κατ' ἐξοχὴν αἱ πολεμικαί), τὰ πολεμικὰ ἔργα.

gestum, ἰδ. gero.

glōriōr, 1. ἀποθ. καυχῶμαι, μέγα φρονῶ.

graecae, ἐπίρρ. ἑλληνιστί.

graecus, ἑλληνικός· res graecae ἡ γραμματεία καὶ ἡ ἱστορία τῆς (ἀρχαίας) Ἑλλάδος.

grātia, ae, (χάρις). 2) δημοτικότης, εὐνοία (ἐξ ἐκτιμήσεως) A 2, 4. 6, 2. 21, 1. 3) καλὴ ἢ φιλικὴ (συνεννόησις), συμφιλίωσις A 17, 1, ἰδ. redeo.

grātus, (ἀρεστός). 2) εὐκτός, ἐπιθυμητός.

gravis, e, βαρὺς, δεινός, δξύς.

gravitas, ātis, (βαρύτης). 2) ἀξία, σοβαρότης.

H

habēo, hii, itum, 2. ἔχω. aliquem collēgam ἔχω τινὰ (ὥς) συνάρχοντα. aliquem actorem auctoremque ἔχω τινὰ ὥς βοηθὸν ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἐν τῇ συμβουλῇ, (συνεκτελεστήν καὶ σύμβουλον, χεῖρας καὶ νοῦν). castra στρατοπεδεύω. 2) ἔχω ἐν ἐμοί, δεικνύω A 18, 4. 3) ποιῶ. hac oratione habitā τούτου τοῦ λόγου γενομένου, ταῦτα εἰπὼν. iudicium μετέχω (ὥς δικαστῆς) δίχης. ἐκτελῶ χροῆ δι-

καστοῦ. 4) παρέχω. honores ἐπι-
 δαφιλεύω τιμάς, τιμῶ. 5) ἔχω εἰς
 τὴν ὑπηρεσίαν μου Hn 7, 3. A 13,
 4. 6) κρατῶ Hn 12, 2. 7) cogni-
 tum habeo (ἐγνωσμένον ἔχω), γι-
 νόσκω κατὰ βάθος. percceptum
 habeo νοῶ κατὰ βάθος, [γω-
 νεύω]. 8) satis habeo + ἄπομφ.
 = ἀρκοῦμαι νά... 9) habeo (mi-
 hi) curae (δοτ.) + ἄπαρεμ. =
 φροντίζω (νά...), ἐπιμελοῦμαι.
 10) θεωρῶ. habeor νομίζομαι
 [περὶ γιὰ]. 11) δεικνύω, φανε-
 ρώνω A 13, 2. 12) me habeo
 (=sum) εἶμαι (ἐν τινι καταστά-
 σει), διάκειμαι, ἔχω Hn 2, 1. 13)
 eius (τ. ἔ. *versurae*) condicio-
 nem aequam habeo τούτου (τοῦ
 νέου δανείου) ὅρον παραδεκτὸν
 (δίκαιον) συνάπτω, δάνειον ἐπὶ
 καλοῖς ὅροις (ἐπὶ μικρῷ τόκῳ)
 συνάπτω.
 habito, 1. κατοικῶ. bene habito
 ἀνέτως (μετ' ἀνέσεως) κατοικῶ.
 hās, ἐπίρο. ταύτη, διὰ ταύτης τῆς
 ὁδοῦ.
 hactenus, ἐπίρο. μέχρις ἐνταῦθα.
 hasta, ae, (δόρυ). 2) hasta publi-
 ca δημοκρασία.—Κατὰ παλαιὸν
 ἔθος, ὅτε ἐπωλοῦντο λάφυρα πό-
 λέμου, ἐπηγγύετο εἰς ἔνδειξιν δό-
 ρου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὸ ἔθος
 τοῦτο διετηρήθη καὶ εἰς τὰς ἄλ-
 λας πωλήσεις, ἦτοι εἰς τοὺς πλει-
 στηριασμοὺς τῆς περιουσίας τῶν

προγραφομένων πολιτῶν. Οἱ χορη-
 στοὶ πολῖται ἀπέφευγον, ὡς ἦτο
 εὔλογον, νὰ μετέχωσι τοιούτων
 δημοπρασιῶν.

hereditas, ātis, κληρονομία.

hereditum, ii, οὐ. κληρονόμημα.

heredium a patre relictum κλη-
 ρονόμημα ἀπὸ τοῦ πατρὸς κατα-
 λειφθέν, πατρῶον κτῆμα.

heres, ēdis, ā. κληρονόμος.

hic, haec, hoc, (γεν. huius, δοτ.

huic κτλ.), οὗτος, ὅδε.

hīc ἐπίρο. ἐνταῦθα.

hīnc, ἐπίρο. ἐντεῦθεν.

his, δοτ. καὶ ἀφαιρ. τοῦ πληθ.

τῆς ἀντωνυμ. hic, haec, hoc.

historia, ae, (ἱστορία). 2) συστη-

ματικὴ ἱστορία. contexta συνε-

χῆς ἱστορία (ἀντίθετον: βιογρα-

φία) A 16, 3. 3) historiae (πληθ.)

τὰ ἱστορικὰ ἔργα C 3, 3.

hodīē, ἐπίρο. σήμερον.

homo, homīnis, ā. ἄνθρωπος (ἐν

ἀντιθέσει πρὸς τὸ ζῶον) Hn 3, 4.

2) κατὰ πληθυντ. ἄνθρωποι, (κό-

σμος) A 13, 6.

honos, ōris, ā. τιμή, ἐκδήλωσις

τιμῆς A 6, 4. 2) ἡ (ἐκ τῶν ἀξιο-

μάτων) φήμη, ὑπόληψις A 18, 5.

3) ἀρχή, τιμητικὸν ἀξίωμα C 1, 1.

A 6, 2. 18, 2. 18, 5.

hortātū (ἀφαιρ. τοῦ οὐσιαστ. hor-

tatūs), μετὰ γεν. : τῇ προτροπῇ

(τινος).

hortus, i, ā. (κῆπος). 2) πληθ. «πα-

- ῥάδεισος», περίβολος, (πάροχο).
 hospitium, ii, οὐ. φιλοξενία.
 hostia, ae, ἱερεῖον, σφάγιον, θῦμα.
 hostis, is, ā. (πολέμιος). 2) ἐχθρὸς
 τῆς πατρίδος, προδότης.
 hūc, ἐπίρρ. εἰς τοῦτον τὸν τόπον.
 huic, δοτ. ἐνικὴ τοῦ hic, haec,
 hoc.
 humanitas, ātis, (φιλοφροσύνη,
 «εὐμουσία», εὐγένεια τρόπων ἀ-
 πορρέουσα ἐκ τῆς μορφώσεως καὶ
 τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀτόμου, δια-
 νοητικὴ καὶ ἠθικὴ ἀγωγή). 2) ὑ-
 ψηλῆ, λεπτὴ μόρφωσις A 3,3.
 16,1.
 humilis, e, (χαμηλός, χθαμαλός).
 2) ταπεινός.
- I
- iācĭo (πρόφερε jacĭo), iēcĭ, iac-
 tum. 3. ῥίπτω, βάλω.
 iacto (θαμιστικὸν τοῦ iacĭo), 1.
 (ῥιπτάζω). 2) ῥίπτω (ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).
 iām (πρόφ. jam), ἐπίρρ. ἤδη.
 ianua, ae, (πρόφ. janua), θύρα.
 ibi ἐπίρρ. αὐτοῦ ἐκεῖ. 2) ἐν Hn
 12,2=īn cēna ἐν τῷ δεῖπνῳ.
 idem, eādem, idem, ὁ αὐτὸς
 (γεν eiusdem, δοτ. eīdem). hic
 idem αὐτὸς οὗτος
 idēō, ἐπίρρ. (τούτου ἕνεκα). 2) ideo
 . . . quod τούτου ἕνεκα. . . (δι)ότι.
 idoneus, ἐπιτήδειος, κατάλληλος.
 igitur, ἐπίρρ. λοιπόν.
 ignōro, 1. ἀγνωῶ, διατελῶ ἐν ἀ-
 γνοίᾳ.
 ille, illa, illud, (γεν. illius, δοτ.
 illi κλπ.), ἐκεῖνος.
 il-lūdo (in καὶ ludo), lūsi, lū-
 sum, 3. ἐμπαίζω.
 illustris, e, (φαινός). 2) ἐπιφανής
 (τὸ γένος) Hn 3,2. 3) res illu-
 stris ἔργον αἰγλήεν (ἔξοχον) A
 18,2.
 illūsus, id. illudo.
 iis, δοτ. καὶ ἀφαιρ. τοῦ πληθ. τῆς
 ἀντωνυμ. is ea, id.
 imāgo, gĭuis, (εἰκὼν). 2) αἱ κή-
 ριναι εἰκόνες τῶν προγόνων.
 imitātor, ōris, ā. μιμητής.
 immisi, id. immitto.
 im mitto, 3. («ἐῶ τρέχειν», «σεύ-
 ω»). 2) «ἀνίημι», ἀφίνω ἐλεύ-
 θερον νὰ δράμῃ, ἔξαπολύω, ἔξα-
 ποστέλλω
 im-mōlo 1. (ἐκ τοῦ in καὶ mo-
 la=κροθαλὶ χονδροκοπανισμένοι,
 ἃς μετεχειρίζοντο ἐν ταῖς θυσί-
 ας), θυσιάζω, θύω.
 im-pēdĭo (in καὶ pes), īvi, itum,
 4. ἐμ-ποδ-ίζω.
 imperātor, ōris, ā. ἀρχηγός,
 στρατηγός Hn 5,2. C 3,1. 2) ὁ
 αὐτοκράτωρ στρατηγός, δηλ. ὁ
 νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος στρα-
 τηγός A 19,1.
 imperĭum, ii, οὐ. (διαταγή). 2)
 ἀρχηγία, στρατηγία Hm 3,3.
 Hn 7,3. 3) summa imperii τὸ
 ὄλον τῆς ἀρχῆς, ἡ ὑψίστη ἀρχή.

ἀρχιστρατηγία. 4) ἔξουσία Hn 5,3. orbis terrarum ἔξουσία τῆς οἰκουμένης, κοσμοκρατορία. 5) ζωῶρα, βασιλείον Hm 2,5.

im-petro, 1. προστάσσω, διατάσσω... alicui ut προστάσσω τινὶ ἵνα, (νά.).

im-pertio, īvi, ĩtum, 4. (ποιῶ τινα κοινωφών τινος). 2) doctrīnis quibus puerilis aetas impertiri... debet... eruditur διὰ τῶν γνώσεων, πρὸς ἃς ἡ παιδικὴ ἡλικία γνώριμος νὰ καθίσταται ὀφείλει... ἐξεπαίδευσε, τ. ἔ. δι' ἐκείνων τῶν γνώσεων αἴτινες εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς διδασκαλίας τῶν παίδων.

impetrārim=impetravērim, ĩd. impetro.

impetro, 1. (ἐκτελῶ). 2) ἐπιτυγχάνω, κατορθώνω τὸ ἐπιζητούμενον.

impraesentiārum, (δημιώδης ἔκφρασις) ἐν τῷ παρόντι, τ. ἔ. in praesentiā harum [rerum].

imprudenter, ἐπίρρ. ἀφρόνως.

īmus (καὶ infīmus), ὑπερθ. τοῦ συγκρ. inferior), κατώτατος.

in, πρόθ. I. μετ' αἰτιατ. εἰς Hn 5,3. 2) ἐναντίον Hn 2,3. C 2,3. 3) κατά. in singulos menses καθ' ἕκαστον μῆνα, μηνιαίως. 4) (ἀντὶ τοῦ erga) πρὸς A 17, 2. II. μετ' ἀφαιρ. ἐπὶ τόπον, ἐν Hn 5,1. 5,2. 5,3. 11,4. C 1,1. 1,2. 3,5. A 18, 3. 20, 3 καὶ ἀλλαγοῦ.

2) ἐπὶ χρόνον· κατὰ+αἰτ. Hn 4, 3. C 1,2. 2,2. A 1,3. 17,1. 21,5.

3) πρὸς δῆλωσιν ἄλλων σχέσεων: α') πρὸς δῆλωσιν περιστάσεων, ὑφ' ἃς διατελεῖ ἢ συμβαίνει τι: horum in concursu τούτων ἐν τῇ συμπλοκῇ. in omni procuratione ἐν πάσῃ διοικήσει. β') πρὸς δῆλωσιν προσώπων οἷς ἀνήκει τι: erat in puero ὑπῆρχεν ἐν τῷ παιδί. in adolescentulo... erat ἐν τῷ μειρακίῳ (ἐν τῷ νέῳ ἀνδρὶ) ὑπῆρχε. γ') πρὸς δῆλωσιν τοῦ δι' οὗ τις εἶναι ἐφοδιασμένος, πρὸς δῆλωσιν τῆς καταστάσεως ἐν ἧί τις εὐρίσκειται: in sestertio ὡς ἄνθρωπος μὲ περιουσίαν [id. sestertius]. δ') πρὸς δῆλωσιν ἀριθμοῦ: in eis (ἀντὶ in numero eorum) ἐν ταύταις (ἀντὶ: ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτων), μεταξὺ τούτων Hn 2,4. Hn 4,4. 12,2. 13,2. A 13,3. ε') πρὸς δῆλωσιν πραγμάτων εἰς ὧν τὴν σχέσιν ἀφορᾷ τι: pacem conciliavit, in quo (= in qua re) εἰρήνην ἐποίησεν, ἐν ᾧ πράγματι (τ. ἔ. ἐν ἧ εἰρήνῃ).

in-cendo (in καὶ candeo), ndi, nsum, 3. ἀνάπτω Hn 5,2. 2) ἱξάπτω Hn 2,1.

in-cīdo (in καὶ cādo), cīdi, —, 3. (εἰσπίπτω). 2) εἰσχωρῶ.

in-cīpio (in καὶ cāpio), cēpi, certum, 3. (ἐπιχειρῶ). 2) ἄρχομαι

in-cīto, 1. (ἐλαύνω τι). 2) προ

- τροπέω, παροτρύνω (εἰς ἀμίλλαν).
 incognītus, ἄγνωστος.
 incōla, ae, ā, κάτοικος.
 incredibīlis, e, ἀπίστευτος. incre-
 dibile dictū (β' ὕπιον τοῦ ὁ-
 dīco) ἀπίστευτον εἰπεῖν, λόγου
 χρεῖπτον.
 incurīa, ae, ἀμέλεια, ἀφροντισία.
 inde, ἐπίροο. (ἐντεῦθεν). 2) μετὰ
 ταῦτα.
 indicīum, ii, οὐ. (ἐνδειξις). 2) τεκ-
 μῆριον. *
 indīco, 1. δηλῶ, καταδεικνύω,
 (προδίδω).
 in-dīgēo (indu [=in] καὶ ἔgēo),
 āi, —, 2. ἐνδεῶς ἔχω τινός. alie-
 nārū opum ἐνδεῶς ἔχω (λαμ-
 βάνω ἀνάγκην) ξένης βοήθειας.
 in-dūco, 3. (εἰσάγω). 2) παρασύ-
 ρω, ὑπάγω [Hn 5,3. 3) προτρέ-
 πω Hn 8,1. 4) in errorem εἰς
 πλάνην εἰσάγω, (παρα)πλανῶ.
 inductus, id. induco.
 indulgētia, ae, ἐπιείκεια, ἐνδο-
 τικότης, συμβιβαστικότης.
 indulgēo, dulsī, [dultum], 2. (χα-
 οῖζομαι). 2) εἶμαι (ὑπερβολικῶς)
 ἐπιεικῆς, δὲν πιέζω τοὺς ὀφειλέ-
 τας (ἀνανεῶνων τὴν προθεσίαν
 τῆς πληρωμῆς τοῦ χρέους).
 industrīa, ae, δραστηριότης, ἐ-
 νεργητικότης C 3, 1. 2) φιλοπο-
 νία C 3, 4. 3) ἢ μετ' ἐπιμελείας
 ἐπιδεξιότης A 13,4.
 in-ēo, īi, (σπαν. īvi), ītum, īre,
4. (εἰσέρχομαι). 2) rationem σκέ-
 πτομαι μέσον, μηχανῶμαι σκέ-
 διον. concilium λαμβάνω ἀπό-
 φασιν.
 in-ermis, e, (in καὶ arma), ἄο-
 πλος.
 inertīa, ae, (ἐκ τοῦ iners [in στε-
 ρητ. καὶ ars τέχνη] ἄτεχνος). 2)
 ἡ πρὸς φηγοπονίαν ὁσπή, ὁραθυ-
 μία.
 in-fēro, intūli, illātum, inferre,
 3. (εἰσφέρω). 2) bellum in Ita-
 liam μεταφέρω τὸν πόλεμον (τὸ
 θέατρον τοῦ πολέμου) εἰς τὴν
 Ἰταλίαν. arma Italiae (δοτ.) πο-
 λεμῶ κατὰ τῆς Ἰταλίας.
 infestus, δυσμενής. animo infes-
 to ἐν πνεύματι δυσμενεῖ, ἐχθρι-
 κῶς, (μετὰ μίσους, μισῶν).
 infīmī, ōrum, (id. imus), οὐσ. οἱ
 ταπεινότατοι (κατὰ τὴν τάξιν).
 in-finītus, (ἄπειρος). 2) ὑπέρομε-
 τρος.
 in-fītior, 1. ἀποθ. (ἐκ τοῦ in-fi-
 tias, αἰτ. πληθ.), ἀρνούμαι.
 ingenīum, ii, οὐ. (φνή). 2) φυ-
 σικὸν δῶρον, εὐφυΐα, πνεῦμα.
 inīcīo [προφ. inīcīo] (in καὶ
 iācio), iēcī, iectum, 3. ἐμβάλ-
 λω, προσενῶ.
 inīi, id. ineo.
 inimicitīa, ae, ἐχθρα. Συνήθως
 ἐν τῷ πληθ. : ἐχθρικάι διαθέσεις.
 inimīcus (in καὶ amīcus), ἐχθρι-
 κός. inimicissimus, (ἐχθιστος).

2) θανάσιμος ἐχθρός.
iniquus (in καὶ aequus ἄνσιος).

2) ἄδικος.
initium, ii, ου. ἀρχή. initio (ἀφαιρ.) κατ' ἀρχάς.

in-nītor, innixus sum, innīti, 3. ἀποθ. στηρίζομαι.

innixus, id. innitor.

inopīa, ae, ἔνδεια. inopia publica ἔνδεια δημοσία, οἰκονομικαὶ τοῦ κράτους δυσχέρεια, ἔλλειψις χρημάτων ἐν τῷ δημοσίῳ ταμίῳ.

inprīmis (in καὶ prīmus), ἐπίρρ. πρὸ πάντων, κατ' ἐξοχήν.

inquam, -is, -it (ἐλλειπτικὸν ὄημα), λέγω.

in-sciens, ntis, ἀγνοῶν, ἐν ἀγνοίᾳ. inscientibus iis ἀγνοούντων τούτων, (ἐν ἀγνοίᾳ τούτων). insidīae, ārum, ἐνέδρα Hn 4, 3.

5,3. 2) δόλος, ἐπιβουλὴ Hn 12,2. insidīor, 1. ἀποθ. (μετὰ δοτ.) ἐνεδρεύω.

in-stītūo (in καὶ stātuo), tūi. tū-tum, 3. (ιδρύω). 2) ἀποφασίζω, ἐπιχειρῶ, ἀρχίζω Hn 2,4, 2, 8. C 3,3. 3) εἰσάγω, συνηθίζω A 14,2. 4) προτίθεμαι, [σχεδιάζω] Hn 8, 3.

insūla, ae, νῆσος.

intel-lēgo (inter—lego), exi, ectum, 3. ἐννοῶ (διὰ τῶν αἰσθησεων ἢ τοῦ νοῦ), διακρίνω. 2) συμπεραίνω Hn 5, 4.

intemperanter, ἐπίρρ. ἀκράτως, ἀμέτρως

inter, πρόθ. μετ' αἰτ. μεταξύ.

inter-cēdo, 3. (ἐν τῷ μέσῳ εἰμί).

2) intercedit obtrectatio ἐμφιλοχωρεῖ, ἀναφέρεται [ὑπάρχει ἕς τὸ μέσον] (ζηλότυπος) ἀνταγωνισμός. querimonia μεμψιμοιρία, (ἀφορμὴ μεμψιμοιρίας). 3) παρόρχομαι, [περὶ] A 20, 2.

intercessisse, id. intercedo.

interdum, ἐπίρρ. ἐνίστε.

inter-ēo, 4. διαφθείρομαι, ἀπόλυνται Hn 2, 4, 4, 3. 2) φονεύομαι Hn 13, 1.

interfēcī, id. interficio.

inter-fīcio (inter καὶ fīcio), fēcī, fectum, 3. (φθείρω). 2) ἀποκτείνω. interficiōr ἀποθνήσκω, φονεύομαι.

interficiendus (ἢ interficiendus, id. interficio), φονευτέος. ad hunc interficiendum πρὸς τὸ φονεῦσαι τοῦτον, διὰ τὸν φόνον τούτου.

interiērim, id. intereo.

interīm, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ (χρόνῳ).

interīor, a. καὶ θ., interiūs, ου. (γεν. interiōris), συγκρ. ἐνδότερος, id. consilium.

interīrem, id. intereo.

interītus, ūs, ā. ἀπώλεια, θάνατος.

inter-pōno, 3. (τίθημι ἐν τῷ μέ-

- σφ). 2) με παρεμβαίνω, (δανείζω χρήματα ἐπὶ τόκῳ).
- interprētor, 1. ἑρμηνεύω.
- inter-sum (ἐν τῷ μέσῳ εἰμί). 2) παρευρίσκομαι, παρίσταμαι μάγ-
της.
- intestīnum, i, οὐ. ἔντερον. imum
intestīnum τὸ ὀρθὸν ἢ ἀπενθυ-
σμένον ἔντερον, τ. ἔ. ἡ τελευταία
μοῖρα τοῦ παχέος ἔντερου.
- intestīnus. (ἐκ τοῦ intus ἐντός·
πρβλ. ἐντόσθια ἐκ τοῦ ἐντός), ἐ-
σωτερικός, ἐμφύλιος (ἀντίθετον :
externus ἔξωτερικός).
- intīme, ἐπίρρ. οἰκειότατα.
- intra, πρόθ. μετ' αἰτ. (ἐνδον). 2)
ἐν τῇ σφαίρᾳ + γεν. Hn 11, 4.
- in-venīo, 4. (εὐρίσκω). 2) ἀνακα-
λύπτω, ἔξευρίσκω.
- inventūrus, id. invenio.
- in-veterasco (ἐναρξτικὸν τοῦ in-
vetēro), rāvi, —, 3. ἐγγηράσκω.
2) (ἐπὶ χρόους) : ῥιζοῦμαι, παλαι-
οῦμαι, ἀυξάνω.
- invictus (in καὶ vinco), ἀήττη-
τος.
- invidīa, ae, φθόνος.
- invīto, 1. προσκαλῶ.
- iōcor, 1. ἀποθ. (πρόφ. jōcor), ἀ-
στειεύομαι.
- Iovī, dot. τοῦ Iuppiter.
- ipse, ipsa, ipsum, αὐτός, αὐτὸς
οὗτος. 2) μετὰ σημασίας ἐπιρρη-
ματικῆς· ἐκριβῶς Hn 10, 5.
- irascor, —, irasci, 3. ἀποθ. ὀργί-
ζομαι.
- irātus, παρωροισμένος.
- ire, ἐνεστ. ἀπομφ. τοῦ ῥήμ. eo.
- ir-rīdēo (in καὶ rideo), rīsi, rī-
sum 2. ἐγγελῶ, μυκτηρίζω, σκώ-
πτω.
- is, ea, id, (γεν. eius, dot. ei),
οὗτος.
- itā, ἐπίρρ. οὕτω, τόσον. non ita
multis diebus οὐχὶ τόσον πολ-
λὰς ἡμέρας ὕστερον.
- itaque, καὶ οὕτω (=et ita) A 15,
1. 2) σύνδ. ὅθεν A 1,3, 22, 3.
- itemque=et item καί, (ὡς καί).
- iter (ἀντὶ it[in]er), γεν. itinēris,
οὐ. πορεία, (πορεία τοῦ στρατοῦ).
- itērum, ἐπίρρ. τὸ δεύτερον Hn 5,
3. C 2,2. 2) δεύτερον Hn 6, 1.
- itinēre, ἐφαιρ. τοῦ iter.
- iūbēo, (πρόφ. jubeo), iussi, ius-
sum, 2. κελεύω, διατάσσω, πα-
ραγγέλλω.
- iucundus (πρόφ. jucundus), τερ-
ψίθυμος A 14, 1. 2) πεφιλημέ-
νος, προσφιλέστατος A 16, 1.
- iūdicium, ii, οὐ. (πρόφ. judici-
um), κρίσις, δίκη. 2) δικαστή-
ριον, δίκη A 6,3. 3) iudicio
(ἀφαιρ.) ἐσκεμμένως, προβεβου-
λεμένως A 15,3.
- iūdico (πρόφ. judico), 1. δικάζω,
καταδικάζω. exulem iudico ali-
quem (κρίνω τινὰ ἐξόριστον), κα-
ταδικάζω εἰς ἐξορίαν, ἐξορίζω.
hostem iudicatum (καίπερ) κε-

κηρυγμένον ἐχθρὸν (δημόσιον).
 3) κρίνω, ἀποφασίζω Hn 13,4.
 A 13,3. 16,1. 20,5. 4) συνάγω,
 συμπαραίνω A 15,3.

Iuppiter (πρόφερε Juppiter ἐκ
 τοῦ Ζεῦ πάτερ), γεν. Iovis (πρόφ.
 Jovis), δοτ. Iovi (πρόφ. Jovi),
 αἰτ. Iovem (πρόφ. Jovem), ἀ-
 φαιρ. Iove (πρόφ. Jove), ἄ.
 Ζεύς. Iuppiter optimus maxi-
 mus Ζεὺς ἄριστος μέγιστος.

iūro (πρόφ. juro), 1. ὀμνύω, ὀρ-
 κίζομαι.

iūs (πρόφ. jus), iūris, οὐ. δίκαιον.
 2) δικαστήριον A 6,3. 3) iuris
 consultus, ἄ. ὁ νομομαθής.

ius-iurandum, i, οὐ. (γεν. iuris
 iurandi, δοτ. iuri iurando,
 ἀφ. iure iurando) ὄρκος (τῶν
 πολιτῶν). Ὁ ὄρκος τῶν στρατι-
 ωτῶν ἐλέγετο sacramentum.

iussi, ἰδ. iubeo.

iuventus, i, ἄ. (πρόφ. iuventus),
 νέος ταῦρος, μόσχος.

iuvit, ἰδ. iuvo.

iūvo (πρόφ. iuvo), iūvi, iūtum,
 1. βοηθῶ, ὑποστηρίζω.

iuxta, πρόθ. μετ' αἰτ. = παρὰ +
 αἰτ., ἐπὶ + δοτ., πλησίον.

Κ

kālendae, ārum (ἐκ τοῦ calo =
 καλῶ) καλάνδαι τ. ἔ. ἡ πρώτη
 ἡμέρα ἐκάστου μηνός. pridie
 kal. (= kalendas) Apriles τῆ

προτεραία τῶν καλανδῶν τοῦ Ἰ-
 πριλίου (ἦτοι 31 Μαρτίου).

L

labor, ὄρις, ἄ. μόχθος, ταλαιπωρία.
 laccio, ἰνι, ἴtum, 3. «καταπει-
 ράζω», προκαλῶ.

lacrima, ae, (δάκρυμα) δάκρυ.

lapis, ἰδισ, ἄ. (πρόβλ. λέπας = ἀπό-
 κρημος βράχος). 2) «ὄρος»,
 «στήλη», κατὰ παραίλειψιν τοῦ
 ἐπιθ. miliarius (= ἔχων 1000),
 ὁ μιλιοδείκτης λίθος, τὸ μιλιάριον
 (= 1000 ῥωμαϊκὰ βήματα). ἰδὲ
 καὶ passus.

largitio, ὄρις, (φιλοδοξία). 2)
 δεκασμός, δωροδοξία.

laus, laudis, ἔπαινος, ἐπαινετικὴ
 ἀναγνώρισις.

lautus, (κυρ. μυχ. τοῦ lano λούω,
 ὄθεν λελουμένος, λουσμένος). 2)
 μεγαλοπρεπής. sum inprimis
 lautus εἶμαι κατ' ἐξοχὴν μεγαλο-
 πρεπής, ζῶ μεγαλοπρεπέστατα,
 «ζῶ ἐν πᾶσι λαγῶις».

lectica, ae, (ἐκ τοῦ lectus λέ-
 κτρον), κλινίδιον, φορητὴ κλίνη,
 κοινὸν φορεῖον.

lecticula, ae (ὑποκοριστικὸν τοῦ
 lectica), νεκρικός κοράββατος, φέ-
 ρετρον.

lectio, ὄρις ἀνάγνωσις, μάθημα.
 lector, ὄρις, ἄ. ἀναγνώστης.

legatus, i, ἄ. πρεσβευτής, ἀπό-
 στολος Hn 7,2. 12,2. 12,4. 2)

- ὁ μετὰ τὸν Ῥωμαῖον ἑπαρχιακὸν διοικητὴν ὑπάλληλος, ὑπαρχος A 6,4.
- lēgo, lēgī, lectum, 3. ἀναγιγνώσκω.
- lēvis, e, (κοῦφος). 2) ἐπὶ νόσου: ἀνεκτός A 22,3. 3) ὁ μὴ ἔχων βαρύτητα, ἀσήμαντος, ἐλάχιστος, μηδαμινός A 13,6. 4) κουφόνους, (ἐλαφρόμυαλος), ἄστατος A 15,1.
- lēvo, 1. ἀνακουφίζω.
- lex, legis, νόμος.
- libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως.
- liber, bri, ἄ. βιβλίον.
- liberalīs, e, (τοῦ ἑλευθέρου). 2) ἑλευθέριος, εὐγενής, (ὑποχρεωτικός).
- liberalitas, ātis, ἑλευθεριότης.
- liberaliter, ἐπίρρ. φιλοξένως.
- librariūs, ii, ἄ. (ἀντι)γραφεὺς βιβλίων. Οἱ τοιοῦτοι ἀνεπλήρουν τὴν τότε ἔλλειψιν τῶν τυπογραφείων.
- littera, ae, (γράμμα, στοιχεῖον ἀλφαβήτου). 2) πληθ. ἢ ἐπιστολή. 3) Graecae litterae τὰ ἑλληνικὰ γραπτὰ μνημεῖα, ἢ ἑλλην. γραμματεία. 4) ἑλευθέριοι τέχναι (σπουδαί) C 3,1. A 1,2. 5) ἢ συγγραφική, τὸ συγγράφειν Hn 13,2.
- litterātus, (δεδιδασμένος). 2) φιλολογικῶς κατηρτισμένος, ἐντιβής ἐν τινι γλώσσῃ.
- litus, oris, οὐ. ἀκτή, παραλία.
- locuplētō, 1. πλουτίζω (τι διὰ τινος).
- locus, i, ὁ. (πληθ. πολλαίως loca, ōrum, οὐ.), τόπος, ἔδαφος, θέσις Hm 2,4. Hn 3,4. 5,2. 3) τόπος διαμονῆς Hn 12,3. 4) εὐνοϊκὸν χροονικὸν σημεῖον, λαβή, εὐκαιρία Hm 1,2.
- longe, ἐπίρρ. (μακράν). 2) πολὺν καιρόν. Συγχο. longius.
- longus, μακρός, σχοινοτενής.
- lumbus, i, ὁ. τὸ ἰσχίον.
- luxuriā, ae, τρυφή, πολυτέλεια.

M

- magis, ἐπίρρ. μᾶλλον.
- magister, tri, ἄ. (ἄρχων). 2) magister equitum ἑπαρχος.
- magistrātus, ūs, ὁ. ὄρχή. Πληθ. (αἱ ἄρχαί, οἱ ἄρχοντες) οἱ δύο ἕπατοι Hn 7,2. 2) ἡ ὄρχή (τοῦ σωφέτου ἐν Καρχηδόνι) Hn 7,5. 3) ἡ δημοσία (ὀνωτάτη) ὄρχή, ἄρχων A 18,1. 4) τὸ δημόσιον ὑπουργεῖον A 18, 6.
- magnificus, μεγαλοπρεπής, (μεγαλοπρεπῶς ζῶν).
- magnitūdo, īnis, (μέγεθος). 2) πληθῆς, ποσότης A 14, 3. magnitudo animi μεγαλοψυχία.
- magnus, μέγας, ἐκτεταμένος A 12,2. 2) πολυάριθμος Hn 3,2.
- magna pecuniā μεγάλη ποσότης χρημάτων, πολλὰ χρήματα. 3) σημαντικός, σπουδαῖος Hm 4,1.

- C 1,2. 3,1. A 2,4. 16,1. 20,5.
 Συγκριτ. maior ἂ. καὶ θ., mai-
 us οὐ. (γεν. maioris) μείζων.
 maiores, um, ἂ. οἱ πρόγονοι.
 ὑπερθ. maximus μέγιστος.
 malē, ἐπίρρ. κακῶς, οὐχὶ ἐπιτυχῶς.
 mallem, πρτ. ὑποτακτ. τοῦ ὄ.
 malo.
 mālo, malūi, malle (māge [=
 māgis]+ volo), (μᾶλλον θέλω),
 προτιμῶ.
 mālum, i, οὐ. τὸ κακόν, τὸ δει-
 νόν. malum externum ὁ (πλή-
 ρης δεινῶν) ἑξωτερικὸς πόλεμος
 Hm 2, 1. Πληθ. mala, ὄrum ἢ
 δεινὴ θέσις Hm 2, 3.
 manceps, cīpis, ἂ. (ἀγοράζων ἐν
 δημοκρασίᾳ τὰ δημόσια τέλη). 2)
 nullius rei manceps οὐδενὸς
 πράγματος (οὐδεμιᾶς ἐπιχειρή-
 σεως) ἐρογολήπτῃς (μισθοπῆς, ἐ-
 νοικιαστής).
 mando (=manum do ἐγχειρίζω),
 1. παραγγέλλω, ἐντέλλομαι.
 māno, nsi, nsum, 2. μένω.
 mansi, id. maneo.
 mānus, ūs, χεῖρ. 2) δύναμις,
 στρατὸς Hn 4, 3.
 mare, is, οὐ. θάλασσα. et terra
 et mari καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
 θάλασσαν. 2) mare Gaditānum
 ἢ frētum Gaditānum ὁ πορθμὸς
 τῶν Γαδεΐρων, (τὸ στενὸν τοῦ
 Γιβραλτᾶρ) Hm 4, 1.
 maritīmus, παραθαλάσσιος.
 mater, tris, μήτηρ.
 matrimonīum, ii, οὐ. γάμος, συν-
 οικέσιον.
 matūre, ἐπίρρ. προώρως.
 maxīme, ἐπίρρ. (ὑπερθετικ. τοῦ
 magis), τὰ μέγιστα, (κατ' εὐχὴν).
 medicīna, ae, φάρμακον, ἰατρι-
 κόν.
 medīcus, i, ἂ. ἰατρός.
 medimnus, i, ἂ. μέδιμνος, (μέτρον
 σιτηρῶν). Γεν. πληθ. medim-
 num. Ὁ ἄπτικὸς μέδιμνος=
 περ. 1/2 ἑκατολ. (52,53).
 mediocris, e, μέτριος, [ἔτσι κ' ἔ-
 τσι] A 13,3. 2) μέτριος, μικρὸς,
 ὀλίγος A 13,4.
 medītor, 1. (πρβλ. μέδ-ομαι), ἀ-
 ποθ. σκέπτομαι, ἐμφοροῦμαι τῆς
 ιδέας, [σχεδιάζω].
 mēmor, oris, μνήμων.
 mēmoria, ae, (μνήμη). 2) φήμη,
 διάδοσις, θροῦλος Hn 8,2. 3) μνή-
 μη, (οἱ ἐπιγινόμενοι) Hn 13,3.
 mendaciūm, ii, οὐ. ψεῦδος.
 mens, mentis, νοῦς, διάνοια,
 φρόνημα.
 mensis, is, ἂ. μῆν. in singulos
 menses καθ' ἕκαστον μῆνα, μη-
 νιαίως.
 mensūra, ae, μέτρον.
 mentiō, onis, μνεῖα. mentione
 facta μνεῖας γενομένης.
 mercennariū, μισθοφορικὸς.
 merēo, ūi, itum, 2. (ἄξιος εἰμί).
 2) primum stipendium mereo

- τοῦ πρώτου (στρατιωτικοῦ) μισθοῦ εἶμαι ἄξιος, τελῶ (ζάμνω) τὴν πρώτην στρατείαν.
- merito, ἐπίρο, δικαίως.
- met, μόρ. ἐγκλιτ. γε, ἰδ. egomet.
- metior, mensus sum, 4. ἀποθ. μετροῶ, κρίνω.
- meus, ἐμός.
- mihī, δοτ. τοῦ ego.
- mīgro, 1. (μετοικῶ). 2) ex vitā μετοικῶ ἐκ τοῦ βίου, μεταλλάττω τὸν βίον, ἀποθνήσκω.
- miles, λίτις, ἄ. στρατιώτης.
- mille, ἄκλ. χιλιάς, χίλιοι. Πληθυντ. milia passuum trecenta χιλιάδες βημάτων τριακόσσια.
- mīnor ἄ. κ. θ., mīnus οὐ. (γεν. mīnoris. Συγκρ. τοῦ parvus), μικρότερος. minor quinque et viginti annis natus (ἰδ. nascor) ἥσσω τῶν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν γεγονώς, νεώτερος τῶν 25 ἐτῶν, μόλις εἰκοσιπενταέτης.
- mīnus, συγκρ. ἐπίρο. ἦττον. mīnus robustus = non robustus ὄχι τόσον ἰσχυρός, ὀλίγον ἰσχυρός.
- mīror, 1. ἀποθ. θαναμάζω, ἐκπλήττομαι, μετ' ἐκπλήξεως ἀναζητῶ.
- misi, ἰδ. mitto.
- missus, ἰδ. mitto.
- mitto, mīsi, missum. 3. πέμπω, στέλλω. 2) epistulam, litteras στέλλω (γράφω) ἐπιστολήν, ἐπιστέλλω (ἐν τῷ χωρίῳ A 20, 1 ἐν- νόησον τὴν λέξιν *litteras*).
- moderatō, ὄπισ, μετριασμός (ἐν τῇ βιοτικῇ συντηρήσει), μετριότης.
- modicus, μέτριος, ὀλιγαρκής, (προσήκων, ἀνάλογος, ὅσον προέπει).
- modius, ἰι, ἄ. μόδιος (μέτρον σιτηρῶν, περ. 8,754 λίτρο. = 1/6 ἀττικοῦ μεδύμνου. Γεν. πληθ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ modium).
- modō, ἐπίρο. μόνον. modo—modo νῦν μὲν νῦν δὲ. non modo sed etiam οὐ μόνον ἀλλὰ καί.
- modus, ἰ, ἄ. τρόπος. 2) μέτρον, (ποσότης) A 2,6.
- mons, montis, ἄ. ὄρος.
- monumentum, ἰ, οὐ. (μνημεῖον). 2) τάφος (=sepulcrum).
- morbus, ἰ, ἄ. νόσος. morbus oculorum νόσος τῶν ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμία.
- mōrior, mortuus sum, mōri, 3. ἀποθετ. ἀποθνήσκω.
- mōror, 1. ἀποθ. διατρίβω. cum diutius morarētur ἐπειδὴ (ἐπὶ) μακρότερον (ἢ ὅσον ὁ νόμος ἐπέτρεπε) χρόνον διέτριβε. 2) (κατα)λαμβάνω θέσιν (ἐπὶ στρατηγῶν) Hn 5,1.
- mors, mortis, θάνατος.
- mos, moris, ἄ. (ἔθος). 2) πληθ. ὁ (ἠθικός) χαρακτήρ, τὸ ἦθος Hn 3,2. C 3,5. A 5,3. 19,1. 3) ἰδέαι A 14,2. 4) τὰ πάτρια ἐ-

πιτηδεύματα, ἦθη A 18, 1.
 multiplīco, 1. (πολλαπλασιάζω).
 2) multiplicandis (ἀφαιρ.) usū-
 ris = multiplicando (ἀφαιρ.) u-
 sūras ἢ multiplicacione usura-
 rum πολλαπλασιάζων (ἐπισωρευ-
 ῶν) τόκους, ἐπισωρεύσει τόκων
 (ὥστε οὗτοι νὰ προστίθενται εἰς
 τὸ κεφάλαιον).
 multitūdo, īnis, πληθὺς, (μέγα)
 πλήθος, συμῆνος (κοπάδι).
 multo, ἐπιρρ. πολλῶ, πολύ.
 multus, πολὺς μέγας. 2) πολυά-
 ριθμος, ὑπερβολικὸς A 13,5. 3)
 οὐσ. multum, ἰ, οὐ. τὸ πολὺ
 Ηη 2,3.
 munditīa, ae, (καθαριότης). 2)
 ἀπλότης μετὰ καλαισθησίας, κομ-
 ψότης.
 municipiūm, ii, οὐ. ἰσοτελής πό-
 λις. Πόλις ἐκτὸς τῆς Ῥώμης κει-
 μένη ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατ' ἰδί-
 οὺς νόμους καὶ ὑπὸ ἰδίους ἄρ-
 χοντας κυβερνωμένη. Οἱ πολῖται
 ταύτης εἶχον τὰ δικαιώματα τοῦ
 Ῥωμαίου πολίτου.
 munīo, īni, ītum, 4. (ὄχυρῶ). 2)
 itinera (τεχνικὸς ὄρος) = κατα-
 σκευάζω ὁδοὺς (πρὸς δίοδον τοῦ
 στρατοῦ), ὁδοποιῶ.
 mūnus, ēris, οὐ. (λειτουργία, κα-
 θῆκον). 2) δῶρον, δωρεὰ Ηη
 7,3. 12,3. 3) munus fortunae
 εὖνοια τύχης, ἀγαθὴ τύχη.
 murus, ἰ, ἄ. (τοιχὸς). 2) τεῖχος.

mutatīo, ōnis, μεταβολή. rei pu-
 blicae μεταβολὴ τῆς πολιτείας,
 πολιτικὴ ἀναστάσις (ταραχή).
 mūto, 1. μεταβάλλω, ἀλλάσσω.

N

nactus, ἰδ. nanciscor.
 nam, σύνδ. διότι.
 namque, σύνδ. διότι.
 nanciscor, nactus sum, nancis-
 ci, 3. ἀποθ. λαγχάνω. sorte pro-
 vinciam nactus Hispaniam
 κλήρω (ὥς) ἐπαρχίαν λαχὼν (ἀ-
 φοῦ ἔλαβε) τὴν Ἰσπανίαν. 2)
 morbum (κατὰ τύχην) περιπίπτω
 εἰς νόσον [προβλ. τὸ ἡμέτερον τὴν
 πέτυχα τὴν ἀρρώστεια].
 narro, 1. διηγοῦμαι.
 nascor, natus sum, nasci, 3. ἄ-
 ποθ. ex alīquo γεννῶμαι ἐκ τι-
 νος. natus Drusillā (ἀφαιρ. =
 Drusillae *filius*) ὁ ἐκ τῆς Δρου-
 σίλλης γεννηθεὶς, ὁ υἱὸς τῆς
 Δρουσίλλης. natus γεγονώς, do-
 mi natus οἰκογενής.
 natīo, ōnis (ἐκ τοῦ nascor), ἔ-
 θνος.
 natūra, ae, (φύσις, ἐκ τοῦ nascor).
 2) χαρακτῆρ, φυσικὴ κλίσις, φύ-
 σις A 17,3.
 natus, ἰδ. nascor.
 naufragiūm, ii, οὐ. ναυάγιον.
 náuticus, ναυτικὸς, castra náu-
 tica τὸ ὄριμητήριον τῶν νεῶν,
 νεώριον (σταθμὸς τῶν πλοίων,

- ὅστις ἀπειλεῖτο ὁπὸ ὀχυρώσεων μετὰ φρουρᾶς πρὸς φύλαξιν τῶν νεωλοκουμένων πλοίων).
- navālis, e. ναυτικός. proelium navale ναυμαχία.
- navis, is, ναῦς.
- nē, (ἐπίρρ.). 2) σύνδ. ἵνα μή, ὅπως μή.
- nē, μόρ. ἰγγλιτ. εἰ, ἄν...
- nec ἢ neque, σύνδ. οὔτε, μήτε, καὶ οὐ, καὶ μή, καὶ δέν, καὶ νὰ μή.
- nesesse, ἄκλ. *nesesse est δεῖ, ἀνάγκη εἶναι.
- necessitūdo, dīnis. (ἀνάγκη). 2) σύνδεσμος (ὑπηροσειακός) C 1,3. Οἱ ταμίαι ἦσαν συνημμένοι πρὸς τοὺς ἄρχηγούς, ὅφ' οὗς ὁ κληρὸς (=sors τ. ἔ. ἢ τοῦ θεοῦ κρίσις) εἶχεν αὐτοὺς ὑπηγμένους, δι' ἀρρηκτοῦ ἠθικοῦ δεσμοῦ. Ὁ δεσμὸς οὗτος οὐδὲν διέφερεν ἐκείνου ὁ ὁποῖος συνέδεε τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς. Διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη σχέσις, καθὼς ἢ συγγενική, ἐκαλεῖτο necessitūdo. 3) σύνδεσμος, δεσμὸς συγγενικός A 19,4
- nefās (nē καὶ fās), [μόνον κατ' ὀνομ. καὶ αἰτ.], τὸ ἀνόσιον, πᾶν ὅ,τι ἀπαγορεύει ὁ θεὸς καὶ ὁ φυσικός νόμος, ἱεροσυλία. ἰδ. ducō ἐν τέλει.
- nego, 1. ἀγοῦμαι Hn 12,3. λέγω ὅτι δέν... Hm 1,5.
- neg-otium, ii, (nec καὶ otium), ἀσχολία, ἔργον, ὑπόθεσις.
- nēmo, γεν. nullius, δοτ. nemini, αἰτ. neminem, ἀφ. nullo (ἐκ τοῦ nē καὶ hēmo [=homo]), οὐδεὶς A 6,3. 2) ἐπιθετικῶς=nullus A 19,3.
- neptis, is, ἐγγόνη.
- neque, ἰδ. nec. neque multo post οὐ πολλῶ ὕστερον, μετ' οὐ πολὺ.
- néuter (ne-uter), néutra, néuterum, οὐδέτερος. in néutram partem εἰς οὐδέτεραν μερίδα (δηλ. οὔτε εἰς σπατάλην οὔτε εἰς φιλαργυρίαν).
- nihil (γεν. nullius rei, δοτ. nulli rei, ἀφ. nullā re), οὐδέν.
- nihilo, ἐπίρρ. (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ nihilum, i, οὐ. οὐδέν). nihilō setius οὐδὲν ἦττον.
- nī-sī, σύνδ. εἰμή, ἐὰν μὴ (=si non), nego nisi (=dico non... nisi λέγω ὅτι δέν... ἐὰν μὴ), λέγω ὅτι τότε μόνον... ἐάν.
- nobilis, e, (γνωστὸς [ἐκ τοῦ nosco]). 2) πληθ. nobiles, οὐσ. οἱ εὐγενεῖς. Οὕτως ἐκαλοῦντο ἐν Ῥώμῃ ἐκεῖνοι, ὧν οἱ πρόγονοι ἦρξαν ἀνωτέρας ἀρχῆς C 2,3. 3) ὀνομαστός. nobilis feror ὀνομαστός φέρομαι, (εἶμαι πασίγνωστος) A 1,3.
- nocendus, ἰδ. noceo.
- nocēo, cūi,—, 2. (μετὰ δοτ.) βλάπτω.
- noctū ἐπ. νύκτωρ, (ἐν καιρῶ) νυ-

κτός.
 nōlo (ἐκ τοῦ nēvōlo), nolūi, nol-
 le (ἀνώμ.), δὲν θέλω.
 nomen, ἴνις, οὐ. ὄνομα. sine no-
 minibus ἄνευ ὀνομάτων, (ἄνευ
 δηλώσεως ἐκάστοτε τοῦ ὀνόμα-
 τος). suo nomine, ἰδ. suus. 2)
 nomen Romanum (=Romani
 ἢ populus Romanus) τὸ Ῥω-
 μαϊκὸν ὄνομα, οἱ Ῥωμαῖοι.
 nomīno, 1. ὀνομάζω.
 nōn, οὐ, ὄχι, δέν.
 nonaginta, ἐνεήχοντα.
 nonnihil, ἔστιν ὅ τι, τι. nonnihil
 tempōris τὶ χρόνου, χρόνον τινά.
 nonnulli, ὄrum, οὐσ. τινές.
 nōnus, ἔνατος.
 notitiā, ae, γνῶσις, γνωριμία.
 nōto 1. σημειῶ, ἀναγράφω C 3,
 4. A 18, 2. 2) μνημονεύω, ἀνα-
 φέρω A 18, 3.
 novem, ἐννέα.
 novus, νέος.
 nox, noctis, νύξ.
 nubo, psi, ptum, 3. (καλύπτω διὰ
 πέπλου), λαμβάνω σύζυγον (ἀν-
 δρα), (ὕπανδρεύομαι).
 nullus, (γεν. nullius, δοτ. nulli
 κλπ) οὐδείς C 2,4. A 6,3. 14,3.
 18, 2. 2) οὐσ. οὐδείς Hn 5, 1.
 num, (μόφ. ἐρωτημ.) εἶ, ἄν . . .
 numerus, i, ā. ἀριθμὸς A 12,4.
 2) δύναμις Hn 2, 2.
 nunquam, ἐπίρω. οὐδέποτε.
 nunc, ἐπίρω. νῦν, τώρα.

nuatīo, 1. (ἀν)αγγέλλω.
 nuptīae, ārum, μόνον κατὰ πληθ.
 (ἐκ τοῦ nubo), γάμος.

Ο

ob, πρόθ. μετ' αἰτ. διὰ+αἰτ., ἔ-
 νεκα.
 ob-dūco, 3. (προσάγω). 2) obduc-
 tā nocte (ἐνν. caelo) ἔξαπλω-
 θείσης τῆς νυκτὸς (ἐπὶ τοῦ οὐρα-
 νοῦ), νυκτὸς ἐπιγενομένης, ὑπὸ
 τὸ σκότος τῆς νυκτὸς.
 obductus, ἰδ. obduco.
 obiēci, ἰδ. obicīo.
 ob-īcīo (πρόφ. objicīo, ob καὶ
 jācīo), iēcī, iectum, 3. (προβάλλω). 2)
 με ἀντεπεξέρχομαι, ἀν-
 τιτάσσομαι. 3) obicior ἀντιτάσ-
 σομαι. quo repentino visu ob-
 iecto οὐ (=τούτου δὲ) τοῦ ἄπροσ-
 δοκίτου θεάματος ἀντιταχθέντος,
 διὰ τῆς ἀντιταξεως τοῦ αἰφνιδίου
 τούτου φαινομένου.
 obītus, ūs, ā. (ob-eo) θάνατος.
 ob-sēcro (ob καὶ sācro), 1. ἐξορ-
 κίζω, ἱκετεύω, ἰδ. oro.
 ob-sēcuro, 3. ἀποθετ. (ἔπομαι).
 2) δοτ.=εἶμαι (ψυχῇ τε καὶ σώ-
 ματι) ἀφιερωμένος εἷς τι, ἐπιδί-
 δομαι.
 observantīa, ae, (λεπτὴ εὐλά-
 βεια), ἢ μετὰ σεβασμοῦ συμπερι-
 φορά.
 obses, obsīdis, ā. ὄμηρος.
 ob-sīdeo (ob καὶ sēdeo), sēdī,

sessum, 2. πολιορκῶ.
 obstinatīo, ōnis, ἰσχυρογνωμοσύνη. taciturnā obstinatione διὰ τῆς σιωπηροῦς ἰσχυρογνωμοσύνης, διὰ τῆς ἐπιμόνου σιωπῆς.
 obtestatīo, ōnis, ἔξορκισμός, παρακλήσεις. obtestationes patris αἱ τοῦ πατρὸς (θερμαὶ) παρακλήσεις.
 obtīgi, ἰδ. obtingo.
 ob-tīnēo (ob καὶ tēnēo), tinīi, tentum, 2. καταλαμβάνω A 6,4. 2) διατηρῶ, [κρατῶ] A 1, 1.
 ob-tingo (ob καὶ tango), tīgi, —, 3. (ἐφάπτομαι). 2) τυγχάνω τινί, κλήρω δίδομαι.
 obtrectatīo, ōnis, (κακοήθης) ἀμίλλα, (ζηλότυπος) ἀνταγωνισμός, ζηλοτυπία.
 obvīam, ἐπίορ. (εἰς ὑπάντησιν). 2) obviam venio ἀντεπεξέρχομαι, ἀντιτάσσομαι, ἰδ. καὶ venio.
 occasīo, ōnis, εὐκαιρία.
 oc-cīdo (ob καὶ caedo κόπτω), cīdī, cīsum, 3. ἀποκτείνω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης). Hamilcāre occīso τοῦ Ἀμίλλα φονευθέντος, μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀμίλλα.
 occupatīo, ōnis, ἀσχολία, ἐνασχόλησις.
 oc-cūpo (ob καὶ capio), 1. κατέχω. sum occupatus in apparando (ἐνν. *bellum* ἢ *copias*) εἶμαι ἀπασχολημένος περὶ τὸ πα-

ρασκευῆσαι (τὸν πόλεμον ἢ τὰς πολεμικὰς δυνάμεις), περὶ τὴν πολεμικὴν παρασκευήν. occuro saltūs (αἰτ. πληθ.) κατέχω τὴν κλεισώρειαν.
 octoginta, ὀγδοήκοντα.
 oculū, i, ā, ὀφθαλμός.
 odīum, ii, οὐ. μῖσος. odium paternum τὸ (παρὰ) τοῦ πατρὸς (κληρονομικὸν) μῖσος.
 of-fendo, ndī, nsum, 3. προσκρούω, βλάπτω (πειραζω).
 offensīo, ōnis, δυσαρέστησις, λύπη.
 officiū, ii, οὐ. ὑπηρεσία A 2,6. 2) ἐπιθυμία τοῦ παρασχεῖν ὑπηρεσίαν, συναίσθησις τοῦ καθήκοντος A 6,5.
 o-mitto (ob καὶ mitto), 3. παραλείπω (ἐν τῇ διηγῆσει).
 omnis, e, πᾶς Hn 2, 1. 9,2. 2) ὅλος, ὀλόκληρος Hn 3,1. 9,3. A 3,2. 14,3.
 opēra, ae, (ἐργασία, προσπάθεια). 2) cuius operā (ἀφαιρ.) οὐ τῆ ἐνεργεία, (οὐ πταίσματι) Hn 7,3. 3) δοῦσις, ὑπηρεσία C 1, 1.
 opēriō, rīi, rtum, 4. καλύπτω, σκεπάζω.
 opīnor, 1. ἀποθ. νομίζω.
 oppīdum, i, οὐ. πόλις.
 op-pleo, ēvī, ētum, 2. πληρῶ, (γεμίζω).
 opplētus, ἰδ. oppleo.
 op-prīmo (ob καὶ prēmō), pressi,

pressum, 3. (καταπιέζω). 2) καταβάλλω, ἀφανίζω.
 or-pugno (ἐντονώτερον τοῦ obsīdēo), 1. πολιορκῶ.
 ors, (ἐν τῷ ἐνικ. ἀριθμῷ μόνον ἐν τῇ γεν. oris, αἰτ. orem, καὶ ἀφαιρ. ore). Πληθ. ores, (γεν. orum), δύναμις, ἰσχύς Hn 10,2. 2) ἐν τῷ πληθ. βοήθεια Hn 1,3. 3) χρηματικὰ μέσα, περιουσία A 2,4.
 optīmus, (ὑπερθ. τοῦ bonus), ἀριστος, (ἐξαίρετος, ἐξάισιος).
 oratīo, ōnis, λόγος, ὁμιλία (σύντομος) A 22,1. 2) λόγος γραπτὸς C 3,3.
 orātor, ōris, ἄ. ῥήτωρ.
 orbis, is, ἄ. (κύκλος). 2) orbis terrārum ἢ οἰκουμένη.
 ordīno, 1. κατατάσσω κατὰ τὴν σειρὰν (ἀντὶ ordīne enūmero ἐν [χρονολογικῇ] τάξει καταριθμῶ).
 ordo, ordīnis, ἄ. τάξις A 18,3. 2) τάξις, θέσις (ἐν τῇ κοινωνίᾳ) A 13,6. ordo equester ἢ ἱππᾶς τάξις, ἢ τάξις τῶν ἱππέων.
 orīgo, gīnis, (γένεσις). Πληθ. Orīgīnes « Ἀρχαί » C 3,3. 2) γένος, οἰκογένεια A 1,1. 3) γενεαλογία, γενεαλογικὸν δένδρον A 18,2.
 orīor, ortus sum, orīri, 4. ἀποθ. (ἀνατέλλω, προκύπτω). 2) orīor a + ἀφαιρ. (ἢ καὶ ἄνευ τῆς a προθέσ.) κατάγομαι ἀπό. . . —notans

quis a quoque (=et a quo) ortus (ἐνν. *esset*) quos honores quibusque temporibus cepisset ἀναφέρων τις [ἦτο] (πῶς ὀνομάζετο) [καὶ] ἀπὸ ποίου κατήγετο, ποίας ἀρχάς (τιμητικὰ ἀξιώματα) καὶ κατὰ ποίους χρόνους (πότε) κατέλαβεν A 18,3.

ornātus (κεκοσμημένος). 2) σεσαγμένος (χαμουρωμένος), ἐξωπλισμένος.

orno, 1. (κοσμῶ). 2) κλείζω, λαμπρύνω.

oro, 1. δέομαι, παρακαλῶ. oro atque obsēcro θερμοῶς ἱκετεύω, (ἐξορκίζω) ἰδ. obsēcro.

ortus, ἰδ. orīor.

ōs, ōris, οὐ. (στόμα). 2) (φωνητικὸν ὄργανον), ὁμιλία, τόνος φωνῆς.

oscūlor, 1. ἀποθ. (κατα)φιλῶ.

os-tendo, ndī, ntum, 3. δεικνύω Hn 11, 2. 2) ἀναγγέλλω Hn 12,5.

ostentatīo, ōnis, μεγαλαυχία, κτύχησις, ἐπίδειξις.

otīum, ii, οὐ. (ἀπραγμοσύνη). 2) ἢ (μετὰ τὸν πόλεμον ἐπεροχομένη) ἡσυχία, εἰρήνη.

P

pacī, δοτ. τοῦ pax.

paene, ἐπίρρ. σχεδόν.

palam, ἐπίρρ. (φανερῶς), ἰδ. facio.

- par, paris, ὅμοιος, ὁ αὐτός, ἴσος, pari modo καθ' ὅμοιον τρόπον Hn 5, 3. καθ' ὅμοιον τρόπον δηλ. (χρονολογικῶς) C 3,4. par non sum ἴσος δὲν εἶμαι, (ἀριθμητικῶς εἶμαι κατώτερος). par principibus (δοτ.) ὅμοιος τοῖς μεγάλοις (τ. ἔ. ἐγνώριζε νὰ τηρῇ τὴν θέσιν του κατὰ τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς μεγάλους).— par... ac ὅμοιοι... ἢ, ὅμοιος... καί, ὅμοιός τι...- in pari periculo sum εἶμαι ἐν μέσῳ (ἐν καταστάσει) ὁμοίου κινδύνου Hn 2, 1.
- pārēo, rŕi, —, 2, (φαίνομαι). 2) ὑπακούω, πείθομαι.
- pāro, 1. bellum παρασκευάζω πόλεμον. παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον.
- pars, partis, μέρος, τμήμα A 2,3. 2) πλευρὰ Hn 12,3. 3) κόμμα A 2,2. partes Sullānae (Cinnānae) τὸ κόμμα τοῦ Σύλλα (τοῦ Κίννα). partes optīmae τὸ ἀριστοκρατικὸν (τ. ἔ. τὸ συντηρητικὸν) κόμμα, ἦτοι οἱ optimātes (γεν.—ium).
- parum, ἐπίρο. ὀλίγον. non parum ὄχι μικρόν, ἱκανῶς, ἀρκούντως.
- passus, Hn 13,3. A 2,4. id. patior.
- passus, ūs, ἄ. βῆμα. (Ἐν βῆμα = 5 πόδες, δηλ. 1,48 μετρ. Ἐπομένως milia [οὐδ. πληθ. τοῦ mille] passuum decem χιλιάδες βημάτων δέκα = 10 ὄμ. μίλια, δηλ. 14800 μ. ἦτοι 15 περίπου χιλιόμετρα).
- patē-fācio, 2. (ἐκ τοῦ pateo καὶ facio ἀνεφχθαι ποιῶ), ἀνοίγω. loca καθαρίζω τὸ ἔδαφος ὥστε νὰ γίνῃ βατόν, ἀνοίγω δρόμους, ὁδοποιῶ τὰ ἄβατα.
- patēfēci, id. patefacio.
- patēo, tŕi, —, 2. ἀναπέπταμαι. honores patent τὰ ἀξιώματα ἀναπέπτανται (εἶναι προσιτά), ἢ πρὸς τὰς τιμὰς ἄγουσα εἶναι ἐλευθέρω.
- pater, tris, ἄ. πατήρ. 2) πληθ. ὡς τιμητικὴ προσωνομία τῶν συγκλητικῶν (οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους). patres conscripti, id. conscriptus.
- pater familiās (familiās εἶναι ἀρχαῖος τύπος τῆς ἐνικῆς γενικῆς ἀντὶ familiae), ἄ. ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ οἰκογενειάρχης.
- paternus, πατριζός, τοῦ πατρός.
- pātiōr, passus sum, pāti, 3. ἄποθ. ἀνέχομαι A 15,1. 2) ἐπιτρέπω, παραδέχομαι Hn 13,3.
- patrīa, ae, πατρίς.
- pāucus (πρβλ. παῦ-ρος, σχεδὸν μόνον κατὰ πληθ. ἀριθ.), ὀλίγοι (τὸν ἀριθμόν).
- pāulum, ἐπίρο. μικρόν, ὀλίγον.
- pax, pacis, (εἰρήνη). 2) ἡ σύναψις (συνομολόγησις) εἰρήνης

A 18, 2.

pecuniā, ae, χρήματα, περιουσία.
 pecuniōsus, πολυχρήματος, εὐκα-
 τάτατος.

pedester, stris, stre, πεζικός, τῆς
 ξηρᾶς.

pedisēquus, i, ā. ἀκόλουθος,
 (δοῦλος ἀκολουθῶν ἢ συνοδευῶν
 τὸν κύριον ἐξερχόμενον).

pello, perŭli, pulsum, 3. (ᾠθῶ).
 2) τρέπω εἰς φυγὴν, ἀποκρούω,
 νικῶ.

pendo, perendi, pensum, 3.
 (σταθμῶ, ζυγίζω). 2) πληρώνω.
 perŭli, id. pello.

per, πρόθ. μετ' αἰτιατιζ. : διὰ (με-
 τὰ γεν.) : α) τοπικῶς Hn 4, 2. β)
 πρὸς δήλωσιν τῆς αἰτίας : per
 senatum ἔνεκα τῆς Συγκλήτου,
 κωλοῦσης (μὴ ἐπιτροπούσης) τῆς
 Συγκλήτου.

peraeque, ἐπίρο. πάνυ ἐξ ἴσου,
 (πάνυ ὁμοίως), κατὰ συνήθη ὁ-
 μοιότητα, κατὰ κανόνα.

per-āgo, 3. ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέ-
 ρας. rebus peractis τῶν πραγ-
 μάτων εἰς πέρας ὀχθέντων (μετὰ
 τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρήσε-
 ων). propositum ἐκτελῶ τὸ προ-
 κείμενον (τὸ σχέδιον). consulatu
 peracto τῆς ὑπατείας περατω-
 θείσης, (μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὑπα-
 τείας).

per-cipio (per-cāpio), cēpi, cer-
 -tum, 3. (καταλαμβάνω). 2) γνω-

ρίζω, ἐκμανθάνω.

per-dūco, 3. (διάγω). 2) ἄγω Hm
 4, 3.

peregrinatīo, ōnis, ἀποδημία,
 διατριβὴ ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ.

per-ēo, ūi, ūtum, ire, 4. ἀπόλλυ-
 μαι, ἀποθνήσκω.

per-fūgio, fūgi, —, 3. καταφεύγω.
 perfunctus, id. perfungor.

per-fungor. functus sum, 3. ἀ-
 ποθ. (ἐπιτελῶ). 2) laboribus (ἀ-
 φαιρ.) ὑφίσταμαι (ὑπομένω, περ-
 νάω) μόχθους (πολεμικούς).

pericūlum, i, οὔ. κίνδυνος.

peritūrus, id. pereō.

perītus, ἐμπειρος.

per-mitto, 3. (ἀφίνω τινὰ νὰ δι-
 ἐλθῃ). 2) rem arbitrio (δοτ.)
 καταλείπω τι εἰς τὴν κρίσιν (τι-
 νός), ἐξαρτῶ τι ἀπὸ τινος (προ-
 σώπου).

perpetūo, ἐπίρο. διηνεκῶς, ἀδια-
 λείπτως, ἀκαταπαύστως.

perpetūus, διηνεκῆς, ὄλος, 2)
 odium perpetuum μῖσος διαρκῆς
 (ἀνεξάλειπτον, ἄσβεστον)
 Hm 4, 3.

per-scribo, 3. περιγράφω (διεξο-
 δικῶς καὶ ὀκριβῶς).

persecūtus, id. persēquor.

per-sēquor, 3. ἀποθ. διώκω ὀκα-
 ταπαύστως, καταπολεμῶ διηνε-
 κῶς Hm 1, 4. 2) (ἐνν. scripturā
 γραφῆ) διηγοῦμαι κατὰ χρονο-
 λογικὴν σειρὰν (διὰ γραφῆς, ἐγ-

- γράφως) περιγράφω C 3,4. 3,5. per-suādeo, āsī, āsum, 2. πειθώ. persuasēram, ἰδ. persuadeo. (per)taedet, pertaesum est, 2. ἀπρόσ. (κόρος ὑπάρχει). 2) me negotiū suscepti κόρος (ἀηδία) μ^ο ἔχει διὰ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, (ἐγκαταλείπω ἕξ ἀνάγκης ἢ ἀποστοροφῆς, μετανοῶ διὰ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον).
- per-terreo, rŕi, rŕitum, 2. καταπλήττω.
- perterritus, ἰδ. perterreo.
- pertinacia, ae, τὸ ἐπίμονον, ἐπιμονή.
- per-tinēo (per-tēneo), tinŕi, (tentum), 2. (διατείνω). 2) συνεισφέρω, συντελῶ.
- per-turbo, 1. ταράττω, εἰς ταραχὴν φέρω, εἰς ταραχὴν ἐμβάλλω.
- per-venio, 4. ἀφικνοῦμαι. ad desperationem περιέρομαι εἰς ἀπελισμόν, ἀπελίξω, [ἀπελίξομαι].
- per-vertō, 3. (ἀναστρέφω). 2) per-vertō mores διαστρέφω, διαφθείρω τὰ ἥθη.
- petiērim = petiverim, ἰδ. peto.
- pēto, īvi καὶ īi, ītum, 3. (ὄρω). προβλ. πέτομαι, πί-π[ε]τ-ω). 2) peto ut παρακαλῶ νά... 3) διευθύνομαι εἰς Hn 4,2. 4) honores θηρεύω τὰ ἀξιώματα. salutem fugā ζητῶ τὴν σωτηρίαν διὰ τῆς φυγῆς. 5) petor καταζητοῦμαι.
- rietas, ātis, (εὐσέβεια, αἴσθημα ἀγάτης καὶ σεβασμοῦ πρὸς πάντας εἰς οὓς τοῦτο ὀφείλεται, ἦτοι πρὸς τοὺς θεοὺς, γονεῖς καὶ προσβυτέρους συγγενεῖς). 2) ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπη A 17,1.
- plebes, ēi, (ἐκ τοῦ plēre, προβλ. πλῆθος), ὁ λαὸς (ὡς τάξις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πατρικίους καὶ τὴν Σύγκλητον).
- plērique, plēraeque, plēraque, οἱ πολλοί.
- plerumque, ἐπίρο. ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, κατὰ μέγιστον μέρος.
- plumbum, i, οὐ. μόλυβδος.
- plurimus (ὑπεροθ. τοῦ plus), πλεῖστος.
- plūs. plūris, (συγκρ. τοῦ multus), πλείων. plures armati μέγας ἀριθμὸς ὀπλισμένων. 2) plus ὡς οὐσ. οὐδέτ. (μετὰ γεν.): plus salis πλεόν κομψότητος, περισσοτέρα κομψότης. 3) ὡς ἐπίρο. πλεόν.
- roena, ae, ποινή.
- Roeniŕcus (ἀρχαῖκός τύπος ἀντὶ Punicus· καὶ Poenus=Karthaginiensis προβλ. roena—runio, moenia—munus, munio)· ἰδ. πίνακα ὀνομάτων ἐν λ. Roenicus.
- roēta, ae, ἀ. ποιητής.
- roētice, ēs (αιτ. εν), ἡ (ἐλληνικὴ καὶ ῥωμαϊκὴ) ποίησις.
- roēticeus, ποιητικὸς, ἀφορῶν (εἰς)

τὴν ποιήσιν.
 pol-licēor, cītus sum, 2. ἀποθετ.
 ὑπισχνοῦμαι.
 pompa, ae, πομπή. pompa funē-
 ris πομπή κηδείας, μεγαλοπρε-
 πῆς κηδεία.
 pōno, posūi, positum, 3. (τίθη-
 μι). 2) principem τάττω (τινὰ)
 ἄρχηγόν (ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρα-
 τοῦ). pono castra στρατοπεδεύω.
 pono statuam ἀνεγείρω ἄνδρι-
 ἀντα.
 porpūlus, i, ἄ. λαός, δῆμος.
 porto, 1. κομίζω (κουβαλῶ).
 possessio, ōnis, κτήσις (ιδία
 κτήμα ἀκίνητον).
 possem, ποτ. ὑποτακτ. τοῦ pos-
 sum.
 possum, potūi, posse, δύναμαι.
 ut omnes honores quos pos-
 sent (ἐνν. habēre) habērent
 ὥστε πάσας τὰς τιμὰς ἃς ἠδύναν-
 το (να ἐπιδαφιλεύσασιν) ἐπεδα-
 ψίλευσαν.
 post, πρόθ. μετ' αἰτ., μετὰ + αἰτ.
 postēā, ἐπίρρ. ὕστερον, μετὰ
 ταῦτα.
 postēāquam, συνδ. ἀφοῦ = post-
 quam.
 postērus, ὕστερος, ὕστεραῖος.
 postquam, σύνδ. μετὰ προκμ. ὁ-
 ριστ. = ὡς, ἀφοῦ. 2) μετὰ ὑπερ-
 συντ. ὁριστ. = ὕστερον ἢ, ἀφοῦ.
 postūlo, 1. ἀπαιτῶ, ζητῶ τι Hn
 2,4. 2) ἀπαιτῶ (μετ' αἰτ. καὶ

ἀπρομφ.) Hn 12, 3.
 posuēro, ἰδ. pono.
 potens, ntis (δυνάμενος). 2) ὑ-
 περθ. potentissimus μέγα δυ-
 νάμενος, μεγίστην ἐπιρροὴν ἔχων
 (ἀσκῶν).
 potentia, ae, ἰσχὺς (προσωπικὴ)
 ἐπιρροή ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν
 ἰσχὺν τῶν νόμων), αὐθαιρεσία.
 potēram, προτ. ὁριστ. τοῦ possum.
 potestas, ātis, δύναμις, ἰσχὺς A
 6,1. 2) ἐξουσία (τοῦ τιμητοῦ) C
 2,3. 3) sum in potestate meā
 εἶμαι αὐτεξούσιος, δὲν ἐξαορτῶμαι
 ἀπὸ ἄλλου. alicui potestatem
 sui facere κάμνω τὸν ἑαυτόν μου
 νὰ εἰσέλθῃ εἰς μάχην πρὸς τινα.
 potius, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον. di-
 co... potius quam προτιμῶ νά...
 παρὰ νά... 2) ὑπερθ. potissimum
 κατὰ προτίμησιν, κατὰ πρῶτον
 Hn 11,6. ἀκριβῶς, κατ' ἐξοχὴν
 A 3,3.
 potuēro, ἰδ. possum.
 potuisse, προκμ. ἀπρομφ. ὁ. pos-
 sum.
 praebēo (prae καὶ hābeo), būi,
 bītum, 2. (παρέχω). 2) me eā-
 dem diligentia (ἀφαιρ.) δεικνύω
 ὁμοίαν περισκεψιν (κατὰ λέξιν :
 παρέχω ἑμαυτὸν ὁμοίας περισκέ-
 ψεως).
 praecēptum, i. οὐ. διδασκαλία,
 δόγμα A 17,3. 2) διαταγή, ἐντο-
 λή. praecēpto (ἀφαιρ.) μετὰ

- γεν. : κατὰ διαταγὴν (τινος).
 prae-cipio (prae καὶ cāpio προ-
 λαμβάνω). 2) ut διατάσσω... νά.
 praecipue, ἐπίρρ. ὄλως ἰδιαίτε-
 ρως, ἐξαιρέτως.
 prae-dīco, 3. προλέγω A 16, 4.
 prae-dīco, 1. ἀναφέρω, μνημο-
 νεύω.
 praedīum, ii, οὐ. κτήμα, γεωκτη-
 σία.
 praeesse, ἰδ. praesum.
 praefectūra, ae, ἔξουσία (συνή-
 θως διδομένη ἐν τῇ διοικήσει
 ὁμοαῖκῆς ἐπαρχίας ὑπὸ ἀνθυπά-
 του ἢ στρατηγοῦ εἰς ὄριον. ἱππεῖς),
 διοικήσεις, ὑπαρχία.
 praefectus, i, ἄ. ἐπιτηρητής, ἐπό-
 πτης (ἐν Καρχηδόνι). Ἀντιστοι-
 χεῖ πρὸς τὸν Censor ἐν Ῥώμῃ.
 praefūi, ἰδ. praesum.
 praemium, ii, οὐ. ἄθλον, ἀρι-
 στεῖον, ἀνταμοιβή.
 praes, praedis, ἄ. (ἢ ὑπὲρ ἐργο-
 λήπτου τινὸς παρὰ τρίτου διδο-
 μένη εἰς τὸ δημόσιον ἐγγύησις).
 2) ὁ (ἀξιόχρεως) ἐγγυητής.
 praescribo, 3. (προγράφω). 2)
 ἐκ τῶν προτέρων καταγγέλλω.
 praesens, ntis, παρών, ἰδ. prae-
 sum.
 praesidium, ii, οὐ. φρουρά, στρα-
 τός.
 praestitisse, ἰδ. praesto.
 praesto, stiti, stitum, 1. ὑπερ-
 βάλλω, ὑπερβαίνω. 2) ἐκτελῶ,
- πραγματοποιῶ, ἐκπληρῶ A 15, 1.
 prae-sum, fūi, esse (προΐσταμαι).
 2) ἀναλαμβάνω διοίκησιν, διοι-
 κῶ. praeesse coepit (=prae-
 fuit) ἤρξε. 3) potestati προϊ-
 σταμαι ἔξουσίας, διευθίνω (διοι-
 κῶ) ἀρχὴν (ἀξίωμα).
 praeter, προῦθ. μετ' αἰτ. πλὴν.
 praeter-ἔā, ἐπίρρ. ἐκτὸς τούτων,
 πρὸς τούτοις, πλὴν τούτου.
 praeter-ἔo, ii, itum, ire, 4. πα-
 ρέρχομαι. 2) ἀφίνω ἀμνημόνευ-
 τον.
 praeterībo, ἰδ. praetereo.
 praeterquam ἐπίρρ. ἐκτὸς, πλὴν,
 praeterquam quod ἐκτὸς ὅτι.
 praetor, oris, ἄ. (πρωίτωρ) στρα-
 τηγός.
 praetūra, ae. στρατηγία.
 preces, γεν. precum, (κατὰ πληθ.)
 δέσεις, παρακλήσεις.
 premo, pressi, pressum, 3. (πιέ-
 ζω), καταδιώκω (πεισματωδῶς),
 πρόσκειμαι. 2) premo valetu-
 dine κατατρέχεται (πιέζομαι)
 ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, [παλεύω με-
 τὴν ἀρρώστειαν].
 pretium, ii, οὐ. (τιμή). 2) ἀργύ-
 ριον, χρήματα.
 (prex), ἰδ. preces.
 pridie, ἐπίρρ. τῇ προτεραίᾳ, pri-
 die kal(endas) Aprilis τῇ προ-
 τεραίᾳ τῶν καλανδῶν τοῦ Ἀπρι-
 λίου (=τῇ 31 Μαρτίου).
 primo, ἐπίρρ. πρῶτον, κατ' ἀρχάς.

primum=primo, ὁ ἰδέ.

primus, πρῶτος.

princeps, cīpis, ἄ. (ἄρχων), πρῶ-
τος Hn 3,3. 2) ἀρχηγός, ὁ ἐπὶ
κεφαλῆς Hn 2,6. 3) σπουδαιό-
τατος, διακεκοιμένος A 17,3. 4)
πληθ. principes οἱ πρόκριτοι
(πολιῖται), οἱ μεγάλοι Hn 9,3. A
3,1. 5) principes=ὁ Καῖσαρ, ὁ
Πομπήιος, ὁ Ἀντώνιος, ὁ Ὀ-
κταβιανός κλπ. A 16, 4. 6) ὁ Κι-
κέρων, ὁ Σύλλας, ὁ Πομπήιος,
ὁ Καῖσαρ, ὁ Ἀντώνιος κλπ. A
19,2.

principatus, ūs, ἄ. ἡ πρώτη τά-
ξις, τὰ πρωτεῖα A 5, 4. (κυρίως
ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ) C 2, 2.

prior ἄ. κ. θ., prius οὐ. (γεν.
priōris), πρότερος.

pristinus, πρότερος.

prius, ἐπίρρ. συγκρ. πρότερον.

priusquam, σύνδ. πρὶν ἢ, πρίν.
privatus, ī, ἄ. ὁ (ἄνευ δημοσίου
ὑποουργήματος) ἰδιώτης.

privignus, ī, ἄ. πρόγονος, (προ-
γονός).

pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ.: κατὰ μετ'
αἰτ., πρὸς μετ' αἰτ., ἐν σχέσει
πρὸς...

probabilis, e, (εὐλόγος). 2) καλός

πως, ἄξιος ἐπαίνου τινός.

probo, 1. (δοκιμάζω). 2) ἐπιδοκι-
μάζω, ἰγχνίω.

procuratio, ōnis, (ἐπιμέλεια). 2)

διοίκησις, δημοσία ὑπηρεσία.

pro-cūro, 1. negotia φροντίζω
περὶ τῶν ὑποθέσεων.

proditus, ἰδ. prodo.

pro-do, didi, dītum, 3. (προσφέ-
ρω). 2) memoriae (δοτ.) παρα-
δίδω τι τῇ μνήμῃ (τῇ ἱστορίᾳ,
τοῖς ἐπιγιννομένοις). memoria
prodita est εἶδησις διεδόθη.

pro-dūco, 3., (προάγω). 2) dolo
(ἀφαιρ.) in proelium προάγω
διὰ δόλου πρὸς μάχην, δελεάζω
πρὸς μάχην. 3) vitam μηκύνω
τὴν ζωὴν, διατηροῦμαι ἐν τῇ ζωῇ.

productus, ἰδ. produco.

proelium, ī, οὐ. (συμπλοκή). 2)
μάχη. navale proelium ναυμα-
χία.

profectus, ἰδ. proficiscor.

professus, ἰδ. profiteor.

proficiscens (ἀντὶ profecturus=
μέλλων νὰ πορευθῆ) Hn 2, 3. ἰδ.
proficiscor.

pro-ficiscor, fectus sum, profi-
cisci, 3. ἀποθ. πορεύομαι Hn
2, 3. 5, 1. 8, 1. in castra εἰς τὸ
στρατόπεδον (εἰς τὸν πόλεμον),
ἐκστρατεύω.

pro-fītēor (pro-fāteor), fessus
sum, 2. ἀποθ. ὁμολογῶ, λέγω.

pro-flūgo, 1. καταβάλλω, κατα-
νικῶ.

pro-fūgō. 3. (προφεύγω). 2)
domo φεύγω ἐκ τῆς πατρίδος. 3)
καταφεύγω Hn 7,6.

progressus, ūs, ἄ. πρόοδος, προ-

- κοπή.
 pro-hībēo (pro-hābeo), būi. bītum, 2. ἀπειρώω. transītū (ἀφαιρ.) ἀπειρώω (ἀπὸ τῆς διαβάσεως, ἐμποδίζω τὴν διάβασιν).
 pro-lābor, lapsus sum, lābi, 3. ἀποθ. (πρόσω ὀλισθαίνω). 2) ἐπικυρίων : εἶμαι ἔτοιμος νὰ καταρθεύσω, (ἀπειλῶ νὰ καταρθεύσω).
 pro-mitto, 3. (καθίημι). 2) ὑπισχνοῦμαι.
 pro-nuntīo, 1. (ἀνακηρύττω). 2) ἀπαγγέλλω, ἀπομνημονεύω.
 propāgo, 1. (διαδίδω μεταφύτευων). 2) fines imperii ἐλεγκτίνω τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου.
 propāgo, gīnis. (ἀποφυάς). 2) πληθ. γενεαλογία (οἰκογενείας), γενεαλογικὸν δένδρον (στέμμα).
 propatūlum, i, οὐ. προαύλιον, αὐλή.
 propere, ἐπίρρ. ταχέως, σπουδῆ.
 propinquus, ἐγγὺς ὢν, πλησιόζωρος.
 propriūs, ἐπίρρ. (συγκρ. τοῦ prope ἐγγὺς) μετ' αἰτ., ἐγγύτερον.
 pro-rdno, 3. (προτίθημι). 2) quaestionem προβάλλω (προτείνω) ζήτημα. remedia προτείνω φάρμακα (μέσα θεραπευτικά).
 propositum, i, οὐ. προκειμενον, σκοπός.
 propter, πρόθ. (μετ' αἰτ.), ἔνεκα, διὰ μετ' αἰτ.
 pro-rumpo, rūpi, ruptum, 3. (ἐξορμῶ). 2) tanta vis morbi prorūpit τοσαύτη ὁρμή τῆς νόσου ἐπέλεσε (παρουσιάσθη), μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐνέλεσεν ἡ νόσος.
 pro-sēquor, 3. ἀποθ. προπέμπω.
 prosperitas, ātis εὐτυχία. 2) prosperitas valetudinis ἀκμὴ εὐφροστίας, ἀκρα ὑγεία.
 pro-spīcio (pro-spēcīo), spexi, spectum, 3. (προορῶ). 2) βλέπω μακρὰν, παρατηρῶ.
 pro-ut, ἐπίρρ. ὥς, καθάπερ.
 pro-vidēo, 2. (προνοῶ). 2) λαμβάνω προφυλακτικὰ μέτρα, προφυλάττομαι.
 provinciā, ae, ἐπαρχία.
 proxīmus, (ὑπερθ. τοῦ prorior), ἐγγύτατος, πλησιέστατος Hn 11, 4. 2) προσεχῆς Hn 3, 2.
 prudentīa, ae, σύνεσις, φρόνησις, νοημοσύνη. 2) τέχνασμα Hn 11, 7.
 publico, 1. (δημοσιῶ). 2) bona δημεύω τὴν περιουσίαν.
 publice, ἐπίρρ. (δημοσίᾳ). 2) ἐν ὀνόματι (ἀποφάσει) τῆς πολιτείας A 3, 1. 3) δημοσίᾳ δαπάνῃ A 2, 4.
 publicus, δημοσίος, τοῦ κράτους.
 puer, erī, ā. (παῖς). 2) δοῦλος (ἀσχέτως ἡλικίας, πρβλ. γκαρσό-ν) Hn 12, 4, 12, 5. A 13, 3.
 puerilis, e, παιδικός.
 pueritīa, ae. παιδικὴ ἡλικία.
 puerūlus, i, ā. μικρὸν παιδίον.
 pugna, ae, μάχη, πόλεμος.

pugno, πολεμῶ. pugno pugnam
πολεμῶ πόλεμον. hās pugnā pug-
natā ταύτης τῆς μάχης πολεμη-
θείσης, ταύτης τῆς μάχης γενο-
μένης (μετὰ τὴν μάχην ταύτην).
pulchre, ἐπίρρ. καλῶς, ἐπιδειξίως.
pullūlo, 1. (βλαστάνω, ἐπὶ τῶν
βλαστῶν τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ
τῶν νεοσσῶν). 2) διαδίδομαι.
pulsus, ἰδ. pello.
puppis, is, πρύμνα.
puris, γεν. τοῦ pus.
puε, puris, οὐ. πύον.
puto, 1. νομίζω.

Q

quā, ἐπίρρ. (ἐννοεῖται viā ἢ
parte δι' ἧς ὁδοῦ, δι' οὗ μέ-
ρους), ὅπου.
quācumque, ἐπίρρ. ὅπουδήποτε.
quaero, sīnī, sītum, 3. ζητῶ,
θέλω Hn 11,2. 2) quaero ab
alīquo ἐρωτῶ τινα, ζητῶ νὰ μά-
θω παρὰ τινος
quaesīnī, ἰδ. quaero.
qualis, e, ὁποῖος. hoc quale sit
τοῦτο ὁποῖον (ὁποίας σπουδαιό-
τητος ἢ σημασίας) εἶναι...
quaestīo, dnīs, ζήτημα.
quaestor, dnīs, ἀ. ταμίης.
quam, ἐπίρρ. ἢ (μετὰ τὰ συγκρι-
τικὰ καὶ τὸ alius μετ' ἀρνήσεως).
clarius quam (ἐννοεῖται ut)
posset λαμπρότερον ἢ ὥστε δύ-
νασθαι, λαμπρότερον εἰς τοιοῦ-

τον βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ δύναν-
ται νά... A 1,3. 2) quam (ἀντὶ
τοῦ praeter = ἐκτὸς) anagnos-
tem ἐκτὸς τοῦ ἀναγνώστου. 3)
μετὰ ὑπερθετικῶν : ὥς, ὅσον τὸ
δυνατὸν Hn 10,4.

quam-dīu, ἐπίρρ. ἐφ' ὅσον (χρό-
νον) Hn 5,4. 13,3. A 3,2. 2)
(ὁ)πόσον χρόνον A 20, 1.

quamquam, σύνδ. εἰ καί. 2) ἀλ-
λά, ὅμως, ἐν τούτοις A 16,6.

quam-vis, σύνδ. (ὅσον θέλεις). 2)
καὶ ἕάν.

quanto, ὅσφ. tanto—quanto το-
τούτφ — ὅσφ, τοσοῦτον ὅσον.
quantum, οὐ. οὐς. καὶ (αἰτ. ἐνι-
κοῦ) ὥς ἐπίρρημα, ὅσον A

19,1.

quantus, πόσος A 20,5. 2) (ἡλί-
κος), πόσον μέγας Hn 5,4.

quā-re, ἐπίρρ. δι' ὃ, ἔνεκα, ὅθεν.
2) ἐν βίφ Κάτωνος (2,3) κευρω-
σμένως, διότι εἶναι δύο λέξεις
quā re (=ut eā re) ἵνα διὰ τού-
του τοῦ πράγματος.

quartus, τέταρτος.

quaternī, nae, na (γεν. quater-
num) ἀνὰ τέσσαρας, τέσσαρες.
-que ἐγκλιτ. τε, καί. 2) ἀλλὰ Hn
1,2.

quemlibet, αἰτ. τοῦ quilibet, ὁ
ἰδέ.

quēo, quīnī, —, (quīre), 4. (μετ'
ἀρνήσεως καὶ ἀπομφ.) δύναμαι.
querimdnīa, ae, παράπονον, μεμ-
ψιμοιρία, ἀφορομὴ θρήνων.

- quī, quae, quōd, ἄντων. ἀναφ. ὅς, ἣ, ὅ Hm 1,5. Hn 3,1. 5,4. 7,3. 8,4. 11,3. C 3,4. A 1,4. 2,5. 3,1. 5,1. 5,4. 6,5. 14,3. 15,3. 16,3. 17,2. 18,3. 18,5. 20,3. 2) ἀντὶ συνδ. qui=et is ἢ sed is ἢ is autem ἢ is enim ἢ is igitur, cuius=huius enim διότι τούτου A 2,2. quā = et eā A 15,2 quibus = iis igitur A 18,4.—Μεθ' ἑποῦ. α) πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀποτελέσματος : qui=ut is ὥστε οὗτος Hn 5,4. 11,3. A 5,1. 5,4. 14,2. 18,2. β) πρὸς δήλωσιν σκοποῦ : qui = ut is ἵνα οὗτος Hn 7,2. 7,5. 7,7. C 2,3. γ) πρὸς δήλωσιν αἰτίας : qui=cum is ἢ cum ii ἐπειδὴ οὗτος, ἐπειδὴ οὗτοι Hn 1,3. 12,2. A 6,4.
- quicquam, ἰδ. quisquam.
- quidem, ἐπίρρ. γε, τῇ ἀληθείᾳ. 2) τοῦλάχιστον A 14,1.
- quilibet, quaelibet, quodlibet (ἐπιθετικῶς ἢ quidlibet οὐσιαστικῶς) ὅστις θέλει (κατὰ λέξιν : ὅστις ἀρέσκει), ὅστισδήποτε, πᾶς τις, ὁ τυχόν. quemlibet amplissimum triumphum πάντα τινὰ μεγαλοπρεπέστατον θρίαμβον.
- quin, σύνδ. ὅστις δέν, ὥστε δέν, ὅστις (ὥστε) νὰ μή...2) χωρὶς νὰ A 2,2. 20,1.
- quīni, ae, a (γεν. quīnum), ἀνὰ πέντε, πέντε.
- quinque, πέντε.
- quinqüens, πεντάκις.
- quintus, πέμπτος.
- quis, quid? τίς ; τί ; Hn 12,5. A 17,1. 18,3.
- quisquam, quidquam (ἢ quicquam), γεν. cuiusquam, δοτ. cuiquam, τίς.
- quisque, quaeque, quidque [οὐσιαστικῶς καὶ quodque ἐπιθετικῶς]. ἕκαστος, πᾶς (τις).
- quisquis, quidquid (ἢ quicquid) (πᾶς) ὅστις, ὅστισδήποτε.
- quīni, ἰδ. quae.
- quō, ἐπίρρ. ὅπου, ποῦ, εἰς ὅποιον μέρος Hn 9,1. 2) πρὸς ἐπίτασιν τοῦ συγκριτικοῦ : (καί) διὰ τοῦτο Hn 10,2.
- quoad, σύνδ. ἕως, ἐφ' ὅσον (χωρὸν).
- quod, ὅτι, διότι. 2) δέ. quod nisi ἐὰν δὲ μή.
- quodam-mōdo, ἐπίρρ. τρόπον τινά.
- quoniam, σύνδ. ἐπειδὴ (βεβαίως), ἐπειδὴ (τώρα πλέον), ἐπειδὴ (λοιπόν).
- quōque, σύνδ. ὡσαύτως, καί, ἔτι.
- quōque=et quo A 18,3.
- quotānnis, (χυρ. ἀφαιρ. τοῦ quot annī ὅσα ἔτη εἶναι), ἐπίρρ. κατ' ἔτος.
- quotienscumque, ἐπίρρ. ὁσάκις καί, ὁποσάκις καί, ὅποτεδήποτε.

R

ratīo, ōnis, (λογαριασμός). 2) σχέδιον, ὁδός, μέσον Hn 10,3. 3) (λογικὸς καὶ φρόνιμος) ὑπολογισμός, μεμετρομένη καὶ λογικὴ χρῆσις τοῦ χρόματος A 14,3.
 ratus, ἰδ. reor.
 recēri, ἰδ. recipio.
 re-cīpio (re καὶ cāpio), cēri, ceptum, 3. (ἀνακοιμίζομαι). 2) με ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ Hn 11,2. 3) ὑποχωρῶ Hn 11,4.
 re-cūso (re καὶ causa δὲν δέχομαι, ἀρνοῦμαι), 1. recusavit ne postularent ἠρονήθη (δὲν ἠθέλησε) νὰ ἀπαιτήσωσιν, ἀπέκρουσε τὴν ἀπαιτήσιν των ὅπως..., παρεκάλεσε μόνον νὰ μή...
 reddīdi, ἰδ. reddo.
 red-do, dīdi, dītum, 3. ἀποδίδω Hn 7,2. 2) ἀποκαθιστῶ Hn 2,5. 3) καθιστῶ, ποιῶ Hn 2,1. A 19,4.
 red-ēo, īi, ītum, īre, 4. ἐπιστρέφω. 2) numquam in gratiam redeo οὐδέποτε εἰς καλὴν φιλικὴν συνεννόσιν (συμφιλίωσιν) ἐπανέρχομαι, οὐδέποτε συμφιλιούμαι (τ. ἔ. οὐδέποτε ἤρισα).
 redīi, ἰδ. redeo.
 redītus, ūs, ā. (ἐπάνοδος). 2) εἰσόδημα. ἔσοδον.
 re-fēro, rettūli, relātum, referre, 3. με ἀποσύρομαι, ἐπαναπέλω.

re-ficīo (re καὶ fācīo), fēcī, fec-tum, 3. (πάλιν ποιῶ). 2) res reficiuntur τὰ πράγματα (αἱ συνθῆκαι) βελτιοῦνται (καλυτερεύουν), ἢ κατάστασις τῶν πραγμάτων βελτιοῦται. 3) ἐπισκευάζω A 20,3.
 regnum, ī, οὐ. βασιλείον.
 relictum, ἰδ. relinquo.
 religiōse, ἐπίρρ. μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας, μετὰ συνειδητῆς περισκέψεως (σταθμῆσεως), εὐσυνειδήτως.
 re-linquo, līqui, lictum, 3. καταλείπω. scriptum (οὐδ. μτζ.) γραπτῶς καταλείπω, ἀναγράφω, ἱστορῶ. 2) arma καταθέτω τὰ ὅπλα.
 relīqui, ōrum, οὐσ. οἱ λοιποί, τὰ λείψανα Hn 6,4. relīqua τὰ λοιπὰ A 19,1. 2) nihil relīqui facio, ἰδ. facio.
 relīquus, λοιπός, ὑπόλοιπος.
 remediūm, īi, οὐ. φάρμακον, [γιατρικό].
 re-mīgro, 1. ἐπανερχομαι.
 re-mitto, 3. (ἀποπέμπω). 2) ἀποδίδω, ἀπολύω.
 remōtus, ἰδ. removeo.
 re-mōno, mōni, mōtum, 2. ἀπομακρύνω Hn 2,4. 2) ἀποκρούω, ἀπωθῶ Hm 2,4. 3) ἐκποδὸν ποιοῦμαι [παραμερίζω] Hn 10,3.
 re-nōvo, 1. ἀνανεῶ.
 re-nuntīo, 1. ἀναγγέλλω.
 reor, rātus sum, rēri, 2. ἀποθ.

- νομίζω. ratus (μτζ. προκμ. μετά σημασ. ἐνεστώτος) νομίζων, ἐν ᾧ ἐνόμιζεν, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι...
- repente, ἐπίρρ. ἐξαίφνης, ἀπροσδοκίως.
- repentīnus, αἰφνίδιος, ἀπροσδοκίως.
- re-*per*io, *repp*eri, *repertum*, 4. ἀνευρίσκω Hn 11,3. 2) εὐρίσκω C 3,2. *causam bellandī* εὐρίσκω αἰτίαν τοῦ πολεμεῖν (πολέμου).
- rēpo, *psi*, *ptum*, 3. (ἔρπω). 2) βαδίζω ἔρπων, (βαδίζω τετραποδητί).
- re-*pō*no, 3. καταθέτω (ὡς περίσσευμα).
- repp*eri, ἰδ. *reperio*
- re-*pr*imo, *pressi*, *pressum*, 3. ἐπέχω, [σταματῶ τι].
- re-*qu*iro (re-*qua*ero), *quisi*vi, *quisi*tum, 3. ζητῶ πληροφορίας (περὶ τινος πράγματος).
- rēs, *rēi*, *prā*γμα. in omnibus rebus ἐν πᾶσι τοῖς πράγμασιν, ἐν παντί. Συχνάκις πρὸς περιγραφὴν προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως C 2,3. Hn 1,3. 7,7. A 16,3. 2) πράγματα, συνθῆκαι, σχέσεις Hn 1,4. 3) αἰτία, ἀφορμὴ C 2,2. 3,3. A 21,4.4) ἐπιχείρησις (ἐργολαβία) A 6,3. 5) πληθ. *res tā* χορήματα, ἢ περιορισία Hn 10,1.
- res familiaris*, ἰδ. *familiaris*. 6) προσόντα, προτεροήματα A 13,1. 7) *res domesticae* οἰκιακὰ ὑποθέσεις 8) *res mandata* τὸ ζητηθέν, τὸ δι' ὃ τις παρακαλεῖται. II. πράξεις, ἔργον Hn 11,6. C 3,4. A 18 2. 19,1. Κυρίως πολεμικὰ ἔργα C 3,3, *res gestae* πράξεις, συμβάντα, κατορθώματα. *res maximae* κυριαρχικὴ ἐξουσία, ὑψίστη δύναμις. III. *res Graecae* (Italicae) ἑλληνικὴ(ῶμαϊκὴ ἢ τῶν ἰταλικῶν πόλεων) ἱστορία.
- res publica* (γεν. καὶ δοτ. *rei publicae*, αἰτ. *rem publicam* ἀφ. *re publicā*), τὸ κοινόν, ἢ πολιτεία. τὸ κράτος C 2,2. 2,4. A 3,2. 6,2. 2) ἢ πολιτικὴ, ὁ πολιτικὸς βίος A 6,1
- re-*sc*isco, *scī*vi (καὶ *scī*i), *scī*tum, 3. πληροφοροῦμαι, μανθάνω.
- re-*servo*, 1. *ne* διατηρῶ ἑμαυτὸν (ἐν τῇ ζωῇ), διαφυλάττω.
- re-*sisto*, *stī*ti, (*stī*tum), 3. ἀνθίσταμαι Hn 3,1. 5,4 2) *ne* (μεθ' ὑποτακτ.) ἀντιτείνω νὰ μή...
- re-*spond*eo, *spondi*, *sponsum*, 2. ἀποκρίνομαι *mihi responde*tur εἰς ἐμὲ πόθοις δίδεται (ἀποκρίνονται), λαμβάνω τὴν ἀπάντησιν
- responsum*, *i*, οὐ. ἀπόκρισις, ἀπάντησις.
- restī*ti, ἰδ. *resisto*.
- re-*stitū*o (re-*stāt*uo), *tū*i, *tū*tum, 3. (πάλιν ἀνορθῶ). 2) ἀνακτῶμαι, (κερδίζω ἐκ νέου).
- re-*tī*neō, *tinū*i, *tentum*, 2. (οὐκ

ἔω ἀπελθεῖν). 2) διατηρῶ, παρα-
τείνω. sensit... neque sibi diu-
tius vitam esse retinendam
ἐνόησεν (ἀντελήφθη... ὅτι δὲν
ἔπρεπε (δὲν ἦτο δυνατόν) ἐπὶ μα-
κρότερον χρόνον τὸν βίον ἑαυτῷ
νὰ παρατείνῃ.

rettūli, ἰδ. refero.

revertor, reversus sum (καὶ re-
verti), reverti, 3. ἀποθ. ἐπι-
στρέφω.

re-voco, 1. ἀνακαλῶ. patriam
defensum (α' ὑπτιον) revoca-
tus τὴν πατρίδα ἵνα ὑπερασπίσῃ
ἀνακλήθῃς.

rex, regis, ἄ. βασιλεύς. 2) reges
«βασιλεῖς» [ὄνομα τῶν δύο ἐν
Καρχηδόνι ἀνωτάτων (κυρίως
δικαστικῶν) ἀρχόντων], σωφέ-
ται, δικασταί.

rīsus, ūs, ἄ. γέλως, καγχασμός.

robustus, (δρῦνός). 2) oribus
(ἀφαιρ.) minus esse robustum
(ἔβλεπεν ὅτι ἦτο) ὄχι τόσον ἰσχυ-
ρὸς κατὰ τὰς δυνάμεις, (ἔβλεπεν
ὅτι) δὲν εἶχεν ἀρκούσας δυνάμεις.

rogātū (ἀφαιρ. τοῦ rogātus αἴ-
τησις), μετὰ γεν. τῆ παρακλήσει
(τινός).

rōgo, 1. (ἐρωτῶ). 2) παρακαλῶ,
«ἐρωτῶ».

ruber, bra, brum, ἐρυθρός.

rusticus, ἀγροτικός.

S

sacrifico, 1. θυσιάζω.

saepe, ἐπίρρ. πολλάκις.

sāl, sālis, ἄ. (ἅλας). 2) καλαι-
σθησία, [γοῦστο], κομψότης.

saltus, ūs, ἄ. ὄρος δασῶδες, δρυ-
μὸς Hn 3,3. 3,4. Πληθ. ὑψώ-
ματα σχηματίζοντα στενόν, κλει-
σώρεια, στενὸν πέραμα, διαβά-
σεις Hn 4,3.

salus, ūtis, σωτηρία. 2) ἀνάρρω-
σις (ἐξ ἀσθενείας) A 21,6.

salutāris, e, σωτήριος.

sancio, nxi, nctum, 4. (κυρῶ
π. γ. νόμον). 2) necessitudinem
(καθιερωῶ) συνδέω (ἔτι στενώτε-
ρον) τὸν συγγενικὸν δεσμόν.

sanctus, ἱερός, ὑπερθ. sanctissī-
mus λίαν ἱερός θεωρούμενος.

sano, 1. θεραπεύω.

sapientia, ae, φρόνησις, σύνεσις.
sarmentum, i, οὐ (κλών, βλα-
στός). πληθ. φρυγάνων δέσμη,
φρύγανα.

satis, ἄκλ. 1) ὡς ἐπίθ. ἔξαρκῶν,
ἱκανός. hoc unum satis erit di-
ctum (=hoc unum dictum
erit satis) τοῦτο μόνον λεχθὲν
θὰ εἶναι ἱκανόν. 2) ἅλις, ἀρκε-
τόν. satis habeo. μετ' ἐνεστῶ-
τος ἀπομφ=ἀρκοῦμαι νά...

satis-facio, 3 (ἱκανὸν ποιῶ τινα).
2) μετ' αἰτιατ. καὶ ἀπομφ. =
πέιθω τινὰ ὅτι..., ἀρκοῦντως ἀ-
ποδεικνύω ὅτι..., δίδω ἐπαρκῆ τὴν
ἐξήγησιν ὅτι...

saucius, τετρασηματισμένος,

scapha, ae, σκάφη, μικρὰ ὄρθότ.
μικρὸς) λέμβος.

scilicet, ἐπίρο. (ἐκ τοῦ scire licet
εἰδέναι ἔξεστι), δηλονότι, δηλαδή.
scīo, scīvi (καὶ scīi), scītum, 4.
γινώσκω, γνωρίζω.

scribo, psi, ptum, 3. γράφω.
aliquid de pace scriptum est
τὶ περὶ τῆς εἰρήνης ἐγράφη (τὸ
περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου ἀ-
φεώρα εἰς τὴν σύναψιν τῆς εἰ-
ρήνης).

scriptum, ἰδ. scribo.

sē ἢ sēsē, ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἑαυτό,
ἑαυτοὺς κλπ., ἰδ. sui.

sēcum=cum se μεθ' ἑαυτοῦ, μεθ'
ἑαυτῶν κλπ.

secundus (ἐκ τοῦ sequor ἔπο-
μαι), δεύτερος. 2) εὔνους. secun-
dā fortunā ἀγαθῇ τύχῃ, εὐτυχῶς.

secūtus, ἰδ. sequor.

sed, σύνδ. ἀλλά.

se-dēcim, δέκα καὶ ἕξ, δέκα ἕξ.

se-grēgo, 1. (ἀπαγγέλλω). 2) ἀ-
ποκλείω, ἀπομαρῶνω.

se-iungo (πρόφ. sejungo), nxi,
nctum, 3. διαχωρίζω, ὀρίζω.

semel, ἐπίρο. ἄριθμ. ἅπαξ.

semper, ἐπίρο. πάντοτε.

senātus, ūs, ā. σύγκλητος. 2) ἢ
ἐν τῇ Συγκλήτῳ ἀκρόασις Hn
7,4. 3) senatus populusque
Romanus ἢ ῥωμαϊκὴ κυβέρνη-
σις, τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος (ἢ βου-
λευτικὴ καὶ νομοθετικὴ ἐξουσία

τῆς Ῥώμης).

senectus, ūtis, γῆρας, extrēma
ἢ summa senectus βαθύτατον
γῆρας.

senex, senis (ἐκ τοῦ sen[ic]is), ἐ-
πιθ. προεβύτης, ἐν βαθεῖ γῆρα-
τι C 3,3. A 16,1. 2) συγκρ. se-
nīor γέροντος πώς C 3,2.

senī, dot. ἐνικὴ τοῦ senex A 16,1.

senī, senae, sena ἀνὰ ἕξ, ἕξ A
2 6.

sensi, ἰδ. sentio.

sententiā, ae, (γνώμη). 2) ex sen-
tentiā κατὰ γνώμην, (κατ' εὐχὴν).

sentio, sensi, sensum, 4. αἰσθάν-
νομαι [καταλαμβάνω] A 21,4. 2)

ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ Hn 2,2.

separātim, ἐπίρο. ἰδίᾳ, [χωριστά].

sepēlio, pelīvi, pultum, 3, θά-
πτω, ἐνταφιάζω.

septem, ἐπτά.

septuagesīmus, ἑβδομηχοστός.

septuaginta, ἑβδομήκοντα, A
21,1.

sepultus, ἰδ. sepelio.

seque (se καὶ que=et se) Hn-
11,7.

sēquor, secūtus sum, sēqui, 3.
ἀποθ. ἀκολουθῶ castra alicu-
ius ἀκολουθῶ τὸ στρατοπέδον
τινος, συνεχστορατεύω μετὰ τινος.
aliquem in provinciam (ὡς
βοηθός) συνοδεύω τινὰ μέλλοντα
νὰ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν ῥω-
μαϊκῆς ἐπαρχίας.

sermo, ōnis, ἄ. (ὁμιλία, λόγος).
 2) γλῶσσα. Graeco sermone ἑλλη-
 νικῶ λόγῳ, ἑλληνιστί.
 serpens ntis, (ἐνν. *bestia*) ὄφεις,
 (γεν. πληθ. serpentium).
 serviŏ, īvi, itum, 4. (εἶμαι ἢ ὑ-
 πηρεῖω ὡς δοῦλος). 2) paci ὑπη-
 ρεῖω τῇ εἰρήνῃ, (στρέφω πᾶσαν
 τὴν προσοχὴν μου εἰς..., ἐργά-
 ζομαι πολὺ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης).
 3) ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, προ-
 νοῶ ὑπὲρ A 6, 5.
 serviundum, ἀντὶ serviendum,
 ἰδ. servio.
 serviŭlus, i, ἄ. δοῦλος.
 sestertius, i, ἄ. (ἐκ τοῦ semis
 [= *semi-as* ἡμισσάριον] καὶ
 tertius τρίτον ἡμισσάριον, δύο
 καὶ τὸ τρίτον ἡμισυ, ἐνν. *num-
 mus* = τρίτον ἡμισσάριον, πέν-
 τε ἡμισσάρια, τ.ἔ. τρία ἡμίσεος
 δέοντα δηλ. 2½ ἀσσάρια), ση-
 στέριος, ῥωμαϊκ. ἀργυροῦν νό-
 μισμα ἔχον βραδύτερον 4 ἀσσα-
 ρίων ἀξίαν, περίπου 0,25 τῆς
 δραχμῆς. 2) sestertium, i, οὐ.
 (κυρίως γεν. πληθ. τοῦ sester-
 tius ἀντὶ centena milia sester-
 tium (= sestertiorum) μετὰ ἁ-
 ριθμ. ἐπίρρημα = 100.000 ση-
 στέριτοι, περίπου 25.000 δρ.
 Κατὰ ταῦτα centiens sester-
 tium = περίπου 2.500.000 δραχ-
 μῶν. in sestertio viciens = πε-
 ρίπου 500.000 δρχ., ἰδ. in.

setiŭs (καὶ secius συγκρ. τοῦ se-
 cus = ἄλλως ἢ ὅσον πρόπει),
 ἐπίρρ. ἦττον. neque eo setius
 οὐδὲν ἦττον ὅμως.
 senēre, ἐπίρρ. αὐστηροῶς.
 severitas, ātis, αὐστηρότης.
 sex, ἕξ.
 sexaginta, ἑξήχοντα.
 sī, σύνδ. εἰ, ἐάν, ἄν.
 sīc, ἐπίρρ. οὕτω, οὕτως ἐχόντων
 τῶν πραγμάτων, ὧδε. 2) οὕτω,
 τόσον A 1, 4. 3) τόσον μόνον,
 ἐπὶ τῷ ὄρω... A 6, 4.
 significo, i, δηλῶ.
 signum, i, οὐ. σημεῖον, τεμμήριον,
 ἀπόδειξις. 2) signum pugnae τὸ
 σημεῖον τῆς (ἐνάρξεως) τῆς μά-
 χης.
 silva, ae, (ῦλη, δάσος). 2) κήπος,
 [*πάροχο*].
 similitudo, dīnis, ὁμοιότης.
 simul, ἐπίρρ. ὁμοῦ Hn 6, 4. 2)
 συγχρόνως Hn 2, 4. 7, 2. 9, 5.
 13, 3.
 simŭlo, i, (ἀπεικάζω). 2) προσ-
 ποιοῦμαι, [*καμῶνομαι*].
 simultas, ātis, (ἄμιλλα). 2) ἔρις,
 διχόνοια.
 sine, προθ. μετ' ἀφαιρ. ἄνευ.
 singulāris, e, (μόνος). 2) ἐξαίρε-
 τος, διαφέρων πάντων.
 singŭli, ae, a, ἕκαστος. in singu-
 los menses καθ' ἕκαστον μῆνα,
 μηνιαίως. singulis (δοτ.) ἐκάστῳ,
 κατὰ κεφαλὴν.

socer, *ĕri*, *ā*. πενθερός.
 societas, *ātis*, (κοινωνία). 2) συμ-
 μαχία.
 solēo, *solītus sum*, 2. (ῥῆμα ἡμι-
 αποθετικόν), συνηθίζω, εἶωθα.
solītus, *id.* soleo.
 soll-ers, *rtis*, (*sollus*[=totus] καὶ
ars), ἔμπειρος, ἐπιδέξιος.
solum, ἐπίρρ. μόνον.
 solvo, *lvi*, *lūtum*, 3. λύω. *naves*
 τὰς ναῦς, (τὰ πρυμνήσια τῶν
 νεῶν), ἀπαίρω. 2) *epistūlam*
 λύω (ἀνοίγω, ἀποσφραγίζω) ἐπι-
 στολήν.
 soror, *ōris*, ἀδελφή.
 sors, *sortis*, κλήρος C 2,1. *non*
pro sortis necessitudine οὐχί
 συμφώνως πρὸς τὸν στενὸν δε-
 σμὸν (ὑπηρεσιακῆν σχέσιν, σύν-
 δεσμον) τὸν ὀποιον ὁ κλήρος εἴ-
 χεν ὀρίσει (μεταξὺ αὐτῶν).
sorte ἀφαιρ. τοῦ *sors*.
specīmen, *mīnis*, οὐ. (δειγμα).
 2) ἀπόδειξις, τεκμήριον.
sperārat=*speravērat*, *id.* *spero*.
spēro, 1. (ἐκ τοῦ *spes*), ἐλπίζω.
spēs, *spēi*, ἐλπίς. 2) ἰδιοτελεῖς
 σχοποιὶ A 6,5.
splendīde, ἐπίρρ. λαμπρῶς.
splendīdus, λαμπρός, ἀξιοπροεπῶς
 ζῶν.
sponsalīa, *īum*, οὐ. πληθ. μνη-
 στεία, ὑπόσχεσις γάμου.
statim, ἐπίρρ. εὐθύς.
statīa, *ae*, ἀνδριάς.

statūo, *ūi*, *ūtum*, 3. (ἴστημι). 2)
 ἀποφασίζω.
stipendīum, *ii*, οὐ. (φόρος, ἐκ
 τοῦ *stips* [=κέρμα] καὶ *pendo*
 [=τίνω, πληρώνω]). 2) (ἡμερή-
 σιος) στρατιωτικὸς μισθός.
stirps, *pis*, (στέλεχος). 2) γένος,
 γενεά, γενεαλογία.
sto, *stēti*, *stātum*, 1. ἔστηκα. *pa-*
ri fastigio (ἀφαιρ.) ἴσταμαι
 (κοινωνικῶς) ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὕ-
 ψους (ἐπιπέδου, βαθμοῦ). 2)
mihī stat + ἀπροφ.=ἔχω στερο-
 ρὰν ἀπόφασιν νά ..
studēo, *dūi*, —, 2. (σπουδάζω).
 2) προθυμοποιεῖμαι, ἐπιθυμῶ,
 προσπαθῶ, [κοιτάζω νά..., πα-
 σχίζω νά...].
studiōsus, (ἐπιμελής). 2) *studio-*
sus litterarum φίλος τῶν γραμ-
 μάτων, φίλος τῶν ἐπιστημῶν.
studīum, *ii*, οὐ. σπουδή, ζήλος A
 1,4. 2) *studia principum* αἱ τά-
 σεις (προσπάθειαι, κομματικοὶ ἀν-
 ταγωνισμοί, πολιτικὰ πάθη) τῶν
 μεγάλων (πολιτικῶν) ἀνδρῶν A
 16,4. 3) (πληθ.) ἡ μετὰ μεγάλης
 θελήσεως διαρκῆς πρὸς τι ἐνα-
 σχόλησις τοῦ νοῦ. *studia litte-*
rarum ἡ περὶ τὰ γράμματα (τὰς
 ἐπιστήμας) σπουδή. 4) αἱ κλίσεις
 (ἀτόμου τινὸς) A 2,2.
stulte, ἐπίρρ. μορῶς, ἀνοήτως.
suavītas, *ātis*, (ἡδύτης). 2) *sua-*
vitatis oris atque vocis γλυκύτης

- τῆς προφορᾶς καὶ (τοῦ τόνου) τῆς φωνῆς.
 sub, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ὑπὸ † αἰτ.
 subēgī, ἰδ. subigo.
 sub-īgo (sub καὶ āgo), ēgī, ac-
 tum, 3. ὑποτάσσω.
 subīto, ἐπίρρ. αἴφνης, ἀπροσδοκή-
 τως.
 sub-lēno, 1. (ἀνακουφίζω). 2) κα-
 θιστῶ δυνατόν, διευκολύνω.
 sub-scribō, 3. (ὑπογράφω). 2)
 συνυπογράφω ὡς συγκατήγορος
 τὴν καταγγελίαν τοῦ πρώτου καὶ
 κυρίου κατηγοροῦ, «κλητῆρ ἐπι-
 γράφομαι».
 sub-texo, χῆι, xtum, 3. «συνυ-
 φαίνω», (παρ)ενείρω, παρεμβάλ-
 λω, παρειθέτω (ἐν τῷ λόγῳ, ἐν
 τῷ ἔργῳ).
 sub-urbānus, προάστειος πλησίον
 τῆς πόλεως (Ῥώμης) κείμενος.
 suc-cēdo (sub καὶ cedo), 3. (ὑπέρ-
 χομαι). 2) διαδέχομαι (τινα ἐν
 τῇ ὑπηρεσίᾳ).
 suc-cumbo, cubīi, cubītum, 3.
 (κατακλίνομαι). 2) ὑπέικω, ἐνδί-
 δω, ὑποκύπτω. succumbente
 patriā=sī succumbēret patriā
 εἰάν ἡ πατρις ἤθελεν ἐνδώσει
 (ὑποκύψει), ὑπὸ τὰ ἐρεῖλια τῆς
 πατρίδος.
 suffectus (μτχ. τοῦ sufficior), ἐ-
 πιζατασταθεὶς, (ἐπικατάστατος
 στρατηγός), ὁ εἰς ἀντικατάστασιν
 ἄλλου (ἀποθανόντος) ἐκλεγθεὶς.
- sūi, sībi, sē ἢ sēsē, ἑαυτοῦ, ἑαυ-
 τῆς, ἑαυτῶν κλπ.
 sum, fui, esse, εἶμαι. sum alicui
 aptissimus προσαρμοζομαι,
 (προσκολῶμαι) τινι. sum alicui
 iucundissimus εἶμαι τινι εὐαρε-
 στότατος, εἰς ἄκρον (καθ' ὑπερβο-
 λὴν) ὑπὸ τινος ἀγαπῶμαι. sum
 in pari periculo εἶμαι ἐν μέσῳ
 (ἐν καταστάσει) ὁμοίου κινδύνου,
 ὁμοίως κινδυνεύω. numerus
 erat viginti milium ὁ ἀριθμὸς
 ἦτο (ἀνήρχετο, συνεποσοῦτο) εἴ-
 κοσι χιλιάδων. sum adversus
 aliquem εἶμαι ἐναντίον (ἢ ἀντί-
 παλός) τινος. sum in amicitia
 cum aliquo εἶμαι ἐν φιλίᾳ (φιλι-
 κῶς διαβιῶ) πρὸς τινα. sum eā-
 dem mente εἶμαι (ἐμφοροῦμαι)
 τῶν αὐτῶν διαθέσεων, ἔχω τὰς
 αὐτὰς διαθέσεις. sunt in suā po-
 testate εἶναι ἐν τῇ ἑαυτῶν ἔξου-
 σίᾳ, (εἶναι αὐτεξούσιοι). sum
 optimarum partium εἶμαι τοῦ
 ἀριστοκρατικοῦ κόμματος. con-
 tinentis est εἶναι (ἴδιον) οἰκο-
 νόμου. est signum continen-
 tiaε εἶναι σημεῖον οἰκονομίας,
 (προδίδει οἰκονομίαν). est sig-
 num diligentiaε εἶναι σημεῖον
 ἐπιμελοῦς φιλοπονίας. aliquid est
 indicio (δοτ.) εἶναί τι τεκμήριον
 (χορησιμεύει πρὸς ἀπόδειξιν). re-
 liquum est ut... ὑπόλοιπον εἶ-
 ναι (ὑπολείπεται) νά...

summa, ae, (τὸ ὄλον). 2) summa imperii ἀρχιστρατηγία Hn 3,1. 3) κοσμοκρατορία Hn 8,3.

summus καὶ suprēmus (ὑπερθ.), ἀνώτατος, ὕπατος. summas amphōras opērit καλύπτει τὴν ἐπιφάνειαν (τὸ ἄνω μέρος) τῶν ἀμφορέων.

sūmo, mpsi, mptum, 3. λαμβάνω sumpsī, ἰδ. sumo.

sumptuōsus, δαπανηρός.

sumptus, ūs, ā. δαπάνη, πολυτέλεια.

supellex, supellectilis, οἰκοσκευή, (ἔπιπλα κλπ.).

superārat=superavērat.

superārim=superavērim.

superesse, ἰδ. supersum.

superior, ā. καὶ θ., -ius οὖ. (γεν. īdīs, συγκρ. τοῦ suprēsus) πρότερος, παρελθὼν C 1,4. Hn 4,4. 2) ἰσχυρότερος, κραταιότερος Hn 8,4. 3) ὑπέρτερος, νικητὴς Hn 1,2. Hn 1,2.

supēro, 1. (εἶμαι ὑπεράνω). 2) ὑπερεθῶ, ὑπερβάλλω Hn 1,1. 3) νικῶ, καταβάλλω. classe, «ναυσικρατῶ», ναυμαχία νικῶ Hn 11,7. 4) supēror ὑπερεθεοῦμαι, εἶμαι (ἀριθμητικῶς) ἀσθενέστερος.

superstes, stītis, ἐπιζῶν. sum superstes alicui ἐπιζῶ τινι, ζῶ μετὰ τὸν θάνατόν τινος.

super-sum, περισσεύω, ὑπολείπο-

μαι. 2) temporibus (δοτ.) ζῶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς κρίσεως (τῆς νόσου).

suprā, (ἐκ τοῦ superā parte), ἐπίρρ. ἀνωτέρω.

suprēmus=summus.

sus-cīpīo (sub καὶ cāpīo), cēpī, ceptum, 3. (ὑποστηρίζω). 2) negotium ἀναλαμβάνω ἔργον inimicitias ἐπισύρω ἔχθρας: bellum διεξάγω (ἀποδύομαι εἰς) πόλεμον.

suspīcīo, ōnīs, ὑποψία.

sus-tīnēo (sub καὶ tēnēo), tīnī, tentum, 2. (βαστάζω). 2) vim hostium ὑπομένω (ἀποκρούω) τὴν ὄρμην τῶν πολεμίων.

sustūli, ἰδ. tollo.

suus, ἑαυτοῦ. 2) suae res ἡ ἰδία αὐτοῦ περιουσία. meo nomine accūso ἐπ' ἰδίῳ ἔμοῦ ὀνόματι κατηγορῶ, (εἶμαι ὁ κυριώτατος κατήγορος). 3) Οὐσ. suī, drum, ā. οἱ οἰκεῖοι, οἱ συγγενεῖς A 17,2. 20,1.

T

tabellarīus, ii, ā. κῆρυξ γραμματοφόρος, γραμματηφόρος.

taciturnus, σιωπηρός, σιωπηλός. talis, e, τοιοῦτος. 2) οὕτω μέγας A 5, 4.

tam, ἐπίρρημα οὕτω, τόσον πολὺ. tam-quam τόσον ὅσον.

tāmen, σύνδ. ὅμως.

tamquam, ἐπίρρ. ὥσπερ, ὡσεί.
 tamquam corruptus alia atque
 antea sentiret (= eum tam
 quam corruptum alia atque
 antea sentire) νὰ καταστήσῃσι
 τὸν Ἀννίβαν εἰς ὑποψίαν (ὑπο-
 πτον) τῆ βασιλεῖδι τὶ ἀντὶς ὥσπερ...
 ἄλλα ἢ πρότερον ἐφρονεῖ.
 tanto (ἀφαιρ. τοῦ tantus μετὰ
 τοῦ antecēdo), τοσοῦτῳ, τοσοῦ-
 τον.
 tantum, ἐπίρρ. (τόσον πολὺ). 2)
 μόνον, ἀπλῶς Hn 10,5.
 tantus, τοσοῦτος C 3,2. A 15,2.
 18,6. 2) οὕτω πολὺς, οὕτω μέγας
 A 14, 2.
 tectum, ἰ, οὖ. (στέγη). 2) οἶκος,
 οἶκημα.
 temēre, ἐπίρρ. (ἀλογίστως). 2)
 μετ' ἀρνήσ. = εὐκόλως A 20,2
 templum, ἰ, οὖ. ναός.
 temporibus, ἰδ. tempus.
 tempus, ῥῥῖς, οὖ. χρόνος. tem-
 pore reliquo ἐν τῷ μέλλοντι
 χρόνῳ. suo tempore ἐν τῷ οἰ-
 κείῳ χρόνῳ, ἐν χρονολογικῇ τά-
 ξει A 18,2. 2) εὐκαιρία Hn 2,3.
 3) πληθ. οἱ χαλεποὶ καιροί, (ἢ
 κρίσις τῆς ἀσθενείας) A 22, 2.
 tenēo, νῆι, ntum, 2. (κρατῶ). 2)
 ἀραμ ἐπιθέτω τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ
 βωμοῦ (ὡς ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ
 Ἐδαγγελίου) 3) κατέχω Hm 1, 5.
 4) principatum eloquentiae
 κρατῶ τὰ πρωτεῖα (τὰ σκῆπτρα)

τῆς εὐγλωττίας, εἶμαι ὁ πρῶτος
 ῥήτωρ. me uno loco διαμένω
 ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. 5) ἐμμένω,
 πραγματοποιῶ A 15,2.
 tenesmos, ἰ, ἀ. κολικὴ νόσος με-
 τὰ προσπαθείας πρὸς κένωσιν,
 «τενεσμός», (ταννιό, τάννυμα).
 tento, 1. (ψηλαφῶ). 2) δοκιμάζω,
 ἀποπειροῦμαι A 1,2. 3) κλητεύω,
 ἐνάγω C 2,4.
 terni, ae, a, ἀνὰ τρεῖς, τρεῖς.
 terna milia (ἐνν. sestertium)
 = 3.000 σηστέρτιοι, περ. 750
 δραχ.
 terra, ae, γῆ, ἡπειρος, ξηρά.
 terror, ῥῥῖς, ἀ. τρόμος.
 tertio, ἐπίρρ. τὸ τρίτον, (τρίτην
 φορὰν).
 tertius, τρίτος.
 testamentum, ἰ, οὖ. διαθήκη.
 testimonium, ἰι, οὖ. τεκμήριον,
 ἀπόδειξις.
 testis, ἰς, ἀ. μάρτυς.
 timor, ῥῥῖς. ἀ. φόβος.
 tollo, sustūli, sublātum, 3 (αἴ-
 ρω). 2) ἀπάγω, ἀποκομίζω Hn
 9,4. 3) ἀφαιρῶ ἐκ τοῦ μέσου,
 ἀναιρῶ, ἐξολοθρεύω Hn 5,3.
 totus, (γεν. totius, δοτ. toti), ὅ-
 λος, ὀλόκληρος, πᾶς, totā Africā
 ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν ὅλην.
 trādo (trans do), dīdi, dītum, 3.
 παραδίδω. non suae esse vir-
 tutis arma adversariis tradere
 (εἶπεν ὅτι) δὲν εἶναι ἴδιον τῆς

ἑαυτοῦ ἀρετῆς (τοῦ ἑαυτοῦ χαρακτῆρος) τοῖς πολεμίοις τὰ ὅπλα νὰ παραδώσῃ. 2) (ἐπὶ διδασκάλου) διδάσκω, παραδίδω (προφορικῶς) A 1,3.

trā-dūco (trans-duco), 3. διαβιβάζω.

traduxi, id. traduco.

traiċi, id. traicio.

trā-īcio (πρόφερε trajīcio), iċi, iectum, 3. διαβιβάζω.

tranquillitas, ātis, ψυχικὴ γαλήνη, ψυχικὴ ἡρεμία.

tranquillo, 1. καθησυχάζω, γαλήνω, (καλμαίρω). tranquillatis rebus ἀφοῦ τὰ πράγματα (τὰ πολιτικά μίση) ἡσύχασαν (κατηνύασθησαν), ἀφοῦ ἔγινεν ἡσυχία.

trans-ċo, 4. διαβαίνω, διαπερῶ.

transī, id. transeo.

transītus, ūs, ā. δίοδος.

trecenti, ae, a, τριακόσιοι.

tribūnus, i, ā. (φύλαρχος). 2) tribūnus militum χιλιάρχος. Ἐκαστὸς λεγεῶν εἶχεν 6 ἕκ περιτροπῆς διοικοῦντας χιλιάρχους. tribūnus plebēi (γεν. τοῦ plebes) δήμαρχος.

tribūo, būi, būtum, 3. (νέμω). 2) litteris δοτ.) nonnihil temporis ἀφιερῶ χρόνιν τῶν γραμμάτων χρόνον τινὰ (μέρος τι τοῦ χρόνου). 3) χορηγῶ A 19, 3. 4) cun tribūi (ἀπομφ. τοῦ tribuor) vidērent ἐπειδὴ ἔβλεπον

ὅτι ἰπεδίδετο A 6, 5.

tridūum, i, oū. τριήμερον.

triennium, ii, oū. τριετία.

triginta, τριάκοντα.

tritīcum, i, oū. σίτος.

triumphus, i, ā. θρίαμβος. Ὁ θρίαμβος ἦτο ἡ μεγίστη τῶν ἀμοιβῶν τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας. Ἐφηφίζετο ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῷ ἐπιστρέφοντι νικητῇ καὶ τροπαιούχῳ στρατηγῷ, ὅστις ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λεγεῶνων εἰσήρχετο ἐν πομπῇ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἀνίρχετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Καπετωλίου Διός

tuŋor, tuītus ἢ tūtus sum, 2.

ἀποθ. (προβλέπω). 2) φυλάττω.

valetudinem, φυλάττω τὴν ὑγείαν μου, (προσπαθῶ νὰ αναρρώσω).

tum, ἐπίρο. τότε. tum quoque καὶ τότε (ζόμη).

tumultus, ūs, ā. (ταραχή). 2) στάσις, ἐμφύλιος πόλεμος.

U

ūbi, I. ἐπίρο. ὅπου, ἔνθα Hm 1,2.

Hn 12,2.—II. ūbi, σύνδ. χρόν. ὧς, εὐθὺς ὧς Hn 8, 2. 11, 2.

ullus, γεν. ullīus, δοτ. ullī (προηγουμένης ἀρνήσ.) τίς, οὐδεὶς.

ultīmus, (ὑπερθ. τοῦ ἀρχοῦστος ulter, ultra, ultrum), ἔσχατος

A 20, 4. 2) ἀρχαιότατος A 1,1.

unquam (προηγουμένης ἀρνήσ.)

ποτέ, οὐδέποτε.
 unde, ἐπίρρ. ὄθεν, ὀλόθεν.
 undīque, ἐπίρρ. πανταζόθεν.
 unīversus (ἐκ τοῦ unīus-versus)
 ὁμοῦ, πᾶς. 2) πλῆθ. πάντες ὁμο-
 θυμαδόν.
 unīus (γεν. unīus, δοτ. unī) εἷς
 Hn 2, 1. 2) εἷς μόνος Hn 1, 2.
 3) εἷς ἕκαστος, ἕκαστος χωριστὰ
 Hn 3,4. 4) εἷς μὲν, ὁ μὲν Hn
 3,3. 5) εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Hn 12,
 3. 6) ὡς ἐπιτατ. τοῦ ὑπερθ., ὑπὲρ
 πάντα ἄλλον A 3,3.
 urbānus, ἀστικός, τῆς Ῥώμης.
 urbs, urbis, πόλις. 2) Ῥώμη Hn
 5, 1. C 2, 2. A 20, 2 (προβλ. τὸ
 ἄστν=αἰ Ῥαθῆναι, ἡ Πόλις=ἡ
 Κωνσταντινούπολις).
 usque, ἐπίρρ. (διηνεζῶς). 2) μετ'
 ἄλλης προθ. (τοπικῶς) usque a
 rubro mari ἀπὸ τῆς ἐρυθρῆς θα-
 λάσσης 3) χρόν. usque ad μέ-
 χοι Hn 2,5. 7,1. C 2, 4. 3,4. A
 16,3.
 usūra, ae, χοῦσις, (ὠφέλεια ἀπὸ
 δεδανεισμένου κεφαλαίου), τόκος,
 usura inīqua τόκος ἄδικος (ὑπερ-
 βολικός, καταθλιπτικός).
 usus, ūs, ā, χοῦσις, χορησιμοποίη-
 σις A 14, 3. 2) αἰ φίλικαὶ σχέ-
 σεις (ἡ καλὴ συναναστροφὴ) A
 20, 5 3) usu vēnīt διὰ τῆς χορή-
 σεως (ἢ διὰ τῆς τακτικῆς τῶν πραγ-
 μάτων φορῶς) συμβαίνει, πραγ-
 ματι συμβαίνει (ἐπακολουθεῖ, λαμ-

βάνει χρόαν).
 usus (sum), ἰδ. utor.
 ūt, I. ἐπίρρ. ὡς, ὥσπερ. 1) ἐν πα-
 ρενθητικαῖς προτάσεσι πρὸς σα-
 φεστέραν ἀνάπτυξιν C 1, 1. ut
 tum erant tempora καθὼς τότε
 ἦσαν οἱ χρόνοι, ὅσον διὰ τὴν ἐ-
 ποχὴν του (διότι ἐπὶ Νέπωτος
 τὸ χοῦμα δὲν ἦτο ἄφθονον) A
 16, 4. 21, 5. 2) ut—sic καθὼς—
 ὁμοίως Hn 7, 4. 3) ἐπὶ χρόνου :
 ὡς, εὐθὺς ὡς (μετὰ ποσμ. ὀριστ.)
 Hn 2,1. Hn 7,4. C 1,2. A 21,5.
 —II. σύνθ. μεθ' ὑποτακτ. 1)
 πρὸς δῆλωσιν ἐνεργείας, συμβάν-
 τος κλπ. ὥστε νά. Hn 1,4. 1,5.
 2,1. Hn 2,2. 4,3. 10,5. 12,1.
 A 1,3. (εἷς τρόπον ὥστε A 15,1.
 18, 3). 18, 1. 20,3. 21,1, 21,2.
 21, 3. 21, 5. 2) ἵνα Hn 2, 1.
 ūter, ultra, utrum, πότερος.
 uterque, utrāque, utrumque, ἐ-
 κάτερος, ἀμφοτέρω. Καθ' ἐνικὸν
 ἀριθμὸν Hn 4,4. A 14,2. 20,5.
 2) οὐδ. ἐν. ὡς οὐσιαστικὸν quod
 utrumque ὅπερ ἕκαστον (τούτων
 δὲ τῶν δύο ἕκαστον). Πλῆθ.
 utrīque (ὅταν ἐκατέρωθεν εὐρί-
 σκωνται πολλοὶ) Hn 11,1 (ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ δύο μόνον Hn 4 2).
 ūti, ἀπομφ. τοῦ utor.
 utilītas, ātis, χορησιμότης, ὠφέλεια.
 ūtor, ūsus sum, ūti, 3. ἀποθ.
 χοῦμαι. aīquo doctōre χοῦμαί
 τινι διδασκάλῳ, ἔχω τινὰ (ὡς) δι-

δίασκαλον. beneficio (ἀφαιρ.) δέχομαι (λαμβάνω) τὴν τιμὴν. omnibus optimis rebus (ἀφαιρ.) ἀπολαύω τῶν εὐγενεστάτων ἀπολαύσεων. prosperitate valetudinis ἀπολαύω ἄκρας (ἐξαιρέτου) ὑγείας. 2) τηρῶ A 14, 2.

ut p̄dte. (μετὰ προσοχῆς), ἄτε + μετοχῆ.

utrius, id. uter.

utrob̄ique, ἐπίρρ. ἐκατέρωθεν.

utrūm (εἰσάγει τὸ πρῶτον μέλος πλαγίως ἐρωτήσεως), πότερον. utrum—an πότερον (ποῖον ἐκ τῶν δύο—ἤ).

V

valens, ntis, (ῥωμαλέος). 2) ἰσχυρὸς (ἐπὶ προσώπων) Hn 6, 2. (ἐπὶ πόλεων) Hn 2, 4.

vāl̄eo, lūi, —, 2. (ὕγιαίνω). 2) εἶμαι δυνατός, ἰσχυρὸς Hn 10, 2. 3) ἔχω δύναμιν (ἐπίρροθην) 5, 3.

valetūdo, dīnis, κατάστασις ὑγείας, καλὴ κράσις, ὑγεία A 21, 1. 21, 5. 2) νόσος (τῶν ὀφθαλμῶν) ὀφθαλμία Hn 4, 3.

vallum, i, οὐ. (περι)χαράκιον, πρόχομα.

varīus, ποικίλος.

vas, vasis, οὐ. (ἀρχαιότ. vasum, ὄθεν) ὁ πληθ. μόνον κατὰ τὴν β' κλίσειν vasa, ὄrum, σκεῦος, ἀγγεῖον.

vates, tis, ἄ. μίντις, προφήτης.

-ve ἐγγλ. (ἐν τέλει λέξεως), ἤ.

vectīgal, ālis, οὐ φόρος, τέλος (κυρίως εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων).

vēhor, vectus sum, 3. ὀχοῦμαι.

2) in nave ὀχοῦμαι ἐπὶ νεώς, πλέω.

vēl (κυρίως προστακτ. τοῦ volo = λαβὲ κατὰ προτίμησιν), σύνδ ἤ. vel—vel ἤ—ἤ, εἴτε—εἴτε.

vellem, παρατ. ὑποτακτ. τοῦ volo.

vellemne (εἶναι δύο λέξεις: vellem παρτ. ὑποτακτ. τοῦ volo, καὶ -ne).

velum, i, οὐ. ἱστίον (τῶν πλοίων).

velut, ἐπίρρ. ὡς, ὅσπερ, καθάπερ.

venenātus, δηλητηριώδης, ἰοβόλος.

venēnum, i, οὐ. δηλητήριον, ἰός

νέαινο, vēni, ventum, 4. ἔρχομαι, ἀφικνοῦμαι. 2) venio obviam

alicuius ἔρχομαι εἰς ὑπάντησιν τινος, ἀντιτάσσομαι τινι (ἐχθροκῶς).

venter, tris, ἄ. γαστήρ, κοιλία.

ventus, i, ἄ. ἄνεμος.

verbōsus, (πολυλόγος, διεξοδικός).

2) verbosior μᾶλλον μακρός, μᾶλλον (τοῦ συνήθους) ἐκτεταμένος.

verbum, i, οὐ. λόγος, λέξις. pluribus verbis (ἀφαιρ.) διὰ πλείων (λέξεων), ἐν ἐκτάσει. 2) λόγος (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔργον)

- A 5,2
 vere, ἐπίρρο. ἀληθῶς, δικαίως.
 verēor, veritus sum, 2. ἀποθ.
 (αἰδοῦμαι). 2) vereor ne φοβοῦ-
 μαι μή, δὲν θέλω νά... Hn 1,1.
 2) asperitatem alicuius μετὰ
 σεβασμοῦ (εὐλαβείας) φέρομαι
 πρὸς τὴν τραχύτητά τινος. 3)
 aliquem σέβομαί τινα A 15.1.
 vero, ἐπίρρο. δέ, ἀλλά.
 versor, 1. ἀποθ. διάγω, διατρέ-
 βω, διαρκῶς μένω. in Sabīnis
 ἐν τοῖς Σαβίνοις τ. ἔ. ἐν τῇ γῶρᾳ
 τῶν Σαβίνων. in re publicā πολ-
 λιτεύομαι, λαμβάνω ἐνεργὸν μέ-
 ρος ἐν τῇ πολιτείᾳ (ἐν τῇ πολιτι-
 κῇ), δοῶ πολιτικῶς.
 versūra, ae, (στοροφή). 2) versū-
 ram facere νέον δάνειον δανεί-
 ζομαι, ἰδ. καὶ facio.
 versus, ūs, ἄ. (αὐλαξ). 2) στίχος,
 ποίησις.
 verto, rti, rsum, 3. στρέφω.
 verito puppes στρέφω τὰς πρύ-
 μνας (διὰ στοροφῆς τῶν νεῶν),
 στρέφω τὰς πρύμνας πρὸς τὸ μέ-
 ρος τῶν πολεμίων ἵνα φύγω,
 τρέπομαι εἰς φυγὴν.
 verus, ἀληθής. si verum est ut
 ἐὰν ἀληθὲς εἶναι ὅτι..., ἐὼν ἀλη-
 θεύῃ ὅτι..., ἐὰν εἶναι γεγονὸς
 ὅτι...
 veto, tūi, tūtum, 1. (κωλύω). 2)
 vector + ἀπρωφ. = κωλύομαι νά...
 ἀπαγορεύεται εἰς ἐμέ νά...
 vetustas, ātis, παλαιότης, πολυε-
 τία, πολυκαιρία.
 vetustus, παλαιός, ἀρχαῖος.
 via, viae, ὁδός.
 vicesimus, εικοστός.
 vicēns, ἐπίρρο. εἰκοσάκις.
 vicissem, ἰδ. vinco.
 victus, ἰδ. vinco.
 vīdēo, vīdī, vīsum, 2. ὁρῶ, (δια)-
 βλέπω A 13,4. 2) μετ' ἀρνήσεως·
 δὲν γνωρίζω, δὲν εἶμαι βέβαιος
 Hn 11.6.—Παθ. 1) φαίνομαι.
 videtur potuisse φαίνεται ὅτι
 ἤθελε δυνηθῆ (φαίνεται ὅτι θὰ
 ἠδύνατο) Hn 1,2. 2) θεωροῦμαι,
 [περὶ ὧ γὰ] Hm 1,2. 2,5. C 3,4.
 A 3,1. 15,2.
 vīginti, εἴκοσι.
 villa, ae, ἔξοχική οἰκία.
 vinco, vīci, victum, 3. νικῶ.
 vir, viri, ἄ. ἀνὴρ. 2) πληθ. στρα-
 τιῶται, ἄνδρες.
 virgo, gīnis, παρθένος, virgo
 filia νεαρὰ παρθένος.
 virtus, ūtis, (ὅ,τι ἀπαιτεῖται παρ'
 ἀνδρὸς καὶ περιποιεῖ τιμὴν καὶ
 εὐγένειαν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ
 σῶμα αὐτοῦ). 2) = virtus bel-
 lica, ἀρετὴ πολεμική, ἀνδρεία
 Hn 1, 1. 3) δοῦσις, ἱκανότης
 Hn 1,2. 4) ἀρετὴ, χαρακτήρ Hm
 1,6.—Πληθ. 1) αἱ ἐκάστοτε γεν-
 ναῖαι πράξεις, τὰ ἡρωϊκὰ ἔργα
 Hn 12,5. 2) ἀτομικὴ ἀξία C 2,4.
 vis, aīt. vim, ἀφ. vi. Πληθ. vi-

3400 £10

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

68
1605

res, virūm, virībus, γλπ. (βία).
 2) ὄρμη Hn 11,4. 3) φορά, σφοδρότης A 24,3. 4) ἔφοδος, ἑπιδρομή Hn 3,2.
 vīsum, īrī, μέλλ. παθ. ἀπομφ., ἰδ. videor.
 vīsus, ūs, ἄ. θέαμα.
 vīta, ae, (ἐκ τοῦ vīvīta βιο-τή), βίος, ζωή.
 vītūm, īi, οὐ. (κακία) 2) σφάλμα (πολιτικὸν ἢ στρατηγικόν).
 vīto, 1, (ἀπο)φεύγω.
 vīno, vīxī, victum, 3. ζῶ. vīno affluentīus διάγω (ζῶ) πολυτελέστερον (εὐμαρέστερον, ἐν ἀφθόνοισ) vīno cum alīquo ζῶ μετὰ τινος, σχετίζομαι πρὸς τινα.
 vīnus, ζωός, ζωντανός. 2) = vīvens. Ὡστε Hannibāle vīvente τοῦ Ἄννίβα ζῶντος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἄννίβα.
 vīx, ἐπίρο. μόγισ μόλις quod

vīx credendum sit ὅπερ (=καὶ τοῦτο) μόλις δύναται νὰ εἶναι πιστευτόν, ὅπερ ἤθελε δυσκολευθῆ τις νὰ πιστεύσῃ.
 vīxī, ἰδ. vīno.
 vōco, 1 (καλῶ). 2) προσκαλῶ (εἰς δεῖπνον) A 14,1.
 vōlo (ἐκ ὀίζ. Fel ὄθεν ἔλδομαι), volūi, velle, (ἀνώμ.) θέλω, ἐπιθυμῶ. 2) καθορίζω A 19,1.
 volūmen, mīnis, οὐ. (ἐλιγμός). 2) βιβλίον, σύγγραμμα C 3,5. A 18,1. 3) τόμος, βιβλίον (ὡς τμήμα ὅλου) A 16,3.
 voluntas, ātis, (βούλησις). 2) διαθέσεις, σκοπός.
 vox, vocis, φωνή, τόνος φωνῆς
 vulgus, ī, οὐ. (ὄχλος). 2) πλῆθος, τὸ κοινόν, [κόσμος].
 vultus, ūs, ἄ. (σχήμα προσώπου). 2) πρόσωπον, ἔκφρασις προσώπου.